

87f

A.M. HOMES

Sunt copilul amantei

Traducere de Lidia Grădinaru
EDITURA LEDA
GRUPUL EDITORIAL CORINT
2008

A.M. HOMES
THE MISTRESS'S DAUGHTER
Copyright © 2007

All rights reserved

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate
Editurii LEDA, parte componentă a GRUPULUI EDITORIAL
CORINT.

GRUPUL EDITORIAL CORINT
www.ledabooks.ro www.edituracorint.ro

ISBN: 978-973-102-127-0

Redactor: Ioana Vâlcu
Tehnoredactare computerizată: Gabriela Tudose
Design copertă: Paul Buckley
Foto copertă: Shelly Langston

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HOMES, A.M.

Sunt copilul amantei / A.M. Homes;
trad.: Lidia Grădinaru.

București: Leda, 2008

ISBN: 978-973-102-127-0

I. Grădinaru, Lidia (trad.)

821.111-31135.1

Maestrii
LEDA

Mama biologică a lui A.M. Homes a fost o tânără de douăzeci și doi de ani, amanta unui bărbat mult mai în vârstă, căsătorit și care avea deja o familie. *Sunt copilul amantei* este romanul care prezintă viața lui Homes, la treizeci de ani după ce a fost adoptată, din momentul în care părinții ei biologici au reluat legătura cu ea.

Homes, cunoscută pentru stilul său profund emoționant și cu tentă psihologică, povestește despre relația pe care a avut-o cu părinții ei biologici, după ce aceștia au reintrat în viața ei, dar și despre istoria familiei nou descoperite. Mama ei naturală, o femeie complexă și singuratică, nu s-a căsătorit niciodată, nu a avut alți copii, și a murit în 1998; tatăl ei natural îi spusese inițial că o va introduce în familia lui, dar nu și-a respectat promisiunea.

Apoi, la câțiva ani după moartea mamei și după ce a rupt legătura cu tatăl său, Homes devine obsedată de trecutul familiilor sale. Se transformă într-un antropolog electronic, petrecând zile-n șir în fața calculatorului, în speranța de a afla cine este cu adevărat.

Sunt copilul amantei este o poveste despre ce înseamnă să fii un copil adoptat, despre propria identitate și despre valorile familiei.

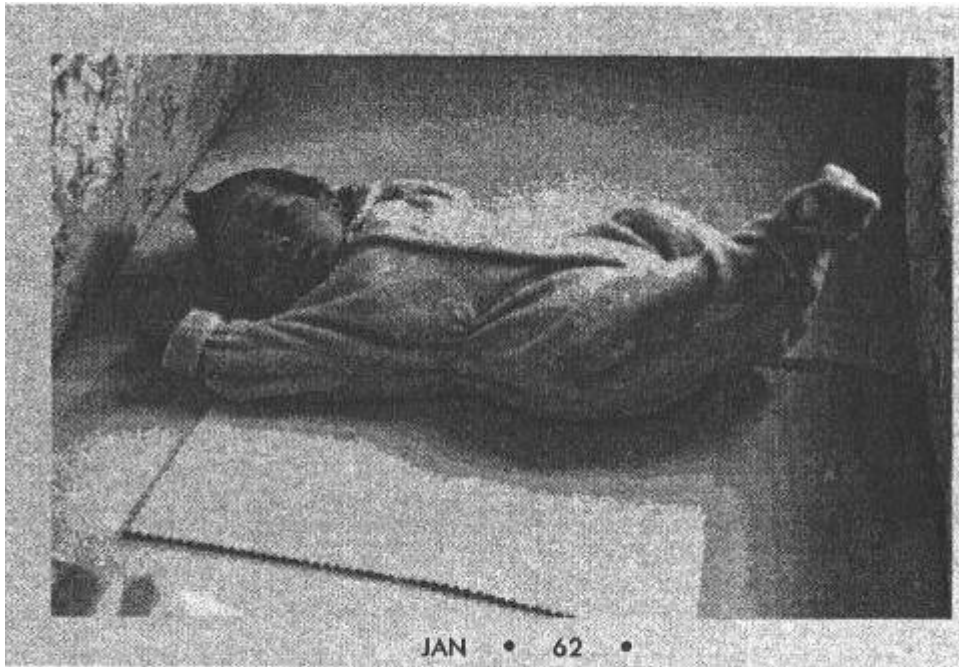
„Pentru scriitorii din generația mea, A.M. Homes este un fel de erou, iar ultima ei carte – *Sunt copilul amantei* – este un exemplu de curaj și farmec. Este o carte care te marchează, o carte atât de bine scrisă și de o sinceritate pe care nu mulți ne-o permitem.”

ZADIE SMITH

În memoria lui Jewel Rosenberg și
în onoarea lui Juliet Spencer Homes

*Există două moduri de a-ți trăi viața – unul e ca și cum
nimic nu e o minune, celălalt e ca și cum totul e o minune.*

ALBERT EINSTEIN

A.M. Homes

Cartea întâi
Sunt copilul amantei

Îmi aduc aminte că au insistat să intru în camera de zi și să stau jos, și că încăperea întunecoasă mi s-a părut dintr-odată amenințătoare, și am rămas în ușa bucătăriei ținând în mână o gogoasă cu jeleu, și de atunci n-am mai mâncat gogoși cu jeleu.

Îmi aduc aminte că nu am știut; la început m-am gândit că se întâmplase ceva foarte rău, am presupus că era vorba de moarte – murise cineva.

Apoi îmi aduc aminte că mi-am dat seama.

În 1992, de Crăciun, mă duc acasă la Washington, D.C., să-mi vizitez familia. În seara în care ajung, chiar după cină, Mama spune: „Intră în camera de zi. Stai jos. Avem ceva să-ți spunem.”

Tonul ei mă neliniștește. Părinții mei nu sunt formalisti – nimeni nu stă în camera de zi. Sunt în bucătărie, în picioare. Câinele se uită la mine.

— Intră în camera de zi. Stai jos, spune Mama.

— De ce?

— Trebuie să discutăm cu tine despre ceva.

— Despre ce?

— Vino și îți vom spune.

— Spuneți-mi acum, aici.

— Vino, spune ea, bățând ușurel pernița de lângă ea.

— Cine a murit? întreb îngrozită.

— N-a murit nimeni. Toată lumea e bine.

— Atunci ce e?

Ei tac.

— E vorba de mine?

— Da, e vorba de tine.

Am primit un telefon. Cineva te caută.

După o viață petrecută într-un program virtual de protecție a martorilor, am fost demascată. Am crescut știind un lucru despre mine: sunt fiica amantei. Mama mea

naturală era tânără și necăsătorită, tatăl meu era mai în vârstă și însurat, cu familie.

Când m-am născut, în decembrie 1961, un avocat i-a chemat pe părinții mei adoptivi și le-a spus:

„Pachetul dumneavoastră a sosit și e înfășurat în panglici roz.”

Mama începe să plângă.

— Nu trebuie să faci nimic în privința asta, poți pur și simplu să nu bagi în seamă, spune ea, încercând să mă elibereze de povară. Dar avocatul a spus că ar fi bucuros să stea de vorbă cu tine. A fost cum nu se poate mai amabil.

— Mai spune-mi o dată... ce s-a întâmplat?

Amănunte, detalii neînsemnate, de parcă faptele, întrebările puse și răspunsurile la ele îi vor da sens poveștii, ordine și formă, și lucrul care îi lipsește cel mai mult – logică.

— În urmă cu vreo două săptămâni am primit un telefon. Era Stanley Frosh, avocatul care s-a ocupat de adopție, care a sunat să spună că a primit un telefon de la o femeie care i-a spus că dacă vrei să iei legătura cu ea, va fi bucuroasă să aibă vești de la tine.

— Ce înseamnă „bucuroasă să aibă vești de la tine”? Vrea să stea de vorbă cu mine?

— Nu știu, spune Mama.

— Ce a zis Frosh?

— A fost cum nu se poate mai drăguț. A spus că a primit acest telefon – cu o zi înainte de ziua ta de naștere – și nu știa ce o să vrem să facem cu această informație, dar s-a gândit că trebuie să o avem. Ai vrea să știi cum o cheamă?

— Nu, spun eu.

— Am discutat dacă să-ți spunem sau nu, zice Tata.

— Ați discutat? Cum puteați să nu-mi spuneți? Nu e informația voastră. Și dacă nu-mi spuneți și se întâmplă ceva cu voi și atunci aflam mai târziu?

— Dar îți spunem, zice Mama. Domnul Frosh spune că poți să îl suni oricând.

Îl propune pe Frosh de parcă discuția cu el ar rezolva ceva.

— Asta s-a întâmplat acum două săptămâni și voi acum îmi spuneți?

— Am vrut să așteptam să vii acasă.

— De ce v-a sunat pe voi Frosh? De ce nu m-a sunat direct pe mine?

Aveam treizeci și unu de ani, eram adultă, iar ei mă tratau tot ca pe un copilăș care avea nevoie de protecție.

— Naiba s-o ia! zice Mama. E curată neobrăzare.

Asta a fost coșmarul Mamei: mereu s-a temut că o să vină cineva și o să mă ia. Am crescut știind că era teama ei, știind că, în parte, nu avea nicio legătură cu faptul că aș putea fi luată, ci cu primul ei copil, cu fiul ei, care murise chiar înainte de a mă naște eu. Am crescut știind că, la un nivel esențial, Mama nu avea să își permită să se atașeze din nou. Am crescut cu senzația că eram ținută la distanță. Am crescut furioasă. Mă temeam că am ceva, vreun defect din naștere, care mă făcea respingătoare, cu neputință de iubit.

Mama a venit la mine. Voia să mă îmbrățișeze. Voia să o liniștesc.

Eu nu am vrut să o îmbrățișez. Nu voiam să ating pe nimeni.

— Frosh este sigur că ea este cine spune că e?

— Ce vrei să spui? a întrebat Tata.

— Este sigur că e femeia care trebuie?

— Cred că este cât se poate de sigur, a răspuns Tata.

Narațiunea fragilă, fragmentată, firul subțire al poveștii, intriga vieții mele au fost brusc reconstituite. Am de a face cu împărțirea între sociologie și biologie: colierul chimic al ADN-ului care se înfășoară uneori în jurul gâtului ca o

podoabă frumoasă – dreptul nostru câștigat prin naștere, istoria noastră – iar în alte dăți ca un ștreang.

Am simțit de multe ori diferența dintre cea care am fost când am sosit și cea care am devenit; o depunere de strat peste strat care mă face să mă simt ca acoperită cu un furnir prost, lambrisarea ieftină a unei săli suburbane de relaxare.

În copilărie eram obsedată de World Book Encyclopedia, de paginile de anatomie, plastificate, unde puteai să crezi o persoană, modelând scheletul, vasele, mușchii, strat peste strat, până ce totul căpăta formă.

Timp de treizeci și unu de ani am știut că vin de altundeva, că am pornit în viață ca altcineva.

Au fost dăți când m-am simțit ușurată că nu sunt a părinților mei, că sunt independentă de biologia lor; și acest lucru este urmat de o uriașă senzație de neasemănare, durerea de cât de singură mă simt.

— Cine mai știe?

— I-am spus lui Jon, zice Tata.

Jon, fratele meu mai mare, fiul lor.

— De ce i-ați spus? Nu era treaba voastră să-i spuneți.

— Bunicii nu-i spunem, zice Mama.

Acesta este primul lucru important pe care au hotărât să nu i-l spună – e prea bătrână, prea confuză pentru a le fi de ajutor. S-ar putea să facă ceva cu asta în capul ei, să combine informația cu altă informație, să o transforme în ceva cu totul diferit.

— Gândește-te cum mă simt, zice Mama. Nici măcar mamei mele nu pot să-i spun. Nu pot primi nicio consolare de la ea. E îngrozitor.

Eu și Mama rămânem tăcute.

— Ar fi trebuit să nu-ți spunem? Întrebă Mama.

— Nu, răspund resemnată. Trebuia să-mi spuneți. Nu aveai de ales. Este viața mea, trebuie să mă ocup de ea.

— Domnul Frosh spune că poți să îl suni oricând, repetă Mama.

— Unde locuiește?

— În New Jersey.

În visele mele, mama mea naturală este o zeiță, regina reginelor, cea mai cea. Frumoasă ca o stea de cinema, incredibil de pricepută, poate să se bată cu toți și cu toate. Și-a făcut o viață fabuloasă, ca stăpânitoare a lumii, în afară de o singură verigă lipsă – eu.

Spun noapte bună și mă las în voia depanării poveștii, legenda începutului meu.

Mama și tatăl meu adoptivi s-au căsătorit abia când Tata avea patruzeci de ani. Mama, cu opt ani mai tânără, avea dintr-o căsătorie anterioară un fiu, Bruce, care se născuse cu probleme grave de rinichi. A trăit până la nouă ani și a murit cu șase luni înainte de a mă naște eu. Mama și Tata l-au avut împreună pe Jon – la nașterea lui, uterul mamei s-a perforat și era cât pe ce să moară și ea, și Jon. Mamei i s-a făcut urgent histerectomie și nu a mai putut să aibă copii.

— A fost un noroc că am supraviețuit, spunea ea. Noi mereu am vrut mai mulți. Am vrut trei copii. Am vrut o fetiță.

Când eram mică și întrebam de unde provin, Mama îmi spunea că de la Agenția evreiască de asistență socială. Când eram adolescentă, terapeutul meu mă întreba adesea: „Nu ți se pare ciudat ca o agenție să dea un bebeluș unei familii căreia doar cu șase luni înainte i-a murit un copil – unei familii încă în doliu?” Eu ridicam din umeri. Mi se părea că ideea era și bună, și rea.

Întotdeauna am simțit că rolul meu în familie era să vindec rănile, să fac ca totul să fie bine – să înlocuiesc un băiat mort. Am crescut într-o familie care jelea încontinuu. Din prima zi, la un nivel celular, am fost veșnic în doliu.

Există folclor, există legende, există fapte și există întrebări rămase fără răspuns.

Dacă părinții mei voiau mai mulți copii, de ce au construit o casă doar cu trei dormitoare – cine avea să-și împartă dormitorul cu altul? Îmi închipui că au știut că Bruce o să moară. Poate au vrut trei copii, dar și-au făcut planuri pentru doi.

Când am întrebat-o pe Mama de ce o agenție le-a dat un prunc atât de repede după moartea unui copil, n-a spus nimic. Iar apoi, când aveam douăzeci de ani, într-o după-amiază rece de iarnă, am stăruit să-mi dea mai multe informații, mai multe detalii. Făceam asta în momente sensibile, la ocazii speciale precum ziua de naștere a lui Bruce, comemorarea morții lui, sau de ziua mea – dăți când ea părea vulnerabilă, când simțeam o crăpătură la suprafață. De unde proveneam? Nu de la o agenție, dar prin intermediul unui avocat; a fost o adopție privată.

— Ne-am trecut numele pe listele agențiilor, dar nu existau copii disponibili. Ni s-a spus că cel mai bine e să întrebăm în stânga și în dreapta, să informăm lumea că suntem în căutarea unui bebeluș.

Fiecare cutremur de identitate, fiecare schimbare în arhitectura structurii nesigure pe care mi-o construisem mă aruncă la pământ. Cât îmi mai era încă ascuns și cât se uitase sau se pierduse odată cu ștersătura subtilă, revizuirea naturală a timpului?

Am întrebat iar:

— De unde am venit?

— Le-am spus tuturor că suntem în căutarea unui bebeluș și, apoi, într-o zi, am auzit de un copil care urma să se nască, și acela ai fost tu.

— Cum ai auzit de mine?

— Printr-o prietenă. O mai ții minte pe prietena mea, Lorraine?

Mi-a spus numele unei persoane pe care am întâlnit-o odată, de mult. Lorraine mai cunoștea un cuplu care voia să adopte un copil, dar s-a dovedit că, în mod indirect, știau cine e mama – asta mi s-a spus, de parcă ar fi explicat ceva, de parcă faptul că se știa cine e mama ar fi făcut ca totul să fie nul și neavenit, nu pentru că era ceva în neregulă cu mama, ci pentru că era ceva în neregulă cu știutul.

Ca adultă, am întrebat-o pe Mama dacă vrea să o sune pe Lorraine, dacă vrea să o roage pe Lorraine să îi sune pe oamenii care știau în mod direct cine e mama mea și să-i întrebe cine e.

Mama a refuzat. A spus, și dacă acel cuplu are alți copii care nu știau că sunt adoptați?

Ce legătură are asta cu mine? Și ce aiureală incredibilă e ca cineva să nu vrea să le spună copiilor lui că au fost adoptați!

În cele din urmă, Mama a sunat-o pe Lorraine – care a spus: „Las-o moartă.” A pretins că nu știe nimic. Pe cine apăra? Ce ascundea?

Mama și-a amintit ceva despre imobile, ceva despre un nume, dar nu și-a amintit suficient.

De ce nu și-a amintit? Părea să fie genul de lucru pe care nu vrei să-l uiți.

— N-am vrut să țin minte. N-am vrut să știu nimic. Am simțit că trebuie să te apăr. Cu cât știam mai puțin, cu atât mai bine. Mă temeam că o să se întoarcă și o să încerce să te ia.

— Bine, să o luăm de la început – ați auzit de un copil care urma să se nască, și pe urmă ce?

— Și pe urmă avocatul lui Poppop a reușit să ia legătura cu femeia respectivă și s-au întâlnit, și ne-a sunat, și ne-a spus că e minunată, că e sănătoasă, în afară de niște probleme cu dinții – cred că nu și-a îngrijit bine dantura.

Am stabilit o căsuță poștală și a urmat un schimb de scrisori, și pe urmă am așteptat să te naști.

— Ce spuneau scrisorile?

— Nu mai țin minte.

Totul este introdus de „nu mai țin minte”.

Am insistat, și presiunea subtilă a provocat o ușoară descărcare de informații.

— Doar niște informații de bază despre trecutul ei, despre sănătatea ei, despre cum mergea sarcina. Era tânără, nu era măritată. Cred că tatăl tău era însurat. Unul dintre ei era evreu; celălalt, cred, era catolic, parcă. Ea ținea foarte mult la tine, voia pentru tine ce era mai bun și știa că nu o să poată să te îngrijească singură. Voia să mergi într-o casă cu totul deosebită – o casă de evrei. Pentru ea era important să știe că mergi undeva unde vei fi iubită. Voia să ai toate oportunitățile din lume. Cred că e posibil să fi locuit în nordul Virginiei.

— Ce s-a întâmplat cu scrisorile?

Îmi imaginez un teanc prețios de scrisori gingașe, legat cu o panglică și dosit în fundul unui sertar din măsuța de toaletă a Mamei.

Mama face o pauză, se uită în sus și într-o parte, ca și cum și-ar cerceta memoria.

— Cred că a mai fost o scrisoare după ce te-ai născut.

— Unde sunt scrisorile?

— Cred că au fost distruse, spune Mama.

— Nu ți-a trecut prin minte că s-ar putea să le vreau, că ar putea să fie tot ce am avut vreodată?

— Ni s-a spus să fim foarte atenți. N-am păstrat nimic. Ni s-a spus să nu păstrăm nicio dovadă, nicio amintire.

— Cine v-a spus?

— Avocatul.

N-am crezut-o. A fost alegerea ei. Mama nu a vrut să fiu adoptată. A vrut să fiu a ei. I-a fost frică de orice punea asta sub semnul întrebării.

— Și pe urmă ce s-a întâmplat?

— Am așteptat. Și pe 18 decembrie 1961 am primit un telefon de la avocat, care ne-a spus:

„Pachetul dumneavoastră a sosit, e înfășurat în panglici roz și are zece degete la mâini și zece la picioare.” L-am sunat pe dr. Ross, pediaterul nostru, și el s-a dus la spital, s-a uitat la tine și ne-a sunat. „E perfectă”, a spus.

— Altceva?

— După trei zile ne-am dus și te-am luat.

Mi-am întâlnit părinții pentru prima dată într-o mașină parcată lângă spital, după colț.

Stăteau în mașină pe o stradă din centrul Washingtonului, în mijlocul unei furtuni de zăpadă, așteptând să le fiu livrată. Cumpăraseră haine să mă îmbrace, să mă deghizeze, să înceapă să mă facă a lor. Această luare și predare sub acoperire erau înfăptuite de o prietenă îmbrăcată în mod intenționat în haine vechi, ponosite – costumația ei fiind menită să nu atragă atenția, să nu ofere informații; acesta este încă un amănunt pe care nu l-am știut decât la douăzeci de ani. Părinții mei au stat în mașină, făcându-și griji, în timp ce vecina s-a dus la spital să mă ia. Asta era o misiune secretă, putea să nu iasă bine. Ea – mama – putea să se răzgândească. Stăteau și așteptau, și iată că vecina venea prin zăpadă, cu o boccea în brațe.

M-a predat Mamei, și părinții m-au adus acasă, misiune îndeplinită.

Am în cap doar versiunea filmului aducerii acasă. O mașină mare, demodată, din 1961.

Centrul Washingtonului. Zăpadă. Nervozitate. Emoție.

Povestea spune că fratele meu, Jon, foarte mândru, foarte emoționat că bebelușul cel nou venea acasă, stătea afară, pe alee, cu o pancartă făcută de el și bunica – „Bine ai venit acasă, surioară”. Sosirea mea a fost descrisă întotdeauna ca un moment magic, ca și cum o zână și-ar fi fluturat bagheta fermecată, declarând casa lecuită, lăsându-mă acolo ca pe un simbol, un talisman menit să pună în ordine totul, să scoată un tată și o mamă din durerea lor.

Am fost dusă pe hol și așezată în patul cel mare din camera părinților mei. Vecinii, mătușile și unchii au venit cu toții să mă vadă; un trofeu – cel mai frumos bebeluș pe care îl văzuseră vreodată. Aveam un păr negru și des, care stătea ca o rachetă gata de lansare, și ochii de un albastru intens. „Aveai obraji roz și bucălați – ne venea să te mâncăm toată! Erai perfectă.”

Gândiți-vă la diferențele de anticipare; în cazul unui prunc neadoptat, membrii familiei ar fi venit la spital. M-ar fi văzut lângă mama sau m-ar fi vizitat în camera nou-născuților, distingându-mă din dispozitivul polițienesc al coșurilor împletite în care erau pruncii.

Dar, iată că, asta începe cu un telefon: „Pachetul dumneavoastră a sosit și este înfășurat în panglici roz.” Pediatrul de încredere a fost trimis la spital pentru a evalua marfa – gândiți-vă la filmele în care traficantul de droguri încearcă substanța înainte de a da banii. Felul în care se desfășoară povestea are ceva sordid, imposibil de evitat. Am fost adoptată, achiziționată, comandată și ridicată ca un tort de la cofetărie.

Când aveam douăzeci de ani, Mama mi-a mărturisit că „prietena” care mă luase în primire era vecina de alături. Nu mi-a venit să cred că în toți acești ani trăisem alături de cineva care o văzuse pe mama mea, care chiar se întâlnise cu ea față-n față.

Am sunat-o pe vecină.

— la zi, am spus. Ai văzut-o pe mama mea?

Vecina a fost precaută.

— Sper că nu ai de gând să faci ceva în privința asta, a spus ea. Sper că nu ai să o iei pe urmele poveștii.

Această reacție a ei m-a uimit. De ce se temea? Că am să-mi distrug familia, că am să distrug familia femeii, că am să provoc vreun dezastru? Dar cu mine cum rămânea, cu viața mea, cu haosul imens care fusese existența mea?

— Cum arăta?

— Era frumoasă. Purta un costum de tweed și nu mi-a venit să cred că tocmai născuse. Nu părea deloc că fusese însărcinată. Era subțire. Și avea părul prins în coc.

Mi-am imaginat-o pe Audrey Hepburn.

— Semăna cu mine?

Nu mai țin minte ce a spus vecina. Sufeream de acea surzenie care apare în momente de mare importantă.

— Eram prost îmbrăcată, îmi spunea vecina. M-am deghizat. Am vrut ca ea să nu știe nimic.

Și ea era foarte interesată ca nimeni să nu știe cine e.

Misterul care înconjura evenimentul era enorm, totul era discreție și substrat psihologic. De dedesubtul uneltirii se afla elementul de rușine, ca nimeni să nu vorbească vreodată despre asta.

— „Dacă mă vezi vreodată, să nu arăți că știi cine sunt”, a spus femeia. Asta însemnând că dacă mă întâlneam vreodată cu ea la o petrecere sau prin oraș, trebuia să mă prefac că nu o cunosc, mi-a spus vecina.

— Ai mai văzut-o de atunci?

— Nu, n-am mai văzut-o.

„Dacă mă vezi vreodată să nu arăți că știi cine sunt.” Singura linie de dialog, singurul citat direct.

Dimineața, Mama intră în camera mea cu un petic de hârtie, se așază pe marginea patului și mă întreabă din nou:

— Vrei numele?

Nu răspund. Chiar dacă l-aș vrea, n-aș spune-o – ar fi ca un fel de trădare.

— E același nume cu al unei prietene de-a ta, spune ea, ca și cum ar fi încercat să pregătească subiectul, să-l detoxifice, să-l facă oarecum mai plăcut. Cred că are un frate, un avocat care locuiește în zonă – Frosh a recunoscut numele.

— Poți să-l lași pe birou, spun.

Numele ei este Ellen. Ellen Ballman. Sună a nume fals. Ballman. Cum arată? Cu ce se ocupă? E deșteaptă?

Am cunoscut odată o femeie adoptată a cărei mamă se întorsese și o găsisese. Mama era un fotograf care călătorea mult. Era fermecătoare, caldă, respectuoasă. A spus: „Vreau doar să știi că, dacă ai nevoie de mine, sunt aici.”

Ellen are un frate care trăiește în zonă, spuse Mama. Caut adresa fratelui. Mă duc să dau o raită. Încerc să văd dacă ține conceptul de familie biologică. Casa lui se află pe ruta mea regulată. De obicei, eu șofez când meditez, șofez așa cum alții fac jogging. Am un program regulat, repere. Fac acest drum, dus-întors, de ani de zile – ce ciudat că locuința unchiului meu e după colț, la stânga.

Cărămidă albă, multe mașini, un inel de baschet pe alee – un punct sensibil. Când eram puștoaică, lucrul pe care mi-l doream cel mai mult era un inel de baschet. De o sută de ori pe an am cerut unul, iar părinții mei, deloc interesați de sport, au refuzat. Un inel ar fi stricat integritatea estetică a casei. Jucam în vecini, jucam pe stradă, jucam până când, inevitabil, cineva scotea capul pe fereastră și îmi sugera să mă duc acasă, la cină.

Parchez în fața casei unchiului; aceasta este prima dată când mă aflu la câțiva metri de cineva cu care am o legătură biologică. Stau și mi-i imaginez înăuntru, pe unchiul și fiii lui, verii mei. Decorațiunile de Crăciun sunt puse. Le văd pe fereastră bradul. Îmi imaginez că este o casă fericită,

prosperă. Mi-i imaginez ca fiindu-mi superiori – o iau din loc.

Sun un detectiv privat, prietena unei prietene – și ea adoptată. Îi dau puținele informații pe care le dețin..

— Acordă-mi câteva ore, spune ea.

Sunt spion, sunt vânător, gata să prind prada. Habar n-am ce să fac în afară de faptul că vreau informații, ceva de la care să pornesc. Nu mai vreau surprize.

Detectivul privat mă sună.

— Femeia pe care o cunoști nu are telefon pe numele ei în New Jersey. Și nu are permis de conducere eliberat local, dar are o casă în zona Washingtonului.

Detectivul privat îmi dă adresa. Mă urc iar în mașină. E aproape, foarte aproape. Chiar a locuit atât de aproape? A trăit acolo tot timpul? Oi fi văzut-o undeva, fără să știu, într-un mail sau într-un restaurant? Dau ocol casei. Pare pustie. Parchez, bat la ușa unui vecin – pun întrebări, discut cu străini.

Ce e un străin? Cine e străină? Ar putea foarte bine să fie mama mea.

— Știți ce s-a întâmplat cu cei de alături? S-au mutat? Aveți idee unde?

Nimeni nu știe nimic.

Mă duc la biblioteca din copilărie, cu rapoarte despre cărți și proiecte științifice. Caut lucruri. Întotdeauna caut lucruri. Fac rost de o hartă a orașelului din New Jersey, unde trăiește ea, găsesc strada ei. Nimic. De ce nu e înregistrată? Trăiește cu cineva? Are alt nume? E mincinoasă? E în afara legii?

***

Îl sun pe Frosh, avocatul.

— O scrisoare. Aș vrea o scrisoare, spun. Vreau informații – unde a crescut, cât de școlită este, cum își câștigă

existența, care este istoria medicală a familiei și care au fost împrejurările adopției mele.

Cer povestea familiei mele. Solicitarea mea are un caracter urgent; simt că trebuie să mă grăbesc și să cer tot ce vreau să știu. Ea ar putea dispărea la fel de neașteptat cum a sosit.

De îndată ce închid, încep să aștept scrisoarea.

Scrisoarea ei sosește după zece zile, fără tamtam. Poștașul nu vine alergând pe stradă, strigând: „E aici! E aici! V-a sosit identitatea!” Sosește într-un plic de la firma de avocatură, însoțită de un bilet în care avocatul se scuză că nu mi-a dat-o mai repede. Este clar că scrisoarea a fost deschisă, posibil citită. De ce? Nimic nu e personal? Sunt supărată, dar nu spun nimic. Nu consider că am dreptul. Este una dintre complicațiile patologice ale adopției – cei adoptați nu au cu adevărat drepturi – viața lor înseamnă întreținerea secretelor, a nevoilor și dorințelor altora.

Scrisoarea e bătută la mașină, pe foi cenușii de hârtie, simple și mici, cu numele ei imprimat în partea de sus. Limbajul ei este ciudat de protocolar, fără întorsături meșteșugite din condei. O citesc repede și încet în același timp, așteptând să o înțeleg, incapabilă să o înțeleg. O citesc și o recitesc. Ce îmi spune ea?

...La vremea când eram însărcinată cu această fetiță, nu se cuvenea ca o fată să aibă un copil în afara căsătoriei. Asta a fost probabil cea mai grea decizie pe care a trebuit să o iau în toată viața mea. Aveam douăzeci și doi de ani și eram foarte naivă. Mama m-a crescut cu severitate și la adăpost de toate.

Țin minte că eram cu ea în spital și o îmbrăcam în ziua în care am părăsit amândouă spitalul.

Nu i-am uitat niciodată părul negru, frumos și ochii albaștri și gropițele din obraji. Mă mai văd încă în taxi, cu doamna cu care am ieșit din spital și care urma să preia

pruncul; îmi cerea să îi dau fetița. Nu voiam să îi dau copilul, totuși mi-am dat seama că nu am puterea să am grijă de ea singură. Da, am iubit întotdeauna această fetiță și, de când s-a născut, în fiecare decembrie din viața mea am suferit îngrozitor că nu o am lângă mine.

Scrie că emisiuni de televiziune precum Oprah și Maury i-au dat curajul și încrederea să iasă în față. Scrie unde s-a născut, pe ce stradă a locuit în copilărie, cum a crescut. Spune cum se numeau părinții ei și când au murit. Spune ce înălțime și ce greutate are, Scrie că nu a uitat niciodată.

Fiecare informație alunecă în mine, prinde rădăcină, se înfiripă adânc. Nu există filtre, nu există ecrane. Nimic nu mă apără de asta.

Își încheie scrisoarea spunând: „Nu m-am măritat niciodată, m-am simțit mereu vinovată că am dat această fetiță.” Eu sunt acea fetiță.

Îl sun pe avocat și îi mai cer o scrisoare, cu mai multe informații, o istorie medicală, o explicație mai amănunțită despre ce s-a întâmplat, cu ce se ocupă de atunci, și o fotografie a ei. O zi mai târziu, într-un atac de panică, îl sun iar pe avocat:

— Oh! spun. Oh, am uitat! Ați putea să întrebați cine e tatăl? Nu tatăl meu, ci tatăl.

— Bine, spune el. Bine, am să trec pe listă.

După câteva zile sosește o a doua scrisoare, și asta fiind anterior deschisă.

Presupun că ar trebui să-ți povestesc despre Norman Hecht. Mi-e greu să o fac, pentru că, pentru mine, lucrul ăsta dă timpul înapoi. M-am dus să lucrez pentru Norman la Princess Shop, din centrul Washingtonului. Aveam cincisprezece ani. Lucram joi noaptea și sâmbăta. Pe timpul verii lucram cu normă întreagă. După cum știi, Norman era mult mai în vârstă decât mine.

Era foarte bun cu mine. Această relație a început foarte nevinovat. Se oferea să mă ducă acasă cu mașina, iar pe drum discutam despre multe lucruri. Apoi, într-o zi când eram la lucru, m-a întrebat dacă vreau să merg să iau cina cu el. Acesta a fost începutul. La șaptesprezece ani, a sunat-o pe mama și a întrebat-o dacă poate să se însoare cu mine. Mama a spus: „E prea tânără.”

A închis telefonul, s-a întors spre mine și mi-a spus: „Nu vreau să te mai vezi cu acest bărbat.” La acea vreme eram îndrăgostită și nimic din ce mi-ar fi spus nu m-ar fi oprit.

Am fost mereu o persoană foarte hotărâtă. Încăpățânată, dacă vrei. Așa sunt eu. Pe atunci Norman era căsătorit, dar mi-a promis că divorțează și se însoară cu mine.

Nu a fost ideea mea, ci a lui. Timpul a trecut, iar eu am rămas însărcinată. Norman a fost de părere că ar trebui să plec în Florida. Voia să cumpere o casă pentru amândoi. Trei luni mai târziu, sunt foarte nefericită. Mă întorc la Washington. Eu și Norman începem să avem neînțelegeri. În ultimele trei luni de sarcină am stat la mama, în Virginia, unde locuia ea. Cu puțin înainte de nașterea copilului, Norman a spus din nou că vrea să se însoare cu mine. A întrebat dacă poate să vină să mă ia și să mergem să cumpărăm lucruri pentru bebeluș. L-am refuzat. Nu l-am sunat când s-a născut copilul.

Din câte știu, Norman locuiește în Potomac, Maryland.

Are patru copii. Toți copiii lui s-au născut înainte de nașterea copilului nostru. A fost jucător de fotbal american. Din câte știu, tatăl lui era evreu, mama lui, irlandeză. Am cunoscut-o numai pe mama lui. Era o femeie micuță, dolofană. Foarte amabilă și foarte bună cu mine.

Ai întrebat de starea generală a sănătății mele. Periodic am probleme cu bronșita. Asta se tratează cu medicamente. Vremea umedă nu-mi face bine. Iau pilule pentru hipertensiune. În rest, mă simt bine. Sunt mioapă și am

dinți sensibili. Ambele moștenite, ochii de la tata, dinții de la mama.

Își încheie astfel a doua scrisoare: „... Mi-e tare teamă că am să fiu dezamăgită de ceea ce fac acum.”

Mai târziu îmi va spune că, citind scrisoarea, Frosh a recunoscut numele tatălui și a sunat-o spunându-i că dacă are de gând să dea numele tatălui ar fi bine să îl anunțe de ceea ce face. Îmi va spune că l-a sunat pe tata și că el a fost șocat să aibă vești de la ea, îngrozit de ce face ea, și i- a spus că faptul că se uită la Oprah și Maury era sub demnitatea ei.

Frosh mă scoate din minți cu felul în care procedează. Este o intruziune și o întrerupere a evenimentelor – de partea cui este, ce urmărește, pe cine încearcă să protejeze? Nu vreau ca cineva să-mi citească scrisorile. Îmi iau o căsuță poștală. Îl sun pe Frosh și îl rog să îi transmită lui Ellen noua mea adresă poștală. Intenționat nu-i dau numele meu de familie sau numărul de telefon. După ce timp de treizeci și unu de ani n-am deținut niciun control asupra acestei situații, trebuie să am o măsură a lucrurilor, un contact moderat.

Tatăl, încă un nume de căutat în cartea de telefon, alte spații goale de completat. Ce a însemnat pentru avocat numele lui? De ce l-a recunoscut? Cine e tatăl meu?

Sun un prieten din Washington, un localnic, un om care știe multe.

— Îți sună cunoscut numele ăsta?

Pauză.

— Da. Obişnuia să vină la unul dintre cluburi.

— Altceva? întreb.

— Asta e tot ce îmi vine în minte. Dacă îmi mai amintesc ceva, te anunț.

— Mulțumesc.

— Hei, e vorba de cineva despre care te gândești să scrii?

Săptămâna următoare, părinții mei îmi fac o vizită inopinată la New York.

— Surpriză!

Sunt incredibil de drăguți, de calzi și iubitori, de parcă aş avea o boală incurabilă – şase luni de trăit.

— Am vrea să te scoatem la masă, spun ei.

Nu pot să merg și nu pot să le spun de ce. Îi trimit la masă, știind că, în timp ce ei simt plecați, o voi suna pe ea.

Are cel mai înspăimântător glas pe care l-am auzit vreodată – jos, nazal, grav, vag animalic.

Îi spun cine sunt și ea țipă „Oh, Doamne! Asta e cea mai minunată zi din viața mea!” Glasul ei, emoția ei vin în rafale, ca niște semne de punctuație – nu-mi dau seama dacă râde sau plânge. În fundal se aude un pocnet slab, urmat de trasul aerului în piept – fumează.

Convorbirea telefonică este emoționantă, cu o tentă de flirt, ca o primă întâlnire, ca începutul a ceva. Există un val de curiozitate, dorința de a ști totul imediat. Cum e viața ta, cum încep și sfârșesc zilele tale? Cum te distrezi? Cum ai ajuns să mă găsești? Ce vrei?

Fiecare nuanță, fiecare detaliu înseamnă ceva. Sunt ca o amnezică trezită la realitate. Lucruri pe care le știu despre mine, lucruri care există fără limbaj, armele mele, tiparele mele mentale de tragere – părți din mine, care sunt fundamental, inexorabil eu, sunt repetate la celălalt capăt al firului, confirmate ca o potrivire de ADN. Senzația nu este întru totul plăcută.

— Vorbește-mi despre tine – cine ești? întrebă ea.

Îi spun că locuiesc în New York, sunt scriitoare, am un câine. Nici mai mult, nici mai puțin.

Îmi spune că adoră New York-ul, că tatăl ei venea la New York și se întorcea întotdeauna cu cadouri de la FAO Schwartz¹.

Îmi spune că și-a iubit mult tatăl, care a murit de infarct când ea avea șapte ani, din cauză că îi plăcea „mâncarea grea”.

Acest lucru îmi provoacă imediat o durere în piept: ideea că aș putea muri de infarct de tânără, că acum știu că trebuie să fiu atentă, că lucrurile care îmi plac cel mai mult sunt periculoase.

Ea continuă:

— Provin dintr-o familie foarte ciudată. Nu suntem tocmai în regulă.

— Cum adică ciudată? întreb.

Îmi spune că mama ei a murit de atac cerebral, în urmă cu câțiva ani. Îmi povestește despre viața ei năruită, despre cum s-a mutat din Washington în Atlantic City. Îmi spune că după ce m-a născut, mama ei nu a vrut să vină la spital să o ia. A trebuit să ia autobuzul până acasă. Îmi spune că a trebuit să apeleze la toată puterea și la tot curajul ei să vină să mă caute.

Și apoi spuse:

— Ai vești de la tatăl tău? Ar fi plăcut dacă ne-am putea întâlni toți trei. Am putea să venim la New York și să luăm masa împreună.

Vrea totul dintr-odată, și asta e prea mult pentru mine. Stau de vorbă cu femeia care toată viața s-a conturat amenințător în mintea mea, uriașă, și sunt îngrozită. În gândurile mele e o fisură adâncă, un refren care se va repeta

---

¹ Unul dintre cele mai cunoscute magazine cu jucării pentru, copii din New York, înființat în 1862 de către imigrantul german Frederick August Otto Schwartz (n. Red.).

constant: nu sunt cine credeam că sunt, și habar n-am cine sunt.

Nu sunt cine credeam că sunt și nici ea regina reginelor pe care mi-am imaginat-o.

— Nu ne putem vedea, încă.

— De ce nu pot să te văd?

Sunt tentată să-i spun „Nu mă poți vedea acum, pentru că acum nu sunt vizibilă pentru nimeni, nici chiar pentru mine. M-am evaporat.”

— Când mai putem sta de vorbă? întreabă ea, în timp ce pun receptorul jos. Când? Sper să mă ierți pentru ce ți-am făcut acum treizeci și unu de ani. Când pot să te văd? Dacă ai spune da, aș veni chiar acum acolo. Aș fi la ușa ta. Ai să mă suni curând? Te iubesc. Te iubesc foarte mult.

Părinții mei se întorc de la masă. Mă uit la o fotografie a ei, o copie xeroxată după carnetul de conducere, pe care mi-a trimis-o avocatul. Ellen Ballman, puternică, masivă, firoasă, ca un gardian de închisoare. În plic mai e o fotografie – Ellen cu o nepoată și un nepot, cu animale de pluș în fundal. Felul în care i se citesc sentimentele pe față are ceva vag familiar. Găsesc urme din mine în obraji, ochi, sprâncene și frunte.

— De unde a avut numele lui Frosh? vrea să știe Mama.

— A spus că l-a auzit odată și nu l-a mai uitat.

— Interesant, spune Mama, pentru că Frosh nu a fost primul avocat; primul avocat a murit și l-am luat pe Frosh după ce te-ai născut tu, când aveam niște probleme.

— Ce fel de probleme?

— Ea nu a semnat actele. Trebuia să le semneze înainte de a părăsi spitalul, și nu a făcut-o.

Pe urmă am stabilit să vină la o bancă să le semneze, și nu s-a arătat. Nu a semnat nimic, iar când ne-am dus prima dată la tribunal, judecătorul nu a vrut să ne lase să te adoptăm din cauză că actele nu erau semnate. După mai

bine de un an, un alt judecător ne-a permis, în sfârșit, să te adoptăm, fără semnătură. Un an întreg am trăit cu frică. Îmi era teamă să te las singură cu altcineva decât tata sau bunica, îmi era teamă că, dacă mă întorc, o să vină înapoi și o să te ia.

Mă gândesc că Mama a pierdut un copil cu șase luni înainte de a mă naște eu, că l-a introdus și l-a scos din lume. Mă gândesc că m-a primit ca pe un fel de dar de însănătoșire, și pe urmă s-a temut că și eu am să dispar în orice clipă. Nu-i spun Mamei unul dintre primele lucruri pe care mi le-a spus Ellen Ballman: „Dacă aș fi știut unde ești, aș fi venit și te-aș fi luat.” Nu-i spun Mamei că s-a dovedit că, în tot acest timp, Ellen Ballman nu a fost departe – la câteva mile. „Mă uitam la copii,” mi-a spus Ellen. „Și uneori mă luam după ei, întrebându-mă dacă vreunul dintre ei ești tu.”

***

Conversațiile noastre sunt frecvente – o sun de câteva ori pe săptămână, dar nu-i dau numărul meu de telefon. Conversațiile sunt seducătoare, produc dependență, devin istovitoare.

Fiecare mă zguduie; fiecare necesită o perioadă de recuperare. De fiecare dată când îi spun ceva, ea ia informația și o ține prea strâns, reinventând-o și înapoindu-mi-o într-un fel în care mă face să vreau să îi spun mai puține, să vreau să nu știe nimic.

Îmi spune că nu s-a înțeles niciodată cu tatăl ei vitreg și că mama ei era rece și crudă. Simt că nu îmi spune tot. Am senzația că acasă s-a întâmplat ceva în care a fost implicat tatăl vitreg și că mama a aflat și a dat vina pe ea pentru acel lucru – ceea ce ar explica și animozitatea dintre ei și de ce Ellen, ca adolescentă, a fost împinsă în brațele unui bărbat înșurat, mult mai în vârstă.

Nu-i pun niciodată întrebarea direct. Pare un lucru deranjant; nevoia ei de a se apăra e mai puternică decât nevoia mea de a ști. O mare parte din ce spune ea are un mister ciudat și neliniștitor, care face greu de lămurit povestea. Îmi amintește de Blanche DuBois² a lui Tennessee Williams, care trece de la o persoană la alta, disperată să capete ceva, să găsească alinarea unei dureri de nealinat. Lipsa ei de sofisticare mă face să nu știu dacă are o inteligență limitată, sau este șocant de naivă.

— Te-ai gândit să faci un avort?

— Gândul ăsta nu mi-a trecut niciodată prin minte. N-aș fi putut să o fac.

Sarcina, bănuiesc, a fost modul perfect de a ieși din casa mamei ei și de a intra în viața tatălui meu. Trebuia să fi părut o idee bună, până ce tata a refuzat să-și părăsească soția. A încercat. A trimis-o pe Ellen în Florida spunându-i că o să vină și el – și nu s-a arătat niciodată.

Dorul de casă a făcut-o ca după trei luni să se întoarcă la Washington. Au luat un apartament împreună; timp de patru zile, a trăit cu Ellen. Pe urmă s-a întors, pretinzând că „le este dor copiilor lui de el”. Ellen a pus să fie arestat în baza unei vechi hotărâri din Maryland, pentru abandonare. La acea vreme și soția lui era însărcinată, cu un băiat care s-a născut cu trei luni înaintea mea.

— La un moment dat, mi-a spus să ne întâlnim la firma avocatului lui, ca să găsim o cale de a rezolva totul, spune ea. Am stat cu el și cu avocatul lui, și avocatul a trasat o diagramă și a spus: „Asta e toată averea, asta e tot ce există și trebuie să ajungă tuturor.” „Eu nu sunt o parte din

---

² Blanche DuBois – personajul principal feminin din piesa de teatru „Un tramvai numit dorință”, scrisă de Tennessee Williams, unul dintre cei mai importanți dramaturgi americani ai secolului al XX-lea (n. Red.).

avere", am spus și am plecat. În viața mea n-am fost atât de furioasă.

Parte din avere. I-am spus prietenei mele, Esther, că aștept un copil și nu știu ce să fac. Ea mi-a spus că știe pe cineva care vrea să adopte un bebeluș. I-am spus că pruncul trebuie să meargă într-o familie de evrei care să se poarte bine cu el. Îți spuneam „pruncul”. Nu știam dacă ești băiat sau fată. Nu puteam să te îngrijesc singură – domnișoarele nu aveau copii.

Se întrerupe.

— Crezi că, într-o zi, am putea avea un portret cu noi două?

Cererea ei pare că vine din altă lume, din altă viață. Ce ar face ea cu un portret? L-ar atârna deasupra șemineului ei din Atlantic City? I l-ar trimite de Crăciun tatălui meu? E într-un timp care s-a oprit, plin cu fantezii despre ceea ce ar fi putut să fie. După treizeci și unu de ani, s-a întors să revendice viața pe care nu a avut-o niciodată.

— Trebuie să plec, întârzii la cină, spun.

— Bine, spune ea, dar înainte să pleci pune-ți puloverul de cașmir ca să nu răcești.

N-am pulover de cașmir.

— Când pot să te văd? începe iar.

— Toate astea sunt noi pentru mine, Ellen. Poate tu te-ai gândit mult înainte de a mă contacta, dar la mine e vorba de doar câteva săptămâni. Trebuie să iau lucrurile încet. Vom mai vorbi în curând.

Închid. Puloverul este fantezia lui Ellen, imaginea unei experiențe care nu este a mea, dar care are înțeles, sens altundeva – în trecutul ei.

Mă pierd. Pe stradă văd oameni care arată la fel – familii în care fiecare chip este o versiune nuanțată a celuiilalt. Mă uit cum stau, cum merg și vorbesc, variațiuni pe aceeași temă.

După câteva zile, o sun iar pe Ellen.

— Ruggles a dormit în hol, spune ea.

Ruggles e animăluțul de pluș pe care i l-am trimis, într-un gest de amabilitate. În seara asta Ruggles sunt eu.

Se aude scăpăratul unei brichete, cum trage dintr-o țigară.

— Sunt supărată pe tine, îți dai seama?

— Da.

— De ce nu vrei să mă vezi? scâncește ea. Mă chinuiești. Ai mai multă grijă de câinele tău decât de mine.

Trebuie să am grijă de ea? De asta s-a întors?

— Ar trebui să mă adopți... și să ai grijă de mine, spune ea.

— Nu pot să te adopt, spun.

— De ce?

Nu știu ce să-i răspund. Nu știu dacă vorbește serios sau glumește. Ce s-a întâmplat cu „în interesul copilului”? Cine e părintele și cine e copilul? Nu pot să-i spun că nu vreau un copil de cincizeci ani.

— Mă sperii, e tot ce reușesc să spun.

— De ce nu vrei să mă ierți? De ce ești întotdeauna supărată pe mine?

— Nu sunt supărată pe tine, îi spun și este într-un totu adevărat.

Sunt oricum, numai supărată pe ea nu.

— Să nu rămâi supărată pe mine pe vecie. Dacă aș fi știut unde ești, aș fi venit și te-aș fi luat.

Imaginează-ți asta – să fii răpită de propria mamă, aceeași mamă care te-a dat la naștere. A trăit la nici două mii de locuri în care am crescut și, din fericire, nu a știut cine sau unde sunt. Nu-mi pot închipui ceva mai înspăimântător.

— Nu sunt supărată pe tine.

Sunt îngrozită de felul în care mă văd în ea – doaga lipsă nu e ceva cu totul străin – și înfricoșată că, în final, aș putea

sfârși respingând singura persoană pe care n-am avut niciodată intenția să o resping. Dar nu supărată. Nu neiertătoare. Cu cât stăm mai mult de vorba, cu atât sunt mai fericită că m-a abandonat. Nu mă pot imagina crescând alături de ea. N-aș fi supraviețuit.

— Ai vești de la tatăl tău? Mă mir că nu a luat legătura cu tine.

Îmi trece prin minte că e posibil ca „tatăl meu” să fi avut față de ea aceeași reacție ca mine, că mă pune pe picior de egalitate cu ea, și că acesta este unul dintre motivele pentru care păstrează distanța. Și îmi mai trece prin minte că s-ar putea ca el să creadă că eu și cu ea suntem cumva înțelese, conspirând să obținem ceva de la el.

Îi scriu și eu o scrisoare, informându-l despre cât de surprinsă am fost de apariția lui Ellen, și propunându-i, cu toate că nici el, nici eu nu am căutat asta, să încercăm să rezolvăm lucrurile cât de cât cu eleganță. Îi spun câte ceva despre mine. Îi ofer un mijloc de a mă contacta.

Mă duc la sala de gimnastică. Deasupra capului este o consolă cu televizoare, CNN, MTV și Cartoon Network. Mă uit la un desen animat în care un coș în care e un pui de pasăre este lăsat în fața unei uși de lemn cioplită la baza unui copac. Pe ecran apar cuvintele „Cioc, cioc”. Un cocoș mare deschide ușa și ia coșul. De pânza care acoperă coșul este prins un bilet.

Stimată doamnă,

Vă rog să aveți grijă de micuțul meu.

Semnat,
Cea mare.

Cocoșul se uită înăuntru; un pui de pasăre, mic dar vioi, scoate capul. Cocoșul începe să freacă. Imaginea puiului de pasăre în tigaie dansează în capul cocoșului. O găină cu bonetă intră în casă și îl gonește pe cocoș. Cocoșul e dezamăgit. Eu sunt pe banda de alergare, în lacrimi.

Trec câteva luni. Este o noapte rece dintre sfârșitul iernii și începutul primăverii, și sunt în Washington. Timp de o oră am dat ocol casei tatălui meu, întrebându-mă de ce nu mi-a răspuns la scrisoare.

Sunt detectiv, spion, bastard. Casa e mare; are piscină, teren de tenis, iar pe alee sunt multe mașini. Stau afară, la adăpostul nopții, imaginându-mi-l cu familia lui, cu soția, cu ceilalți copii ai lui.

Stau afară și mă uit înăuntru, luminile din interior le dezvăluie viața. Ferestrele luminate sunt ca niște cutii care emit raze X.

De afară s-ar părea că o duce mai mult decât bine. Pereții uneia dintre camerele de la etaj simt zugrăviți într-un verde intens, cu chenar alb. Îmi închipui că e o bibliotecă.

Văd o fată dând la o parte perdeaua și uitându-se afară – e sora mea?

În curtea din față e o pancartă cu „De vânzare”. Mi-l imaginez pe agentul imobiliar venind și făcând un tur, trecând dintr-o cameră în alta ca o adevărată stafie, nevăzută, necunoscută, adunând informații, uitându-se în debarale, dulapuri, însușindu-și o falsă intimitate, uitându-se prin lucrurile lor, observând cum trăiesc, cum derulează hârtia igienică, ce cărți au pe noptieră.

Stau în fața casei până mă voi fi săturat și apoi mă voi târî înapoi spre casa părinților mei.

Pe robotul telefonic de acasă, din New York, e un mesaj – glasul aspru, accentuat, enervant.

„Secretul tău e în aer. Știu cine ești și știu unde locuiești. Îți citesc cărțile.”

Formez imediat numărul ei.

— Ce urmărești, Ellen?

— Am descoperit cine ești, A.M. Homes. Îți citesc cărțile.

Este singura dată în viața mea când regret că sunt scriitoare. Are ceva de-al meu și crede că mă are pe mine.

— Cum ai obținut numărul meu?

— Sunt foarte deșteaptă. Am sunat la toate librăriile din Washington și am întrebat: „Cine e scriitoarea din Washington al cărei prenume e Amy?” La început m-am gândit că ești altcineva, altă Amy care a scris o carte despre Dumnezeu, iar pe urmă una dintre librării m-a ajutat și mi-a dat numărul tău.

Stă la pândă, vânându-mă. Nu mai răspund la telefon. De fiecare dată când sună telefonul, de fiecare dată când îmi verific mesajele, trebuie să îmi fac curaj.

— Locuiești cu cineva pe Charles Street? E acolo? Nu-i place când sun?

— De unde știi că locuiesc pe Charles Street?

— Sunt un detectiv bun.

— Găsesc că treaba asta este foarte supărătoare, Ellen. De unde știi unde stau?

— Nu sunt obligată să-ți spun.

— Atunci, nici eu nu sunt obligată să continui această discuție, spun.

— De ce nu vrei să mă vezi? Trebuie să vin acolo să te găsesc? Trebuie să vin la Columbia University să te prind? Trebuie să stau la rând să capăt autograful tău?

— Trebuie să pot să-mi fac treaba. Trebuie să-mi țin cursurile, și să-mi promovez cărțile prin țară, și să fac toate lucrurile pe care trebuie să le fac fără să-mi fac griji că mă urmărești până în pânzele albe. Nu poți să faci asta. Trebuie să fiu aptă să-mi dirijez viața.

— Am nevoie să te văd.

Nu există limite. Totul e legat de nevoia ei, permanentă și totală – vrea din ce în ce mai mult.

Nu mi se dă voie să am reguli. Nu mi se permite să refuz.

Când eram copil, plângeam uneori de nu puteam fi potolită. Aveam un plâns primitiv, ca un muget, profund gutural, celular și întru totul real, încât o îngrozea pe Mama.

— Încetează, trebuie să încetezi! Mă auzi? Te rog să termini.

Dacă reușeam să vorbesc cât de cât, singurul lucru pe care îl spuneam era: „Vreau la mami.

Vreau la mami.” Iar și iar – o incantație. O repetam la nesfârșit, găsindu-mi alinarea în tocirea cuvintelor „vreau la mami, vreau la mami”.

— Sunt aici, îmi spunea ea. Eu sunt mama ta. Eu sunt singura mamă pe care o ai.

După ce Ellen s-a întors, n-am mai plâns niciodată așa. Tânjeam după ceva ce nici nu exista.

M-am lămurit în privința lipsei de puritate – nu sunt copilul adoptat al Mamei, nu sunt copilul lui Ellen. Sunt un amalgam. Voi fi întotdeauna ceva îmbinat prin lipire, ceva ușor stricat.

Nu e ceva din care mi-aș putea reveni, ci ceva pe care trebuie să îl accept, cu care să trăiesc...

Cu înțelegere.

Vreau la mami.

— Ai vrea să nu se fi întors? mă întreabă Mama. Ai vrea ca noi să nu îți fi spus?

— Nu era secretul vostru.

Îmi doresc să nu se fi întors? Câteodată. Da. Dar odată ce s-a întâmplat, n-aș mai fi vrut să opresc curgerea informațiilor. Ciclul vital al informațiilor ține de soartă. Odată ce obții ceva, efortul de a-l nega, de a anula informațiile este uriaș și potențial mai periculos decât să merg pur și simplu înainte cu ele și să văd unde mă duc.

Orbire – mai 1993. În ziua în care îmi este publicat romanul îmi bag accidental *The New York Times* în ochi și îmi sfâșii corneea. Durerea e arzătoare. Caut băjbâind numărul oftalmologului și plec în grabă la cabinetul lui, întorcându-mă după câteva ore, având pe față ceva ce seamănă cu un tampon uriaș. Am un mesaj de la editorul

meu care mă anunță că în acea dimineață a apărut în *The Washington Post* recenzia cărții mele, un mesaj de la Mama care îmi spune că a comandat negrese și crudități pentru prezentare de mâine a cărții, în Washington, și un mesaj de la „tatăl”.

„Sunt Norman”, spune el, cu glas șovăitor, înecat. „Am primit scrisoarea ta. Sună-mă când ai o clipă liberă.”

E mai bine de o lună de când i-am scris. Dacă recenzia nu ar fi apărut în Post, m-ar mai fi sunat? Dacă prăjeam hamburgeri într-un Medonalds în loc să scriu cărți, aș mai fi primit vești de la el?

— Ei bine, ca să vezi, spune el când îl sun înapoi.

Este mare mahăr, plin de el, însă are ceva, un fel de timiditate pe care o apreciez.

— Ai vorbit cu Doamna Balaure? întreabă el.

Presupun că se referă la Ellen.

— E cam nebună.

El râde.

— Așa a fost mereu. De asta a trebuit să fac ce am făcut.

Norman, o fostă vedetă de fotbal, veteran de război, se simte obligat, din anumite motive, să-mi fină un discurs de încurajare. După cincizeci de ani de la momentul respectiv, îmi citează ce i-a spus antrenorul cu privire la rămânerea în joc, la a nu abandona. Nimeni nu mi-a mai vorbit așa; treaba asta are ceva ce îmi place – este liniștitoare, însuflețitoare. Este cu totul altfel decât tatăl cu care am crescut, genul intelectual. Dacă i-aș spune lui Norman că toate sâmbetele din copilărie mi le-am petrecut mergând la muzee, n-ar ști ce să răspundă.

— Măine am să fiu la Washington pentru câteva zile, într-un tur de promovare a cărții.

— Să ne întâlnim la firma avocatului meu, să stăm de vorbă.

Mă gândesc la Ellen: *Eu nu sunt o parte din avere.*

A doua zi îmi prezintă cartea în Washington; librăria e înțesată de vecini, rude, învățătoarea mea din clasa a patra, prieteni din liceu, prieteni de la primele ateliere de compoziție literară. N-am avut prilejul să spun dinainte de rana de la ochi. Când mă ridic să citesc, toți sunt șocați.

— E în regulă, spun. În câteva săptămâni trece.

Deschid cartea. Câmpul meu vizual este un cerc cu diametrul în jur de cinci centimetri. Țin cartea chiar în fața ochilor. Ochiul bun e pe jumătate închis, în semn de simpatie cu cel vătămat.

Mă bazez cât se poate de mult pe memorie.

Când lectura s-a terminat, se formează o coadă lungă, oamenii care vor să le fie semnate cărțile, scriitori în devenire cu diverse întrebări. La o oarecare depărtare văd o străină, o femeie care răsuțește întruna, nervoasă, o umbrelă. Instinctiv știu că e Ellen. Continui să semnez cărți.

Coadă începe să se subțieze. Când ultima persoană pleacă, ea se apropie.

— Ce ai pățit la ochi? Îngână ea, cu glasul acela aspru.

— Nu ești cuminte, spun.

Librăria este înțesată de oameni care nu știu ce stafie a apărut.

— Ai aceeași constituție ca tatăl tău, îmi spune.

Mai târziu, când încerc să-mi amintesc cum arăta, îmi aduc vag aminte de o bluză cu buline verzi și albe, de părul ei castaniu, strâns într-un coc deasupra capului. Îmi aduc aminte că i-am zărit brațul și m-am gândit la cât de mici îi erau oasele.

În depărtare se mai desprinde o umbră. Mama și o prietenă de-a ei vin spre mine. Mi le imaginez pe cele două mame întâlnindu-se, intrând în coliziune. Asta e ceva ce nu se poate întâmpla. Este cu totul împotriva regulilor. Nicio persoană nu poate avea două mame în aceeași încăpere, în același timp.

— Există aici oameni a căror intimitate trebuie să o apăr, îi spun lui Ellen.

Ea se întoarce și iese în fugă din librărie.

— Am știut imediat cine e, spune Mama. Te simți bine? Întreabă ea – pare zguduită.

— Dar *tu*?

După lectură, sunt programată să mă întâlnesc cu un reporter. Ne așezăm în subsolul librăriei, având între noi, pe o masă, reportofonul reporterului.

— Cartea dumneavoastră e autobiografică?

— Este lucrul cel mai autobiografic pe care l-am scris, dar nu, nu e autobiografică.

— Dar sunteți adoptată?

— Da.

— Am auzit de curând că v-ați căuta părinții.

— N-am căutat pe nimeni.

Pauză.

— Știți cine sunt părinții dumneavoastră?

Pare o întrebare ciudată, cam ca cea pe care i-ai pune-o cuiva care s-a izbit cu capul de perete și tocmai și-a recăpătat cunoștința.

***

Dimineață iau un taxi până în centru. Mă duc să mă întâlnesc cu tata. Iau un taxi pentru că sunt oarbă, pentru că Mama e la muncă, pentru că nu-l pot ruga pe Tata să mă ducă să mă întâlnesc cu tata. Sunt anacronică, sunt nelalocul meu. E ceva de demult, când femeile nu șofau.

Este ca și cum aș fi într-un remake, o reconstituire dramatică a unui rol creat de Ellen – vizita la firma avocatului – scena în care femeia însărcinată merge la firma avocatului pentru a afla „ce ar putea să facă pentru ea” marele mahăr.

La firma avocatului mă prezint recepționerei. Un bărbat intră pe ușa interioară. E avocatul, tata, sau doar cineva

care lucrează acolo? Oricine ar putea să fie el, el ar putea să fie oricine – așa e când nu știi cine ești.

Gândul îmi fuge la cartea pentru copii Tu ești mama mea? în care un pui de pasăre întreabă în dreapta și în stânga diverse animale și obiecte: „Tu ești mama mea?”

— Tu ești Norman?

— Da, spune el, surprins că deja mi-am dat seama.

Îmi strânge nervos mâna și mă conduce într-o sală mare de conferințe. Ne așezăm față în față la o masă mare.

— Dumnezeu! spune el, uitându-se la mine. Dumnezeu!

— M-am rănit la ochi, spun, arătând pansamentul.

— Citind o recenzie a cărții tale?

— Nu, anunțurile mortuare, spun cu sinceritate.

— Frumoasă treabă. Vrei un Pepsi?

În fața lui, pe masă, e o sticlă de Pepsi care asudă.

Dau din cap în semn că nu.

Tata e un bărbat masiv, roz la față, îmbrăcat la costum și cravată. Are părul alb, rar, pieptănat lins pe spate.

Ne privim în ochi peste masă.

— Frumoasă treabă, repetă el.

Zâmbește. Face gropițe în obraji.

Pentru că am crescut fără reflexiile refractate ale biologiei, habar n-am dacă semăn cu el sau nu. Mi-am adus aparatul de fotografiat, un Polaroid.

— Te superi dacă îți fac o fotografie? întreb.

Îi fac două, iar el stă acolo îmbujorat, stânjenit.

— Mă lași să-ți fac și eu una? întreabă, și îl las.

Este ca și cum am face o reclamă perversă la Polaroid, chiar acolo în firma avocatului – o reuniune mascată într-o ședință foto. Înconjurăm masa și rămânem alături, uitându-ne cum apar imaginile noastre. E mai ușor să te uiți într-o fotografie la cineva decât în realitate – nu există jena de a întâlni privirea celeilalte persoane, nu există teama de a fi

prins holbându-te. Mai târziu, când le arăt prietenilor fotografiile, e clar pentru toți că e tata – „Uită-te la față, uită-te la mâini, la urechi, sunt la fel cu ale tale.”

Oare?

Norman îmi întinde un exemplar al cărții mele să-l semnez. Îi dau autograful și mă întreb brusc ce fel de întâlnire avem. Mă simt ca un diplomat străin care face schimb de daruri oficiale.

— Vorbește-mi puțin despre tine, spun.

— Nu sunt tăiat împrejur.

Bine, n-o fi ăsta primul lucru pe care l-a spus, dar cu siguranță a fost al doilea.

Este ciudat să ai o astfel de informație despre tatăl tău. Abia ne-am cunoscut și îmi și vorbește despre scula lui. Ceea ce vrea să îmi spună de fapt este că s-a distanțat de jumătatea lui evreiască și că e obsedat de penisul lui. Îmi povestește apoi despre străbunica lui, o prințesă din secolul al XIX-lea, din estul Prusiei, și despre alte rude care erau proprietari de plantații pe coasta estică a Marylandului – deținători de sclavi. Îmi spune că sunt bună pentru Fiicele Revoluției Americane³. Îmi spune că un membru al familiei, un amiral britanic, a venit aici cu vaporul *Arc* sau cu *Dove*, și că există o legătură și cu Helmuth von Moltke⁴ care,

---

³ *The Daughters of the American Revolution* (în engl. În original): organizație din SUA în care sunt acceptate doar femeile peste 18 ani, care pot demonstra că sunt descendentele celor care au făcut posibilă proclamarea independenței Statelor Unite ale Americii. DAR se ocupă de conservarea patrimoniului istoric, strângere de fonduri și de promovarea atitudinii patriotice (n. Red.).

⁴ Helmuth Karl Bernhard von Moltke (26 octombrie 1800-24 aprilie 1891) – a condus armata prusacă timp de 30 de ani; creatorul unei metode noi și moderne de poziționare a soldaților în timpul luptelor, este

conform lui Norman, a spus: „Le vom lăsa doar ochii, ca să aibă cu ce să plângă”, când i-a condus pe soldații prusaci în Franța, în 1870. Apoi îmi vorbește despre legăturile noastre cu naziștii și cu trupele SS, ca și cum ar fi ceva de care să fii mândru.

— Nici Doamna Balaure nu e evreică. Îi place să creadă că e, dar a urmat școala catolică.

Amândoi sunt jumătate catolici, jumătate evrei. Fiecare se identifică cu câte o jumătate.

Îmi spune ce frumoasă era Ellen când a venit să lucreze la magazinul lui. Când pomenesc de diferența de vârstă dintre ei – ea era adolescentă, iar el avea treizeci și doi de ani – intră în defensivă, spunând: – Era o târâtură care știa mai multe decât se cuvenea pentru vârsta ei – lucruri pe care o fată tânără n-ar trebui să le știe.

O învinuiește pe ea pentru lipsa lui de autocontrol. Îl întreb dacă i-a trecut prin minte că era posibil ca în casa mamei ei să se întâmple ceva, ceva cu tatăl vitreg. Dă din umeri, nepăsător, iar apoi, când insist, spune da, ea a încercat să-i spună ceva, dar el nu a înțeles despre ce vorbea ea, și da, poate că se petrecea ceva acasă și probabil el ar fi trebuit să încerc să afle.

Îl întreb despre relația lor: cât de des se vedeau? S-a gândit vreodată, cu adevărat, să-și părăsească soția?

Transpiră, în costumul lui bun care-l strânge.

Soția lui știa de aventură. Ellen mi-a spus asta. Ellen mi-a mai spus că Norman își aducea uneori copilul cel mare când ieșeau în oraș. Ea i-a întâlnit și pe cei mici, dar nu a ajuns să-i cunoască prea bine.

Oare Norman se credea atât de important și de grozav încât putea să aibă tot? Îmi imaginez belșugul de la

---

considerat a fi unul dintre cei mai mari strategii ai ultimei jumătăți a secolului al XIX-lea (n. Red.).

începutul anilor 1960, paharele înalte cu whisky și rochiile de seară acvamarin, Cadillac-urile decapotabile, părul tapat, pe Ellen jucând rolul lui Audrey Hepburn, tânără și nebună, pe Norman grozăvindu-se ca vedetă de fotbal și veteran, tipul cu un licăr în ochi, o nevastă acasă, o fată tânără alături, gândindu-se că a pus mâna pe viața cea bună.

— Și ce făceați să vă distrați? întreb, și el doar se uită la mine.

Răspunsul este evident. Sex. Relația însemna sex, cel puțin pentru el. Sunt produsul unei vieți sexuale, nu al unei relații.

— Ea avea o problemă, spune el. Era nimfomană. Ieșea cu alți bărbați, mulți bărbați.

Aici o cred pe Ellen. Cât de nimfomană putea să fie o școlăriță de cincisprezece ani? Era deșteaptă, șireată, probabil instruită de o specialistă – mama ei. (Mi-o imaginez pe mama lui Ellen ca Shelley Winters în rolul lui Charlotte Haze din filmul *Lolita*.) Însă ce căuta Ellen la Norman era mângâiere.

Este limpede că Norman mai este încă atras de Ellen. Mă întreabă în detaliu despre ea. Mă simt precum copilul unor părinți divorțați – doar că eu habar n-am despre ce vorbesc ei. Și ce îi interesează cel mai mult este să vorbească unul despre celălalt.

Îmi spune că el și soția lui au vrut să mă adopte și că Ellen nu a vrut.

— Voiam să am grijă de tine, spune el. După ce s-a întâmplat, după ce ea a născut, am auzit că ești băiat.

Se uită la mine de parcă ar fi ceva de spus.

— Nu sunt, zic.

— Cred că e bine că nu te-am adoptat. Era posibil ca soția mea să se fi răzbunat pe tine, să se fi purtat urât cu tine.

— Da, e bine.

— Mi-a spus că e gravidă în ziua în care a murit mama.

Mai târziu, o întreb pe Ellen despre aceste lucruri și e furioasă.

— Niciodată nu a avut de gând să te adopte. Nici măcar nu a sugerat asta. Am făcut singură aranjamentele și nici nu i-am spus ce voiam să fac.

— I-ai spus că ești gravidă în ziua în care a murit mama lui?

— Da, spune ea, și se aude scăpăratul sfidător al unei brichete, trasul dintr-o țigară.

Schimb subiectul.

— Ellen mi-a povestit despre tatăl ei, îi spun lui Norman. A fost foarte atașată de el; a murit de atac de cord.

— Nu a murit de atac de cord, spune indignat Norman. A fost agent de pariuri la Casa Albă și a murit într-un schimb de focuri cu un alt agent.

Are logică. Asta explică o parte a poveștii pe care Ellen nu a putut să o explice cu adevărat, ceva despre niște oameni care l-au cărat pe tatăl ei în casă, despre faptul că el a murit la etaj și că familia a trebuit să stea un timp la un hotel elegant.

Îmi aduc aminte de o excursie de studii pe care am făcut-o în școala primară la Ford's Theatre – imaginea lui Abe Lincoln împușcat și apoi cărat peste drum, să moară la Petersen's Boarding House.

Mă simt ușurată că tatăl lui Ellen nu a făcut atac de cord. Există infractori în trecutul meu, dar măcar au inimi puternice.

— Vorbește-mi despre ai tăi, spune Norman.

Întreabă de „ai mei” de parcă aș fi fost crescută de lupi. E limpede că „ai mei” nu sunt la fel cu „ai lui”.

— Ai mei sunt adorabili, îi spun. Sunt tot ce îți puteai dori.

Nu-i datorez nimic. Ai mei sunt evrei, marxiști, socialiști, homosexuali. Nu există nimic legat de mine, de viața mea, pe care el l-ar înțelege.

O lăsăm tot mai moale. Sunt epuizată.

— Aș vrea să te introduc în familia mea, să te prezint fraților tăi și surorilor tale. Ai trei frați și o soră. Dar înainte de asta, soția mea vrea ca totul să fie limpede. Vrea un test care să dovedească faptul că ești copilul meu. Vrei să te gândești la o analiză a sângelui? Nu va trebui să o plătești tu.

Acel „nu va trebui să o plătești tu” mă scoate din minți. Asta e marea mea răsplată, reparația pentru nedreptățile din trecut – un test ADN. Deși este o insultă, la un anumit nivel, nu pot să-l condamn. Aruncarea acestui lucru în seama științei poate fi o idee bună – ar putea face realitate din ceea ce pare ficțiune.

— Am să mă gândesc la asta, spun.

— Bine.

La mijlocul lui iulie 1993, sunt de acord cu testul ADN. Aranjez cu Norman să ne întâlnim la un laborator. Iau trenul până la Washington.

E mai puțin laborator și mai mult centru de colectare, o gaură neagră birocratică, cel mai generic cabinet făcut vreodată. Lumina fluorescentă scoate totul în relief, ca un aparat cu raze X.

Norman mă așteaptă – este singurul bărbat alb din încăpere. Este prima noastră întâlnire de la cea de la firma de avocatură. Ne așezăm alături – scaunele metalice sunt prinse între ele – o apropiere forțată.

Așteptăm.

E strigat numele lui Norman. El încearcă să le dea un cec personal, dar ei nu vor să-l ia.

Pretutindeni sunt afișe care detaliază cum se face plata: toate cecurile trebuie să fie garantate. Se oferă să le dea

bani gheață, dar ei nu acceptă plata în numerar, numai cecuri garantate. Se duce la banca de la parter și, dintr-un anumit motiv, nu poate primi unul. Se întoarce, îmbujorat, umilit.

Insistă ca asistentul să dea un telefon, să încerce să facă o excepție, dar totul e în zadar. Cecul și sângele trebuie trimise împreună. Deoarece acest test face parte de multe ori dintr-un proces, laboratorul ine ca plata să fie făcută în avans pentru a evita complicațiile de recuperare a banilor.

Este ceva la care se apelează în cazuri de crimă, viol, ca dovadă. Ești sau nu tatăl meu?

A doua zi încercăm din nou.

— Nu ne-am văzut de mult, spun.

— Și dacă intrăm și asistenta e Doamna Balaaur? O să vină la noi cu un ac pătrat, bont, glumește Norman nervos.

Râd, însă nu e de râs. Avem o înțelegere tacită să nu-i spunem lui Ellen ce facem. Ce facem noi este jignitor pentru ea.

Asistentul cheamă un copil mic care este înaintea noastră. Băiețelul zbiară când e luat.

— Tu n-ai să faci așa, nu? întrebă Norman.

Mai rău, mă gândesc, mult, mult mai rău.

Când Norman se duce la ghișeu, observ că fundul lui pare cunoscut; mă uit la el și mă gândesc: „Iată mergând fundul meu.” Cel care se îndepărtează e fundul meu. Sacoul albastru al lui Norman îl acoperă până la jumătate, însă îl văd frânt în secțiuni, sectoare de fund, înalte și joase, exact ca ale mele. Mă uit la coapsele lui – dolofane, groase, nu un lucru drăguț. Este prima dată când văd pe altcineva în corpul meu.

Îl privesc fix în timp ce se întoarce și vine spre mine. Mă uit la pantofii lui, mocasini albi, pantofi de club, lăbărțați, decolorați. În pantofi, etichetele picioarelor lui sunt late și scurte. Ridic privirea; mâinile lui sunt la fel ca ale mele,

pătrate ca niște labe de animal. Este o replică fidelă, versiunea mea masculină.

— Frumoasă treabă, spune el, văzându-mă cercetându-l.

Intru prima. Îmi suflec mâneca. Tehnicianul își pune mânușile, adună eprubetele, îmi leagă garoul la braț. Strâng pumnul. Norman se uită.

Acul intră, un ghimpe metalic, ascuțit.

Mă uit la Norman. E ciudat. Dau sânge pentru acest bărbat, las să-mi fie străpunsă carnea pentru a dovedi că sunt a lui. Treaba e mai mult decât sexuală.

— Desfaceți pumnul, spune tehnicianul, și îmi destind mâna.

Sângele e tras, pus în mai multe eprubete, și apoi pe înțepătură am vată și un leucoplast peste ea.

Am permis acest lucru pentru că înțeleg nevoia de dovadă, de stabilire precisă a relației noastre, și pentru că am o bănuială că e ceva pentru mine în asta, că Norman se va ține de cuvânt, că mă va introduce în familia lui, că voi avea dintr-odată trei frați și o soră – o familie de rezervă, nouă și îmbunătățită.

— Vă rog să semnați aici.

Tehnicianul îmi înmânează eprubetele, pe rând.

— Poftim?

— Trebuie să semnați eprubetele.

Sunt calde în palma mea, pline cu totalul chimic a cine și ce sunt. Semnez repede, sperând să nu leșin. Mă țin în mâini pe mine însămi.

Urmează Norman. Își scoate sacoul, dând la iveală o cămașa cu mâneci scurte, ca de om trist și bătrân. Are brațe dolofane, palide, aproape pufoase. Are ceva care e atât de alb, atât de moale, atât de expus, încât e pervers. Întinde brațul.

Tehnicianul i-l leagă, i-l șterge cu vată, iar eu îmi întorc privirea, neputând să mă uit la acest ciudat striptease genetic.

Toate astea îmi fac greață. Aștept pe hol. Nu mă uit cum își ține sângele, cum semnează eprubetele. Iese din încăpere, își pune iar sacoul și ieșim pe ușă.

— Mi-ar fi plăcut să te duc să luăm masa dacă ai fi fost mai bine îmbrăcată, spune el când suntem în holul de la intrare.

Sunt îmbrăcată foarte bine – în pantaloni de în și o bluză. Testul ADN nu e o ocazie de ținută de gală. Sunt tentată să spun: „E în regulă – mi-ar fi plăcut să fii tatăl meu, dacă n-ai fi fost atât de nemernic.” Dar sunt atât de uluită încât încep să mă scuz prosteste. Nu sunt îmbrăcată cum a vrut el; nu sunt în rochie. Nu corespund fiicei din imaginația lui.

Mergem ceva mai încolo, la un restaurant mai puțin decât mediocru. Acolo oamenii par să-l cunoască. Mă prezintă șefului de sală ca și cum asta ar însemna ceva. Ne așezăm. Fețele de masă sunt verzi, șervețele din poliester.

— Nu porți bijuterii, spune Norman.

Sunt nemăritată, locuiesc în New York City, nu port rochie. Știu precis ce gândește.

Nu spun nimic. Mai târziu îmi voi dori să fi spus ceva, îmi voi dori să-i fi spus adevărul. N-am bijuterii, dar vrei să-mi arunci niște diamante, le-aș purta cu plăcere. Provin dintr-o familie care nu face așa ceva. Am crescut boicotând strugurii și salata verde fiindcă nu erau culese de sindicaliști.

Ce tată își pune copilul să vină în alt oraș pentru a dovedi ca e copilul lui și apoi îl critică pentru că nu e îmbrăcat potrivit pentru testul de sânge și pentru că nu poartă bijuterii pe care nu le posedă la prânzul pe care nu știa că îl vor lua împreună?

— Ce-o să fie dacă vine rezultatul analizei și nu sunt tatăl tău?

Ești tatăl meu, mă gândesc. Înainte nu eram convinsă, dar acum, văzându-te, văzându-ți fundul, fundul meu, sunt sigură.

Căldura e năucitoare. Mă încolăcește ca fumul de tămâie. Merg de parcă aș fi fost lovită de ceva, distrusă. Mi-am devenit mie însămi străină.

Să fii adoptat înseamnă să fii ajustat, să fii amputat și cusut iarăși la loc. Fie că îți recapeți sau nu funcția completă, țesutul cicatrizat va exista întotdeauna.

Întoarsă acasă, Mama vrea să facă ceva pentru a îmbunătăți situația. Mă ia la un picnic.

Mergem la Candy Cane City – parcul copilăriei mele – și ne așezăm la o masă sub copaci, cu vederea spre carusel, spre leagăne, spre toboganul de aluminiu. În acest val de căldură pârjolitoare totul e acum pustiu, abandonat. Pun mâna pe tobogan, metalul arde, e bine.

Mama despachetează un sandvici cu salam de Bologna. Asta dovedește cât de tare se străduiește. În casa noastră nu există salam de Bologna, nu există pâine albă. Ăsta e sandviciul meu preferat din copilărie, cel pe care îl primeam numai în excursii și la ocazii speciale. Scoate din sacoșă o pungă cu cartofi prăjiți și o Cola rece, reproducând cea mai veche idee a mea despre sublim. Ne uităm la terenurile de tenis, la inelele de baschet, la fântâna arteziană, toate gravate nepieritor în memoria mea. Aș putea veni și în somn în acest parc, așa cum deseori am venit în el în imaginația mea.

— la-mă la o plimbare cu mașina, spun.

— Măine, spune ea. Măine am să îmi iau o zi liberă și o să mergem undeva.

Dimineată plecăm. Mersul mașinii e liniștitor – compensează incapacitatea mea de a mă mișca, îmi

îndeplinește nevoia ca altcineva să mă deplaseze, să mă care. Drumul continuă.

Nu-i spun Mamei ce s-a întâmplat când m-am dus la analiza de sânge, nu-i spun cât de deprimată sunt. Nu-i spun nimic pentru că tot ce i-aș putea spune ar neliniști-o, ar supăra-o, și pe urmă aș avea de a face cu sentimentele ei. Iar în clipa de față mă străduiesc să le înțeleg pe ale mele.

Aș vrea să fi avut o casetă video cu Norman, cu fundul lui îndepărtându-se. Aș vrea să am înregistrarea cu vocea lui, când îmi spune că nu sunt mai bine îmbrăcată. Aș vrea s-o fi avut înregistrată pe Ellen, proiecțiile ei prost plasate, obiceiul ei ciudat de a mă confunda, aparent, cu mama ei moartă, acuzându-mă că nu i-am acordat suficientă atenție, că n-am făcut suficient pentru ea.

Aș vrea să fi avut toate astea în așa fel încât să le pot eticheta și așeza pe o masă lungă – ca dovezi.

Mama ne aduce în trecut, la Berkley Springs, Virginia de Vest, un vechi orașel întunecos și umed. Aici se ducea George Washington când voia să se relaxeze; locul celei mai vechi stațiuni balneare din țară – aici ne aduceau bunicii mei.

Acesta e un loc din trecutul meu, care e cunoscut, de neatins, de neschimbat. Mă bucur că m-am întors la ceva care mă precedă. Corpul de cabine e împărțit în cabine pentru femei și cabine pentru bărbați; toți de aici au un milion de ani, datând direct din perioada lui George Washington.

Îmi închipui că seamănă cu un sanatoriu suedez, are ceva profund medicinal – am venit la tratament.

Înmuierea în străvechile ape sfinte este purificatoare – zăcutul pe placa de marmură a unei mese în timp ce o bătrână îmi frământă carnea este egal cu momentul în care sunt. Este evadarea perfectă.

Ne facem tratamentele și pe urmă ne ducem la vechiul hotel după sendviciurile cu trei straturi și o luăm spre casă.

La telefon, Norman îmi spune că are ceva pentru mine, ceva ce vrea să-mi dea; mai întâi îmi spune că mi-l va trimite, iar apoi îmi spune că va aștepta să mi-l dea personal. Mă gândesc că este o moștenire de familie, ceva al lui sau al mamei lui, ceva care a venit cu Arc sau Dove, ceva pe care tatăl lui i l-a dăruit mamei lui, ceva pe care a vrut să i-l dăruiască lui Ellen. Indiferent ce este, nu mi-l dă niciodată, nu mai pomenește niciodată de el.

În următoarele luni, ne mai întâlnim de câteva ori. Ne întâlnim la hoteluri. Ne întâlnim la Holiday Inn, Marriott, Confort Inn, Renaissance Quarter, în spațiile ciudate care sunt între spații, acel acolo care nu e niciodată acolo.

Ne întâlnim în hol, ne sărutăm stingher în semn de salut, apoi trecem în atriumul de sticlă, sau în curtea interioară, sau în cafenea, uitându-ne la o încercuire de uși numerotate, la cărucioare de menaj care își fac rondul. Venim de afară și plonjăm într-un mediu cu temperatură controlată în care plantele din ghivece sunt udate automat și alternate după anotimp precum culturile, în care totul e suspendat în timp – sigilat ermetic.

De la comentariul lui Norman privitor la îmbrăcămintea mea, am grijă ce port, cum arăt.

Simt permanent că sunt evaluată. Vreau aprobarea lui. Are ceva care îmi place – mărimea lui; e grandios, impunător. Uneori asta mă sperie; uneori mă ademenește în altă lume, o lume a bărbaților.

Întâlnirea în mijlocul după-amiezii, în aceste hoteluri din mijlocul drumului, are ceva obscen. Oare el crede că astea sunt locuri sigure unde nu ne va vedea nimeni? Are ceva în minte?

Nu mi-e deloc limpede de ce ne întâlnim în ele.

— Nici nu știi ce simt când mă uit la tine, îmi spune el.

Nu vrea să spună „asemănarea e uimitoare” sau „sunt foarte mândru de ce ai realizat în viață”.

— Nici nu știi ce simt când mă uit la tine.

O spune într-un fel ciudat. Se uită la mine și vede pe altcineva.

Niciodată nu face nimic pentru a împinge lucrurile mai departe, dar mereu mă gândesc că o va face. Mi-l imaginez spunând „am luat o cameră, vreau să te văd goală”. Mă închipui dezbrăcându-mă ca parte a procedurii de a dovedi cine sunt, ca parte a degradării.

Mi-l închipui regulându-mă.

Îmi imaginez ca sunt Ellen, și pe el regulând-o acum treizeci și unu de ani.

Îmi imaginez ceva deosebit de trist.

Este cea mai ciudată colecție de închipuiri, și îmi dau seama că și el le are.

Am citit despre asta; comportamentul aparte nu mai e ceva neobișnuit la experiențele părintelui și copilului – intensitatea, infinitatea senzațiilor se exprimă deseori la adulți ca atracție sexuală. Dar în timp ce atracția poate fi ceva obișnuit, aproape așteptat, este evident că nu poate fi explorată.

Nu pomenește deloc de analiza de sânge – rezultatele pot să ia între opt și douăsprezece săptămâni. Nu amintește nimic despre faptul că le-a vorbit celorlalți copii ai lui despre mine. În schimb, îmi spune că ține tare mult la nepoții lui. Și îmi povestește din nou cum îi spunea mereu antrenorul să rămână în joc – să nu iasă niciodată din joc.

Mă întreabă dacă am vorbit cu ea.

— Da, spun. Tu ai vorbit?

Dă din cap, da.

— Vrea să îmi facă o vizită, îmi spun. Îmi trimite scrisori în care fantazează despre mersul la Central Park Zoo, plimbări pe malul oceanului, mese luate în oraș. Habar n-are ce

ciudată e pentru mine treaba asta. Este neînduplecată – ar putea să-mi preia viața, ar putea să mă înghită cu totul.

El zâmbește:

— E o femeie încăpățânată.

— Vrea să știe când putem să luăm masa toți trei.

El nu spune nimic.

— Poate ar trebui ca voi doi să luați masa cândva?

Norman roșește.

— Nu cred.

Clatină din cap ca pentru a spune „nu știi ce s-ar întâmpla”. Dacă ar revedea-o, ar lua-o de la capăt. Încă îi este frică de puterea pe care ea o are asupra lui. Am senzația că și-a promis sau, mai mult, că i-a promis soției lui că nu o va vedea. S-au întâmplat mult mai multe decât am să știu eu vreodată.

Își schimbă poziția pe scaun. Niciodată nu stă comod.

— Răni vechi, din război, de la fotbal, spune el. Nu pot să stau nemișcat mult timp.

Urmează o pauză.

— Soția mea e geloasă pe tine, spune el.

În rarele ocazii când îl sun pe Norman și la telefon răspunde soția lui, nu mă recunoaște niciodată, nu întreabă niciodată cine sunt, niciodată nu spune nimic în afară de „rămâneți la telefon”, și pe urmă pleacă în căutarea lui.

Există dăți când sunt tentată să spun ceva, ceva simplu precum „ce mai faceți” sau „îmi pare rău pentru deranj”, dar apoi îmi aduc aminte că nu e responsabilitatea mea. Nu pot să fac eu totul.

— Rămâneți la telefon.

Ellen crede că sunt mama ei, Norman crede că sunt Ellen, iar eu am impresia că soția lui Norman crede că sunt amanta reîncarnată.

În septembrie 1993, mă aflu într-o cameră de urgență de la periferia Marylandului cu bunica mea, care a căzut și și-a

fracturat șoldul. Îmi verific mesajele în timp ce aștept ca radiologul să-i citească radiografia. Norman a lăsat un mesaj.

Când mă întorc acasă la părinții mei e deja târziu. Îl sun pe Norman. Răspunde la telefon.

— Ce mai faci? întreabă.

Îi spun de bunica.

— Am niște informații pentru tine, spune el.

Nu spun nimic. N-am chef de jocuri.

— Rezultatele testului, spune el.

— Vrei să-mi spui ceva? întreb.

— Ne întâlnim la hotel?

— Care hotel?

— Cel din Rockville.

— Sigur, spun. Dar de ce nu-mi spui pur și simplu care sunt rezultatele?

— Totul e bine, spune el.

— Asta ce înseamnă?

— Totul e bine. Vom vorbi când ne întâlnim. Măine la patru?

Totul nu e bine. Încep să nu mai am răbdare. Toate astea sunt un joc, un joc pe care îl joacă Ellen și Norman, iar eu sunt obiectul de la mijloc, lucrul care este aruncat înainte și-napoi.

Norman înrăutățește situația, adăugând o noapte de suspans, lăsându-mă să stau trează până târziu punându-mi întrebări. Mai mult decât dacă e sau nu tatăl meu, mă întreb de ce mă tot întorc după mai mult. Nu voi ști niciodată povestea întreagă. Există o parte enormă pe care nu mi-o spune nimeni.

Mă întâlnesc cu el la hotel. Suntem în barul cu ferigi, atriumul de sticlă – scena e parcă desprinsă dintr-un film SF, un mediu ecologic futurist, sala de mese dintr-un laborator spațial.

— Am rezultatele testului ADN, spune el.

— Da.

Chelnerița sosește și ne ia comanda. Eu nu vreau nimic.

— Nu doresc nimic, îi spun.

— Nici măcar un ceai? Întreabă Norman.

— Nici măcar ceai, spun.

— Apă? Întreabă chelnerița.

— Nu.

Înainte să spună ceva, Norman așteaptă până îi sosește berea de ghimbir.

— Testul spune că probabilitatea să fiu tatăl tău este de 99,9 la sută.

Urmează o pauză.

— Așadar, care îmi sunt responsabilitățile?

Eu nu sunt o parte din avere.

— Așadar, care îmi sunt responsabilitățile?

Nu spun nimic.

Norman nu pomeneste de copiii lui sau despre cum o să mă introducă în familia lui, sau o să-mi dea darul cel mare din spatele Ușii numărul trei.

— Acum eu sunt tatăl tău, cred că am dreptul să întreb – te întâlnești cu cineva?

— Nu.

Nu știu sigur dacă răspund la întrebare sau refuz să răspund.

— Le-ai spus copiilor tăi? Întreb.

— Nu, nu încă, spune el.

Mă întreb dacă ia ceaiul cu ceilalți copii ai lui în hoteluri ieftine.

Plecăm fără să ne luăm la revedere, fără un plan pentru ce urmează să se întâmple.

***

În octombrie mă aflu la Washington pentru o lectură. Norman află și lasă un mesaj. „Bună treabă”, spune el. „Ești în oraș? Vrei să ne întâlnim?” îl sun.

— Așteptați la telefon, spune soția lui.

— Ca să vezi coincidență! spune Norman, ridicând receptorul. Tu și fiica mea în același ziar, în aceeași zi.

Habar n-am despre ce vorbește.

— În *Gazette* e poza ta și a fiicei mele. Nu e grozav?

Pare ciudat de mândru, doi dintre copiii lui în paginile ziarului local.

— Tu și fiica mea...

Eu sunt fantoma, cea care nu există. Când mă uit în oglindă, îmi văd imaginea reflectată?

— Ai găsit cum să le spui? Întreb.

— Nu, spune el. Încă mai am o mică problemă cu asta. Vorbește ca și cum ar fi vorba de ceva pe care încearcă să-l repare singur, o piesă de mașină care necesită oarece reparații. Am sentimentul că soția lui îl oprește.

Schimbă subiectul, împărțindu-și familiile. Mă întreabă dacă am vorbit cu Ellen.

— Amenință că se mută la New York.

— Da. Mi-a spus ceva despre asta – în ultima vreme a stat mult pe acolo. Chiar zilele trecute se întorcea pentru un interviu.

Mi se ridică părul pe ceafă – mi se face brusc frig. Ellen a trecut sub tăcere faptul că a fost într-adevăr în oraș. Faptul că venea în oraș fără să-mi spună e mai înspăimântător decât dacă aș fi știut. Oare a dat târcoale clădirii mele pândindu-mă? M-a urmărit de la distanță?

Dacă Ellen se mută la New York am să plec eu. Nu pot să fiu în același loc cu ea.

— Vrei să ne întâlnim la hotel?

— Nu. Măine dimineață la prima oră plec înapoi.

Norman chicotește.

— Pur și simplu nu îmi revin, spune el. Tu și sora ta în același ziar, ce înțelegeți din asta?

Mă gândesc la Ellen care se mută la New York. Mă gândesc la cealaltă fiică a lui, în același ziar. Washingtonul nu mai este un loc sigur. New York-ul nu este un loc sigur. Niciun loc nu este acasă. Mă urc în mașina Mamei și pornesc. Plouă cu găleata. Conduc, repezindu-mă în spațiu, de parcă gonesc spre ceva, de parcă e o urgență. Vreau să-mi văd sora, vreau să știu de ce este el atât de mândru. Este o oră de vârf, străzile sunt pline de apă. La radio, crainicul de la știri spune: „Suntem în toiul unei ploi torențiale. Există întreruperi de curent electric, avertizări de inundații bruște.”

Ziarul este local, cât se poate de local. Îl poți găsi numai pe o rază mică în jurul locului în care trăiește Norman – care este aproape de locul în care voi citi eu. E ca o scenă dintr-un film.

Sunt obsedată, nimic nu mă poate opri. Trec pe lângă mașini în pană – poliția dirijează traficul cu semnale luminoase.

Nu le iau în seamă. Mă duc să-mi întâlnesc sora – mă rog, nu s-o întâlnesc, dar măcar s-o văd.

Când ajung la centrul comercial de lângă casa lui Norman, parchez mașina și mă reped într-o mică papetărie. Iau un teanc de exemplare ale ziarului și mă întorc în fugă la mașină.

Ziarul e ud, foile se lipesc, se rup când le desfac, ploaia părează paginile, marginile sunt îmbibate de apă și necitețe. Găsesc poza mea – este o poză publicitară din carte, ciudat de oficială și nepotrivită cu ce se întâmplă acum. Scanez pagina. „îmbrăcată ca o păpușă.” Articolul este despre o paradă de modă Barbie pentru copii, la McDonald's. Există o fotografie a nepoatei lui Norman îmbrăcată ca o Barbie. Fiica lui Norman, sora mea, aproape că nu se vede. Stă pe un

scaun, aplecată în față, purtând o pălărie mare, care îi ascunde cea mai mare parte a feței. E în pantaloni albi, cu un fel de chestie cu buline în jurul taliei, o eșarfă pe post de curea. E îmbrăcată potrivit pentru un prânz? Are bijuterii?

Mă uit cu atenție la poză – îi văd coapsa groasă, burta, labele picioarelor, mâna întinsă, și sunt coapsa mea, burta mea, labele picioarelor mele, mâna mea.

Toată treaba are ceva profund ironic și jalnic. Mă uit la foaia udă de ziar încercând să văd cum arată sora mea, care nici măcar nu știe că are o soră. Am o senzație incredibilă de dezamăgire. Ea este într-un McDonald's cu fetița ei îmbrăcată ca o păpușă Barbie, iar singurul lucru la care mă gândesc este nuvela pe care am scris-o, O păpușă adevărată, despre un băiat care iese cu o păpușă Barbie. Eu am fost ironică; ea e serioasă. Și ca să pună capac la toate – Norman crede că această poză a fiicei lui, care își duce copiii la o paradă de modă la McDonald's, este pe picior de egalitate cu un articol despre mine oferind o lectură din cea de a treia carte a mea. Fiica lui a mers la pension, a avut un bal de lansare în societate, iar acum se ocupă de „interioare”. Are coapse grase, burtă și labe în loc de mâini, dar sunt sigură că este îmbrăcată corespunzător pentru prânz. Este al naibii de deprimant.

Udă până la piele, mă întorc acasă la părinții mei. Am zece minute să mă pregătesc pentru lectură.

Mă duc singură. Din seara în care Ellen a apărut pe neașteptate la librărie, mi-e frică de ce s-ar putea întâmpla. Părinții mei vor să vină, dar îi scutesc. Îi protejez pe ei ca și pe mine.

Biblioteca în care citesc e în drum spre casa lui Norman, și ceva mai jos de unchiul George.

Habar n-am dacă Ellen i-a spus fratelui ei despre mine, sau dacă măcar vorbesc. Niciodată nu știu cine ce știe.

Bibliotecile sunt spații sacre, ocrotite, în care oamenii trebuie să se poarte frumos; sunt locuri de încredere pentru oamenii care iubesc cărțile.

Sunt ciudat de stingherită. Din clipa în care sosesc, am senzația că ei sunt acolo – cine exact, nu știu – dar îmi dau seama că sunt privită atent, evaluată. Există senzația ciudată că se petrece altceva – există aici oameni care au venit din alt motiv decât să mă audă citind. Nimeni nu se apropie de mine, nimeni nu-și face cunoscută identitatea sau se prezintă în vreun fel. E incredibil de straniu.

Bibliotecara mă prezintă și mă ridic să citesc. Lumina de pe scenă e puternică, nu văd destul de departe pentru a memora fiecare chip din auditoriu. Îmi doresc să fi avut paznici de fiecare parte a scenei, care să aibă grijă de mine, care să intuiască ce gândește mulțimea, care să raporteze în microfoanele de la rever.

Citesc dintr-o creație în lucru. Mulțimea e foarte atentă. Sunt aici doamne de la cercul de lectură, prieteni din liceu, fani ai primelor ediții, obișnuiți ai acestei biblioteci, dar mai există ceva, un câmp de forță care nu poate fi denumit. Sunt expusă, mă simt privită atent, scanată, și totuși sunt obligată să citesc mai departe, să mă prefac că nu știu că se întâmplă asta. Oare ei cred că nu știu că ei sunt acolo, că nu îmi dau seama de prezența lor, că sunt invizibili, anonimi, în întuneric?

Aș dori să pot răsuși luminile, să le pun să bată asupra auditoriului, să am niște întrebări ale mele. Sunt tentată să opresc spectacolul și să mă adresez invitaților mei misterioși, implorându-i să se dezvăluie – hei, spioni de pe cealaltă planetă, e octombrie, ați putea cel puțin să vă costumați de Halloween, poate într-un costum de schelet sau mai știu eu ce. Dar ar părea că mi-am pierdut mințile.

La sfârșitul lecturii, bibliotecara întreabă dacă doresc să răspund la întrebări din public.

— Cu mare plăcere.

Se ridică mâini.

Înainte credeam că fiecare întrebare merită un răspuns, mă simțeam obligată să răspund la toate cât mai complet și sincer cu putință. Nu o mai fac.

— De unde vă vin ideile? Întreabă cineva.

— De la voi, spun.

Mulțimea râde. Mă uit la femeia care a pus întrebarea; pare destul de inocentă.

— Le iau uitându-mă la lumea în care trăim, citind ziarul, urmărind știrile. De multe ori ceea ce scriu pare exagerat, dar în realitate se întâmplă în fiecare zi.

Există întrebări puse ca provocări, încercări. Am senzația că, în funcție de răspunsul meu, ei ar putea să spună „minți, știu despre tine asta și aia”.

Arăt către o mână ridicată.

— Scrieți autobiografic?

Îi simt pe privitori încordându-și atenția.

— Nu, răspund. Trebuie totuși să scriu ceva care este cu adevărat autobiografic.

Ei mă iau peste picior.

— Sunteți adoptată?

— Da, și curând voi fi oferită iar spre adopție, așa că dacă interesează pe cineva, îl rog să o anunțe pe bibliotecara din fundul sălii.

Ei izbucnesc iar în râs.

— Știți cine vă sunt părinții? Ați cercetat?

— Întotdeauna cercetez, spun, dar nu, asta nu am cercetat-o.

18 decembrie 1993. Ziua mea de naștere, paratrăsnetul, axa în jurul căreia mă rotesc. Mă opun cu toate puterile – o antisărbătorire.

Cum poate o persoană fără istorie să aibă o zi de naștere? Sunteți siguri că e ziua mea de naștere? Știți sigur câți ani am? De unde știți? Ce dovezi aveți?

M-am născut în 1961. Certificatul meu de naștere a fost eliberat în 1963. E normal?

Întârzierea a fost pricinuită de faptul că eram a nimănui, că pluteam în incertitudine, așteptând să devin cineva?

În cei doi ani care lipsesc am avut alt nume?

Pentru a spori confuzia, ziua mea de naștere e la mijlocul sezonului sărbătorilor; asta scoate în relief nu doar toate elementele natale standard, ci și neîntrerupta bătălie de secole dintre creștini și evrei, care în mod ciudat se dovedește a fi printre luptele originilor mele biologice.

Decembrie, sezonul bucuriei, este sezonul amărăciunilor mele secrete.

În fiecare an, nu pot să nu mă gândesc la femeia care m-a dat. Mă pomenesc fiindu-mi dor de cineva pe care nici nu l-am cunoscut, întrebându-mă „îi e dor de mine?” Merge să cumpere lucrurile pe care mi le cumpăr singură? Tatăl meu știe că exist? Am frați și surori? Știe cineva cine sunt? Jelesc săptămâni întregi.

În acest punct, ar trebui nici mai mult, nici mai puțin decât un festival național de o lună, o paradă publică care să îmi sărbătorească existența, care să mă asigure că prezența mea pe această planetă este binevenită. Și nici chiar atunci nu știu dacă aș crede, nu știu dacă nu m-aș îndoii că este o încercare de a mă răsfăța, de a mă face, prin lingușiri, să ies dintr-o gaură neagră.

Iar anul acesta este ceva cu totul nou, mai îngrozitor, ca și cum ai șterge totul și ai lua-o de la capăt, o nouă zi de naștere cu un copil vechi, primul cu patru părinți în loc de doi, un schizoid care divizează zigotul mai mult decât au intenționat zeii.

Toată lumea se ține scai de capul meu, toată lumea vrea ceva.

Părinții mei, care de obicei nu fac nimic, încearcă să plănuiască o excursie la New York. Îi conving repede să renunțe.

Iar Ellen mă sună în fiecare noapte, implorând să fie lăsată să mă vadă, considerând că, într-un fel, e și ziua ei de naștere.

— Este ziua ta, spune ea. Te rog, te rog frumos.

Și începe să plângă, și apoi se aude scăpăratul brichetei și „poți să rămâi pe fir o clipă până iau o gură de apă?”

Scrive o scrisoare în care spune că de treizeci și unu de ani luna decembrie este un chin pentru ea, o consideră îngrozitoare, deprimantă și așa mai departe. Și deși e plăcut să știu că n-am fost niciodată uitată, e ciudat totuși că nu sunt cunoscută.

Norman sună ca să mă întrebe dacă am „vreun plan măreț”. Spune că îmi trimite ceva; a vorbit cu Ellen despre ce ar fi un dar frumos și îl pune la poștă – cu valoare declarată, expres, ca să fie sigur că ajunge la timp.

Îmi petrec ziua oficială în ascunzătoare. Scot telefonul din priză, nu răspund la sonerie.

Mai târziu cobor la parter și constat că prietenii mi-au lăsat flori și cadouri, la fel cum lasă străinii ofrande la locurile accidentelor tragice. Au creat un veritabil altar închinat sărbătoritei: un buchet mare de gerbere, o felicitare cu urări de însănătoșire și așa mai departe.

Norman a trimis un mic medalion de aur în formă de inimă, genul care se deschide și în care pui două fotografii, genul pe care l-ai dăru unei fete. E un cadou tare ciudat pentru o persoană de treizeci și doi de ani. Asta e o bijuterie? E mai degrabă o pre-bijuterie, ca un soutien de antrenament. (De Crăciun îmi va trimite un pulover subțire, de cașmir – care mă va face să mă întreb dacă este genul de

„pulover de cașmir” la care se referea Ellen.) Ellen îmi trimite o felicitare pentru copii mici – în formă de ursuleț, semnată „Cu dragoste, mami Ellen”. Trimite o felicitare pentru copilași, o cămașă de noapte, de mătase, cam cum ar purta doamna Robinson și o cutie de bomboane de casă de la cofetăria ei preferată din Atlantic City. Ciocolata e densă, grea, rulată, umplută – pare că te-ar putea face să-ți ieși din minți. Nu pot să păstrez lucrurile pe care mi le trimite, dar nici nu pot să le arunc. Ciocolata o dau de pomană. În acea seară îi fac pe fiecare dintre prietenii mei să ia o bomboană, ca anafura de împărțășanie, bucățele din mama.

— Poftim, spun, întinzând cutia, refuzând să gust și eu una. Luați una, și mă uit să văd cum li se duce pe gât.

Ajunul Crăciunului – a trecut un an de când a început să se desfășoare treaba asta. Sunt în trenul de Washington – e ticsit, dispoziția e sărbătorească, plasele de bagaje sunt înțesate de pachete ambalate ornamental. Aduc și eu cadouri, deși Mama mi-a spus că noi nu sărbătorim Crăciunul. Realitatea e că nu sărbătorim nici *Hanukkah*⁵.

Tratăm sărbătorile prefăcându-ne că nu au loc, ignorându-le. Ne ținem răsuflarea – o să treacă. Un nor invizibil atârână deasupra casei, un gri-petrol deprimant, precum decorul pentru o piesă a lui Eugene O'Neill⁶.

O parte din mine consideră că nu este greu să ai o sărbătoare decentă; îți alegi ce sărbătoare vrei și o

---

⁵ Hanukkah – sărbătoare evreiască numită și Sărbătoarea luminilor. Se celebrează la sfârșitul lunii noiembrie sau începutul lunii decembrie și durează 8 zile. Semnificația sărbătorii este de rezistență, eliberare națională și libertate religioasă (n. Red.).

⁶ Eugen O'Neill (16 octombrie 1888-27 noiembrie 1953) – dramaturg american, câștigător al premiului Nobel (n. Red.).

sărbătorești. În fiecare an sunt tot mai hotărâtă să o fac, să-mi stabilesc propria sărbătoare.

În iarna în care am împlinit nouă ani eram hotărâtă să am un pom de Crăciun. Nu pricepeam de ce toate casele de pe stradă aveau brad, numai a noastră nu.

— Noi suntem evrei, mi-a spus mama. Evreii n-au brad.

— N-am fost întotdeauna evrei, nu-i așa?

Până atunci sărbătoriserăm mereu Crăciunul, un Crăciun fără brad, totuși Crăciun. Țin minte că lăsam o farfurie cu prăjiturile pentru Moș Crăciun, stând de veghe să-o găsesc goală, înlocuită de un ciorap lung și roșu atârnat de șemineu, cu vârful umflat de o portocală, cu nuci care se revărsau peste partea de sus, cadouri pe vatră. Nu era rodul imaginației mele. Până atunci fuseserăm ca toți ceilalți, și apoi, dintr-o dată, eram altfel.

— Am greșit, a spus Mama. A fost greșeala mea. Evreii nu sărbătoresc Crăciunul, noi avem *Hanukkah*, Sărbătoarea luminilor.

— Dar și cei din familia Solomon sunt evrei, iar ei au brad.

— Asta-i problema lor, a spus mama.

Nu era ca și cum am fi fost deosebit de religioși. De *Yom Kippur*, cea mai importantă dintre zilele sfinte, Ziua ispășirii, zi de post, noi ne opream doar momentan, ca Dumnezeu să ne treacă la socoteală, și apoi luam un mic dejun târziu. Dar acum, fără avertisment, Crăciunul și-a schimbat numele în *Hanukkah*. A venit devreme și a ținut opt zile, ca o pacoste.

Ne-am adunat în jurul unei minore și am aprins lumânările – nimeni nu știa rugăciunea; în schimb, am mulțumit. Și am mulțumit și mai mult.

După a patra noapte, fratele meu a refuzat să mai participe.

— M-am săturat până-n gât, a spus el, refuzând să mai iasă din camera lui.

De la fereastra camerei mele vedeam bradul vecinilor licărind de țurțuri de sticlă, luminițe albe, globuri colorate, beteală.

În ziua de după Crăciun, Mama m-a dus la bibliotecă. Lângă bibliotecă era un țarc cu brazi de Crăciun. M-am dus pe furiș acolo și am vorbit cu vânzătorul. Mi-a luat foarte mult ca să-l conving – în ziua de după Crăciun – să-i fie milă de o fată de nouă ani care trăia într-o casă fără brad, dar în cele din urmă mi-a dat un brad mititel. L-am târât până la mașină, l-am îndesat pe bancheta din spate și m-am întors în bibliotecă, la Mama. Eram peste poate de emoționată la gândul viclesugului meu, nu-mi mai încăpeam în piele de bucurie. Întoarsă acasă, m-am furișat afară și târâm bradul din mașină, în casă, când Mama a început să țipe: – Ce faci? Nu poți să-l aduci aici, e un brad!

— De ce, de ce? E doar un brad.

— Nu în camera de zi, n-ai să-l pui în camera de zi.

— De ce nu putem fi ca toți ceilalți?

— Pentru că suntem evrei, a spus Mama.

Și astfel bradul a ajuns în camera mea. Nu știam nimic despre brazi, despre suporturile de brazi; l-am pus într-o cutie de tablă de cafea Maxwell House. Bradul era înclinat într-o parte. L-am proptit de perete. Era un brad amărât, sfrijit, un brad pe care nimeni nu îl voia. Dar era bradul meu. L-am iubit, l-am udat, l-am împodobit cu ghirlande de hârtie creponată și floricele de porumb înșirate pe ață. În ciuda faptului că l-am îngrijit bine, bradul a murit; s-a făcut din verde maro și a devenit sfărâmicios. În timp ce târâm bradul afară, acele, odinioară moi și suple, acum ascuțite ca niște spini, cădeau peste tot. Am târât bradul afară, am traversat curtea cu el, am luat-o în jos pe după gard și l-am aruncat pe coasta dealului. Când m-am întors, Mama scosese deja aspiratorul, montase tija lungă și peria și trăgea de zor pe hol.

Și acum iarăși e Crăciunul. Stând trează în patul copilăriei mele, nu sar și nu dau fuga în camera de zi să văd ce mi-a adus Moș Crăciun. Zac acolo gândindu-mă că e doar o zi, că nu există niciun motiv ca ziua de azi să fie atât de cumplită, atât de diferită de oricare altă zi. Inspir adânc și îmi spun că o voi face bună.

Sună telefonul. O aud pe Mama în bucătărie, răspunzând. Mă strigă.

— Ce mai faci? Voiam doar să-ți urez un Crăciun minunat. Ce pui la cale azi? Întrebă Norman.

— Nimic, spun eu.

Nu cred că mă crede.

— Tocmai mă pregăteam să mă duc la biserică împreună cu familia. Tocmai ieșeam din casă, dar am vrut să te salut. Ho ho ho.

Pauză.

— Ai primit vești de la Doamna Balaaur?

— E cu prietenele în Atlantic City; se duc la un spectacol la un cazinou, Wayne Newton, sau așa ceva.

— Grozav, spune el.

— Nu-i așa? spun.

— Ascultă, nu știu cât stai în oraș... azi nu pot să ne întâlnim, dar poate săptămâna asta, dacă mai ești pe aici, ne vedem.

— Nu știu, spun, gândindu-mă că în orice clipă am să iau foc spontan și am să las pe podea un morman de cenușă fumegândă, pe care să o tragă Mama cu aspiratorul.

— Ei bine, să ai o zi frumoasă și o să vorbim curând.

— Da, și tu. Crăciun fericit.

Închid. Bunul creștin Norman se duce la biserică, lăsându-și „cealaltă” fiică închisă în casă, ca o Cenușăreasă, fără sărbători.

Mă duc în bucătărie.

— Te simți bine? întreabă Mama.

— Grozav, spun, trântind ușa frigiderului. Mă simt perfect.

— Vrei o chiflă?

Îmi imaginez curcani fripți, șunci, o masă mare și îmbelșugată – prea multă plăcintă.

— Ce gust are șunca?

— E bună, spune Mama.

— De ce noi nu mâncăm niciodată șuncă?

— Tatălui tău nu-i place carnea – se crede vegetarian.

În ciuda faptului că mă gândeam să fac din ziua asta o zi decentă, mă dau bătută. Norman se duce cu familia lui la biserică și apoi iau masa de Crăciun împreună, și au un afurisit de pom de Crăciun. Știu asta pentru că aseară, târziu, am trecut cu mașina pe lângă casa lui, și am văzut alea plină de mașini, o coroniță pe ușa, o mie de lumini înăuntru.

După-amiază, Mama face echivalentul curățeniei de primăvară – e pe o scară mobilă în debara.

— Înseamnă ceva pentru tine vreunul dintre lucrurile astea?

Îmi arată o tigaie veche, o formă de chec, o farfurie ciobită.

— Nu. Mă gândesc să mă duc la un film, spun.

— Crezi că ai să intri? întreabă Mama.

Tata e în camera de zi și citește.

— Ce te gândești să vezi?

— *Lista lui Schindler*.

— Am citit o cronică negativă, spune Tata.

— Pa. Distracție plăcută, spune Mama.

— Nu trebuie să fie distractiv. De asta mă duc.

***

Am crescut cu convingerea că toate familiile sunt mai bune ca a mea. Am crescut uitându-mă cu admirație la alte familii, abia putând să suport senzațiile, plăcerea aproape

pornografică de a fi martora unor astfel de mici intimități. Oscilam pe muchie de cuțit, știind că oricât de mult țin seama de tine – te invită la masă, te iau în excursii cu ei – nu ești niciodată oficială, ești întotdeauna „prietena”, prima de care se descotorosesc.

Cinematograful este înțesat de familii, de cupluri tinere și bătrâne. Găsesc un loc la mijlocul unui rând – toți se ridică să mă lase să trec. Stau în sală singură, dar conștientă de faptul că nu vreau să îmi petrec restul vieții singură, înspăimântată că nu voi fi niciodată în stare să-mi construiesc o viață, că sunt prea fisurată pentru a mă uni cu altă persoană.

Filmul, făcut după un roman al lui Thomas Keneally, se bazează pe povestea adevărată a lui Oskar Schindler, un om de afaceri german, nazist, afemeiat, care până la urmă s-a schimbat radical și a salvat viața a o mie o sută de evrei. Mă uit gândindu-mă la Norman, Norman pe post de Schindler – Neamț, catolic, carismatic, fermecător, luptându-se de partea binelui contra răului. Mă uit la Goeth, comandantul lagărului, care împușcă evrei ca antrenament de tragere la țintă, gândindu-mă la caracterul haotic, la imprevizibilitatea istoriei. Chiar și cei care par cumsecade, sau poate chiar viteji, nu sunt așa; sunt, în schimb, ființe umane pline de defecte. Este vorba de degradarea sufletului, care se luptă să își păstreze o oarecare conștiință de sine în mijlocul atâtor pierderi de vieți omenești, care se luptă să se mențină într-un lagăr al morții, să rămână uman, viu chiar și în moarte. Este vorba despre creștini contra evrei, despre despărțirea familiilor, ambele aspecte ciudat de relevante.

Dacă Norman ar fi cu adevărat omul important, bunul creștin care pretinde că este, ar accepta responsabilitatea. Le-ar spune copiilor săi că în căsnicie a existat o abatere de la calea cea dreaptă, dar că din asta a ieșit ceva bun – eu.

Toată lumea din jurul meu plânge, și totuși mie filmul mi se pare încurajator – este egal cu ceea ce simt.

Pornesc spre casă. Luminile sunt aprinse; sunt în fața casei, singura casă în care am locuit mereu, în fața familiei mele. Trag mașina în șopron. Sunt foarte supărată, foarte tristă, îi urăsc pe toți pentru cine sunt și pentru tot ce nu sunt. De vină este răzvrătirea emoțiilor, tot ce nu pot formula clar începe să se învârtască în mine. Turez motorul. Îmi închipui că intru cu mașina în casă, trecând prin ea, disperată să trec de ceea ce mă blochează. Ambalez motorul, dorindu-mi să-mi fi luat piciorul de pe frână; mașina se încordează sub piciorul meu. Mașina, o mașinărie fără creier, vrea să pornească înainte, să se năpustească orbește în zid și să intre în bucătărie. Îmi imaginez cum se golesc dulăpioarele, cum se sparg farfuriile, cum perforează motorul spatele frigiderului, cum prin ușa congelatorului iese un far. Sper ca în bucătărie să nu fie nici câinele, nici cineva intrat după o gustare. Stau cu piciorul pe accelerație, dorind să o fac, și apoi gândindu-mă la Mama și la farfuriile ei, la ce mult își iubește farfuriile, la ce mult îmi iubesc eu Mama, gândindu-mă că n-aș vrea să sparg farfuriile și că n-ar fi deloc același lucru dacă mai întâi aș intra în casă și aș goli toate rafturile și apoi m-aș întoarce afară și aș intra cu mașina.

Opresc în fața casei și nu vreau să mă duc acasă. Nu există acasă, nu există ușurare, nu există sentimentul de a fi supraviețuit pur și simplu.

Crăciunul e pe terminate. Nu vreau ca asta să fie cea mai deprimantă poveste pe care am scris-o vreodată. Opresc motorul. Aștept.

În ianuarie 1994, chiar după Anul Nou, Ellen mă sună și mă întreabă:

- Când vrei să mă vezi?
- Sâmbătă, spun.

Este șocată, eu la fel. Nu știu de ce spun sâmbătă; dar, într-un fel, este inevitabil. Cât putea să mai continue: „*Când vrei să mă vezi? De ce nu vrei să mă vezi?*” Trebuie să ne întâlnim de comun acord, și nu într-un atac kamikaze precum cel din librărie. Nu există moment bun, nu există moment potrivit. Sunt dezgustată și sunt curioasă.

Spun sâmbătă și regret imediat.

Ea se entuziasmează prea tare.

— Unde ne vom întâlni? Ce vom face?

Ellen vede întâlnirea ca pe o zi plină de distracții a la New York – trăsuri trase de cai, sucuri de fructe și înghețată, mersul la un spectacol (prin asta ea înțelege un musical).

Mă gândesc să ne vedem o oră, poate două. Mă gândesc că puțin va conta foarte mult.

— Să ne întâlnim la Piaza, spune ea. La Oyster Bar.

Piaza face parte din fantezie – căminul lui Eloise, ceaiul de la ora patru, o atracție turistică.

Ultima dată când am fost acolo, în hol era Zsa Zsa Gábor⁷ și îl convingea pe omul de la magazinul de bomboane să-i dea ciocolată gratis.

— O lași să te sărute în semn de salut? întreabă o prietenă.

— Nu cred, spun și apoi mă simt prost. Dacă vrea să-mi sărute mâna, poate.

Toate cărțile despre adopție și reunire spun să aranjezi să te întâlnești cu cineva după reunire pentru un fel de ședință de de-programare, pentru a te aduce înapoi la normal. Sun o prietenă, o femeie cu copii și nepoți proprii, și stabilem să ne întâlnim la Oak Bar la 6 p.m. Îi spun că dacă nu sunt acolo, să vină la Oyster Bar și să mă ia. Asta în caz că mama încearcă să mă rețină cumva, să mă vrăjească, în caz

---

⁷ Zsa Zsa Gábor (6 februarie 1917) – actriță americană de origine maghiară (n. Red.).

că îmi pierd liberul arbitru și trebuie să fiu smulsă din ghearele mamei.

— Pot să o cunosc și eu pe mama ta? întreabă prietena.

— Sigur, cred.

Pare ciudat că prietena e mai emoționată, mai interesată să o cunoască pe mama decât mine.

Pare ciudat, dar în această clipă totul pare ciudat.

— Nu, spune ea. Cred că n-ar fi bine. Ai să-mi povestești tu despre ea. Și poate îi faci o fotografie.

Aș vrea să merg așa cum sunt, nu în forma cea mai bună sau în forma medie, ci în forma cea mai rea. În cele din urmă, mă îmbrac elegant. Sunt din nou obligată să încerc să fac impresie bună. Dintr-o fantezie a mea, vreau ca ea să vadă ce bine am ajuns, vreau să fie mândră de mine.

În holul din fața lui Oyster Bar, ea e îmbrăcată cu o haină de blană albă, pufoasă, o bluză de mătase imprimată și pantaloni largi, cu părul prins în vârful capului într-un coc. Arată ca cineva din alt deceniu – o femeie care crede în fascinație, care îi ascultă pe Burt Bacharach și Dinah Shore pentru a se binedispune. Bănuiesc că așa se îmbrăca atunci când se întâlnea cu tata – probabil tot prin hoteluri – dar acum are cincizeci și cinci de ani și timpul i-a răpit multe.

— Tu ești? întreabă ea, cu sufletul la gură. Nu-mi vine să cred, spune, și glasul ei oscilează între buimăceală și un fel răgușit de manie. Nu-mi vine să cred că te văd.

Îmi ia mâna și o sărută.

Până să se mai întâmple ceva, îmi vine să alerg la un telefon cu plată și s-o sun pe prietena mea. „Ții minte când m-ai întrebat dacă am s-o sărut?... Ei bine, mi-a sărutat mâna. A știut că am avut acea convorbire? Telefonul meu e ascultat? Asta e diferența dintre ce te naști și ce devii, hardware și software, natură contra creștere?”

Ea îmi sărută mâna și mie îmi vine să fug.

O urmez în restaurant. Ea comandă un Harveys Bristol Cream, eu comand o Cola. N-am mai văzut pe cineva bând Harveys Bristol Cream. Îl țin minte doar din reclame; cupluri suave în fața unui șemineu, bând Harveys.

Mă simt dintr-odată în defensivă; sub privirea ei, am senzația că nu corespund așteptărilor.

Ea stă acolo în vechea ei haină de iepure, iar eu vizavi de ea, în cele mai bune haine ale mele. Ea nu a absolvit liceul, iar eu am multe masterate. Ea este cea care m-a rugat stăruitor luni în șir să mă întâlnesc cu ea, iar eu sunt cea care a evitat-o. Îmi spun că nu e vorba de aparențe. Îmi spun că totul o să fie bine.

— Eu iau homar, spune ea.

— Și dumneavoastră ce luați? întreabă chelnerul.

— Nimic, nu iau nimic.

Nu iau nimic, sunt nimic. Nimic mi se potrivește de minune.

— la homar, spune ea.

Sunt alergică la homar.

— E bine nimic, îi spun chelnerului.

Ea vorbește despre Atlantic City. Spune că și-a părăsit slujba – nu știu dacă asta înseamnă că a demisionat sau a fost concediată – și că are de gând să deschidă un salon de cosmetică, cu câteva „cosmeticiene minunate”. Vorbește, despre orice, despre toate, fără să conștientizeze că persoana care stă vizavi de ea este și singurul ei copil, și o străină desăvârșită.

Îi sosește homarul, trage carnea de pe clește, o înmoaie într-un bol de argint cu unt și o bagă în gură. Aduce cleștele la ochi, să vadă dacă mai e. Nimic nu e destul. Mă uit lung, întrebându-mă cum poate să mănânce. Eu abia pot să respir.

— Ți-a dat tatăl tău ceva de ziua ta? Avea de gând să-ți trimită ceva foarte frumos.

Trebuie să îmi aduc aminte de medalionul placat cu aur, potrivit pentru o fată de opt ani.

Darul, se pare, a fost ideea ei – au discutat dinainte despre el.

Sunt o femeie de treizeci și doi de ani, stau vizavi de mama mea, iar ea e oarbă.

Invizibilitatea este lucrul de care mi-e frică în viață. Fac implozie, împăturindu-mă precum origami. Încerc să vorbesc, dar n-am cuvinte. Răspunsul meu e primitiv, de dinainte de limbaj, de dinainte de cunoaștere – memoria corpului.

Odată homarul terminat, își scoate baveta și mai comandă un pahar de Harveys.

— Trebuie să plec repede, spun.

Scoate o tabacheră și extrage o țigară lungă și subțire.

Mă uit la ceas.

— Ai să mă ierți vreodată?

— Pentru ce?

— Pentru că te-am dat?

— Te iert. Ai făcut exact ce trebuia, spun, mai convinsă ca niciodată. Zău.

Mă ridic. Plec repede, lăsând-o pe femeia cu haină de iepure singură cu Harveys Bristol Cream-ul ei.

— O să te mai văd? strigă ea după mine.

Mă prefac că nu o aud. Nu mă întorc. Ies din restaurant și traversez în cealaltă parte a hotelului, nu respir până nu ajung în siguranță în cealaltă parte.

Prietena mea e în Oak Bar. Trec mai multe minute până să pot să spun ceva.

— Ei bine, cum arăta?

— Habar n-am.

Privind retrospectiv, cred că eram în stare de șoc.

— Te simți bine? întreabă prietena.

— Nu știu.

— Povestește-mi.

Altceineva, altă minte poate ar deduce ceva din purtarea ei, din gesturile ei. Tot ce pot eu să spun este:

— Springfield prăfuit.

— Ce ai fi vrut de la ea? Întreabă prietena.

— Literalmente? Mi-ar fi plăcut să se uite la mine și să mă întrebe: „Ai nevoie de ceva, pot să te ajut cu ceva, vrei să-mi spui ceva?”

— Ți-ai făcut un plan să o revezi?

— Nu.

N-am s-o mai văd niciodată. Cumva sunt sigură de asta.

***

De Valentine's Day sună telefonul.

— Poți să te duci pe acoperișul clădirii tale și să sari de acolo.

— Ellen?

— Sunt supărată pe tine, îți dai seama?

— Da.

— Nu mi-ai trimis nicio felicitare, spune ea.

— Nu știam că trebuie, spun. N-am trimis nimănui felicitări.

— Ei bine, nu trebuie decât să te duci la chioșc și să alegi una.

— Nu prea știu de ce ești așa de supărată pe mine.

— N-ai grijă de mine. Ar trebui să mă adopți și să ai grijă de mine.

— Nu pot să te adopt, spun.

— De ce?

Nu știu ce să răspund. Tot ce reușesc să spun e:

— Mă sperii.

— Mai ești la telefon? Întreabă ea.

— Da.

— Poți să rămâi pe fir până iau o gură de apă?

Apă. Accentul ei, pronunția lungă, tenta nazală de Maryland amestecată cu aroma de Jersey Shore. Rămâi pe fir până iau o gură de apă. A fost apă sau a fost Harveys Bristol Cream?

27 aprilie 1994, ziua mamei. Contrar sfatului prietenilor care spun că în urma masacrului de Valentine's Day n-ar trebui să fac nimic să o încurajez, că ar trebui să păstrez distanța, că ar trebui să am grijă cu privire la trimiterea de mesaje amestecate sau de orice fel de mesaje, simt că trebuie să fac ceva. Vreau ca ea să știe că îmi pasă și că mă lupt cu toate astea, și că asta e tot ce pot să fac deocamdată. Sun la o florărie și încerc să trimit un buchet aniversar.

— Cum vă numiți? întrebă femeia. Numele dumneavoastră, adresa și numărul de telefon.

Îi dau operatoarei numele, adresa și numărul de telefon, și îmi dau seama că transpir abundent. Mă simt ca și cum aș fi interogată. Câți ani n-am știut numele, adresa și numărul de telefon ale lui Ellen?

— Galbene, roz sau roșii?

O urăsc pe operatoare.

— Roșii.

— Îl putem livra mâine.

— Nu, e pentru săptămâna viitoare. Vreau să fie livrat pe 27.

Comand dinainte, vreau să fiu pregătită, nu vreau să ratez data.

— Livrarea pe 27, spune operatoarea. Și felicitarea?

— Felicitarea?

Doar întrebarea despre felicitare și devin lividă.

Felicitarea.

— „La mulți ani, Ellen” – semnat „A.M.”.

Nu mă pot hotărî să spun „Cu dragoste”.

— Doar „A.M.”? întreabă persoana care ia comanda. Nu „Cu dragoste, A.M.”?

— Nu.

— Ce ziceți de „Cu afecțiune” sau „Cu sinceritate”? întreabă ea.

— Da, spun, vă pricepeți la asta. „Cu afecțiune.” Asta ar fi grozav.

„Cu sinceritate” sună ca o scrisoare de afaceri. „Cu afecțiune” sună ușor autoritar, ușor condescendent, ca cineva care încearcă să fie cald. Mai târziu cineva îmi spune că aș fi putut să spun „Cu căldură”, dar și asta e o formulă imperfectă, ca și cum te-ai da înapoi intenționat.

— Ei bine, spune operatoarea, e pentru o prietenă, așa-i?

Și mă gândesc la asta. Mă gândesc la diferența dintre a comanda flori pentru un prieten, și pentru un părinte – „La mulți ani, mamă.” Asta e clar ca bună ziua, nu încapă confuzie. Mă gândesc la comandarea de flori pentru un iubit, cu bucurie, cu pasiune, cu puțin regret.

— „Cu afecțiune” rămâne, spune operatoarea. Rămâneți pe fir pentru totalul de plată.

Este mai mult decât vreau să cheltuiesc din varii motive, închid epuizată.

În cursul verii, sunt invitată să o cunosc pe soția lui Norman – ca o întâlnire cu regina, numai că ea este și prototipul de mamă vitregă. Norman face aranjamentele. Mă voi întâlni cu ei la Mayflower Hotel, din centrul Washingtonului – încă un hotel, de data aceasta unul dintre cele mai vechi, unul dintre cele istorice, cunoscut ca „a doua dintre cele mai bune adrese ale Washingtonului”.

Ajung devreme, dând iarăși o probă, mereu dând o probă, pentru un rol care nu e niciodată clar. Hotelul e înțesat de ofițeri de la Serviciile Secrete – bărbați în costume bleumarin și cravate roșii, care vorbesc în rever. Tensiunea externă, rumoarea, zumzetul căștilor și al aparatelor mobile

de emisie-recepție dau o notă de supranatural situației – o realitate specific psihologică. Un câine antrenat pentru detectarea bombelor este dus pe lângă mine în toaleta pentru doamne. Poate ea chiar e regina?

Norman e în hol, cu brațele deschise, întâmpinându-mă ca și cum aș fi acasă la el. Îmi spune că regretă că soția lui va întârzia – a fost o problemă cu fiica, ceva vag medical și tulburător.

Discutăm despre trafic și parcare. Ea sosește, el se duce la ea, precum valetul ei, servitorul ei, pețitorul ei vinovat, un motan vagabond care își aduce târâș surpriza bastardă. Ea nu e ce m-aș fi așteptat să fie, o regină – este o femeie între două vârste, scundă, șleampătă și posacă – și din clipa în care ne salutăm este limpede că întâlnirea asta e doar o formalitate, că nu o interesează nimic despre mine. Și-a format deja o părere.

Norman nu ne conduce în restaurant, ci în cârciuma care face parte din bar. Ne așezăm la o masă mică și rotundă, prea mică pentru niște străini. Norman stă între noi. Vine chelnerița. Soția lui comandă o jumătate de sandvici și e limpede că întâlnirea va fi scurtă, că asta e tot ce obține fiecare dintre noi. Comandăm fiecare o jumătate de sandvici și Norman ia ceva de băut.

— Pari o persoană grozav de drăguță, spune ea.

Dau din cap. Sunt cum nu se poate mai politicoasă și respectuoasă, în ciuda a ceea ce simt – adică frică, nevoia de a avea aprobarea, îngăduința, recunoașterea ei.

— Lui Norman i-ar plăcea să te ia și să te prezinte oamenilor, dar știi că nu poate, spune ea.

Pentru că lucrul ăsta va fi jenant pentru tine, mă gândesc – pentru că vei fi nevoită să recunoști ce s-a întâmplat.

Norman stă între noi – eu sunt a lui mai mult decât ea. Nu spune nimic.

Mai târziu, îmi spune „Tu și soția mea nu v-ați înțeles”, ca și cum ar fi responsabilitatea mea.

Între timp, primesc scrisori de la fiul cel mare al lui Norman, tizul lui – cineva pe care îl numesc Domnul Adopție Creștină. Are doi copii din Coreea și se mândrește că e băiat bun, că face ceea ce trebuie, îmi spune povești despre ce tip grozav e tatăl lui (al nostru), mă întreabă dacă vreau să văd pozele celorlalți – făcând pe rebelul care se oferă să mă strecoare prin contrabandă.

Acesta este băiatul care ieșea în oraș cu Norman și Ellen. El este singurul martor al întregii povești. Avea zece ani când s-a destrămat totul. E de părere că avem ceva în comun – faptul că împărțim secretul tatălui nostru – singura contradicție fiind aceea că eu *nu impart* secretul, eu *sunt* secretul.

Norman aranjează să luăm masa toți trei la clubul de lângă casa părinților mei – un club în care n-am fost niciodată din cauză că părinții mei sunt atât de politic potrivnici acestui gen de cluburi încât cei trei „C” de pe steagul care flutură afară ar putea fi înlocuiți cu „K. K. K.”⁸ Fără negri, fără evrei, nimeni „altfel” nu e binevenit aici.

Asta e lumea în care trăiește Norman – ștearsă, dar presupus aristocrată. Realitatea e că Norman nu face parte din clasa superioară, el s-a întins excesiv. (E ciudat că și Norman, și Ellen sunt obsedați de clasă – și vorbesc despre sine asociindu-se cu personalități ale anilor 1960, precum Frank Sinatra și Jackie O.) Norman Jr., fiul numărul unu, nu seamănă deloc cu tatăl lui (al nostru). Are părul negru, aspru; și, prin comparație, este oacheș la ten. Bem ceai cu gheață, mâncăm salate de lăptuci și roșii ca ceara și vorbim despre „ai mei”. Într-un anumit punct, mă simt ca un

---

⁸ K.K.K. – abrevierea de la Ku Klux Klan (n. Tr.).

Martin Luther King alb, de sex femeiesc. Îmi vine să-mi împreunez mâinile și să cânt „O să învingem”.

Până în acea toamnă a lui 1994, a doua toamnă de când ne-am întâlnit, Norman tot nu le-a spus copiilor lui despre mine.

Mă sună.

— Sunt Norman. M-am gândit să te sun și să-ți spun că am niște vești. Cred că am vândut casa și cred că o să ne mutăm în Florida. Dar vreau să vorbesc cu tine când ai posibilitatea. Aăă, asta o să fie săptămâna viitoare, așa că vrei să-mi dai un telefon? Mulțumesc, păpușă. Pa-pa.

Măcar când e în Washington știu unde e. Îl sun. Răspunde altcineva, un băiat, un bărbat – poate fratele meu sau un nepot.

— Cu ce pot să vă ajut? Întreabă el.

— Am să revin.

În 1994 îi scriu lui Norman să-i spun că sunt dezamăgită că nu a făcut ce a promis. Viața a fost destul de grea – a trebuit să muncesc din greu ca să ajung unde sunt în lume ca acum să fiu ținută în secret, să fiu ceva cu care îi e jenă cuiva.

Norman nici nu-mi pomenește de scrisoare. Aud despre ea într-o scrisoare de la Norman junior: „Ups, era să uit să-ți răspund la întrebarea despre scrisoarea ta...” îmi spune că scrisoarea mea a fost deschisă din greșeală de fiul cel mic al lui Norman senior, fapt care a determinat o criză în familie. Norman junior continuă prin a spune că a fost un noroc că scrisoarea a fost deschisă, că era sătul de atâtea secrete, și că ce i-am spus eu tatălui nostru este caracteristic pentru ce i-ar spune un copil adoptat tatălui biologic în aceste împrejurări: „Eu aș fi scris aceeași scrisoare, doar că mai devreme.”

Ne îndepărtăm toți, înstrăinați.

La mijlocul iernii sună Ellen.

— Ar fi bine să-ți suni tatăl. Nu cred că o mai duce mult.

Acum au mai mult o relație între ei decât cu mine, intensitatea interesului lui neîntrerupt fiind o mărturisire a puterii de atracție.

Îi trimit lui Norman un bilet; nu primesc răspuns. Nu știu dacă a murit sau trăiește.

Norman junior îmi scrie întrebând dacă e în regulă să vină la o lectură pe care o țin în Washington. Îl sun și îi spun că mă întâlnesc bucuroasă cu el la un pahar sau la masă, dar că prefer să nu vină la lectură. De atunci nu mai am vești de la el.

După ce mă sună de un milion de ori, o rog pe Ellen să nu mai sune. Corespondez bucuroasă cu ea, dar gata cu telefoanele.

— Și dacă mă duc la doctor și îmi spune că mai am de trăit 24 de ore... să sun? Întreabă ea.

— Așteaptă 25, pe urmă sună, spun, pe jumătate în glumă.

Ceea ce urmărește fiecare dintre ei în treaba asta nu are nicio legătură cu mine – nu e vorba despre nevoia mea, despre dorința mea, și deocamdată m-am săturat.

În decembrie 1997, cu o săptămână înainte de ziua mea, Ellen îmi trimite o felicitare. E de un roz-deschis, cu trandafiri, culoarea feminității, a unei cutii cu șervetele igienice. Am ajuns acum să-mi urăsc oficial ziua de naștere, să trăiesc cu frica de ce ar putea aduce ea.

Dragă fiică,

Această felicitare este trimisă mai devreme deoarece nu știu dacă voi mai fi aici pe 18 decembrie. Pe 4 decembrie mă duc la Jefferson Hospital pentru o procedură la rinichi. Nu știu care va fi rezultatul. Sunt foarte speriată de toată situația. Am insuficiență renală cronică.

Jefferson e în Philadelphia, PA.

Pe felicitare – una dintre cele mai bune felicitări Hallmark – e tipărit: „Țin minte prima dată când i-am spus «Te iubesc» chipului tău. (Era valabil și pentru restul corpului tău.) Tocmai te născuseși, și mi se părea că ești cea mai frumoasă ființă de pe pământ. Și pe fețișoara aia a ta, mi se părea că văd viitorul. Și el părea frumos.”

O sun pe Ellen.

— Am anulat procedura, spune ea, explicând că era vorba de un fel de test de stabilire a diagnosticului la rinichi, și i-a fost frică să-l facă singură.

Știu că trebuie să mă ofer să merg cu ea. Dar n-o fac. Mă întreabă dacă mai am vești de la tata; spun că nu. Spune că el o duce bine în Florida. Vorbim pu în, apoi găsesc un pretext să închid telefonul.

De ziua ei, în aprilie 1998, îi trimit flori – fac asta în fiecare an de când m-a găsit. De data asta nu primesc niciun telefon de mulțumire. Sun la florărie să mă asigur că a primit florile. Mi se spune că Elle a trimis florile înapoi și a luat o plantă în locul lor – de asemenea, le-a spus celor de la florărie să se aștepte să-i sun.

***

E vară, 1998. Sunt în Long Island, într-o căsuță închiriată. E pe înserate. Stau de vorbă cu Mama, când o mai sună cineva, pe altă linie. Vorbește mult cu cealaltă persoană.

— Ține-te bine, spune ea când revine pe fir. A murit Ellen.

Sunt la telefon, vorbind cu Mama mea, când ea primește un telefon care îi spune că a murit mama. Seamănă cam prea mult a Gertrude Stein⁹.

---

⁹ Gertrude Stein (3 februarie 1874-27 iulie 1946) – scriitoare americană, cunoscută pentru promovarea artei moderne, dar și pentru triumphiurile amoroase în care a fost implicată (n. Red.).

Femeia care a dat vestea era o prietenă a lui Ellen. O sun pentru mai multe informații. Îmi spune că a fost vorba despre o boală la rinichi. Ellen era la spital pentru dializă, dar se pare că s-a externat în ciuda sfatului medicului, și a fost găsită „muribundă” pe canapeaua ei. Muribundă – cu destinația morgă. Îmi spune că fratele lui Ellen a fost anunțat de moartea ei și a lăsat trupul lui Ellen la morga din Atlantic City pentru cel puțin o zi, cât este el la turneul de tenis U. S. Open de la Forest Hills.

— El nu a jucat, nu-i așa? întreabă mai târziu o prietenă.

Cum să fie Ellen moartă? Nu are logică. Primul lucru pe care îmi vine să-l fac este s-o sun, s-o întreb ce se petrece și s-o fac să spună „trebuia să fac ceva să-ți atrag atenția”.

Îl sun pe avocatul meu și îl rog să-l înștiințeze pe Norman. Nu vreau să-i dau eu vestea, sau să am de a face cu reacția lui.

Avocatul, veșnic profesionist, îmi raportează că Norman „a mulțumit pentru veste, a întrebat de tine și a zis să-ți spun că ar vrea să stea de vorbă cu tine, oricând ești pregătită”.

Mă duc cu mașina la Atlantic City, fără să am idee la ce să mă aștept. Cimitirul e lângă aeroport – chiar afară e un suport de afișaj din cărămidă.

Parcul memorial „Laurel”

Cel mai frumos cimitir din Atlantic City

Pentru informații sunați la...

Nou mausoleu public

Morminte individuale

Parcele pentru familii

Nișe pentru urne, disponibile

După spusele prietenei ei – care nu a reușit să ajungă la înmormântare – Ellen a vrut o înmormântare evreiască. În loc de asta a avut parte de un preot închiriat, cu pantaloni gri s din poliester, care prezidează la un mormânt din partea ieftină a cimitirului din Atlantic City, aproape de aeroport.

Sunt instalate doar patru scaune. Sosește fratele ei, unchiul meu, cu soția. E zbârcit ca o păpușă din foi de porumb și poartă un costum din bumbac în dungi albastre și albe. Îi întind o mână.

— Adu-mi aminte, spune el, știind foarte bine cine sunt.

Cum te cheamă?

Întreb dacă mai sunt și alte rude îngropate în acest cimitir.

— Nu, spune el.

Nu îi spun că mă duceam cu mașina până la casa lui, că întorceam mașina pe aleea lui, ca la jocul de-a leapșa, unde atingi și fugi. Nu-i spun că stăteam în fața casei lui de cărămidă albă – imaginea perfectă a prosperității lui – și îl invidiam pentru pomul de Crăciun și inelul de baschet.

Și nu-i spun că sora lui îmi spunea că nu putea să-l sufere.

Preotul închiriat își face treaba și mă pomenesc și eu dând din cap, spunând „amin” la toate și încercând să-i fac o impresie bună unchiului meu. Mormântul e deschis, în așteptare, coșciugul e alături de el, neîmpodobit. Îmi dau seama că mă așteptam pe jumătate la o mare coroană de flori din partea lui Norman, ceva în formă de potcoavă.

Mă gândesc că Ellen e acolo – în acel sicriu – atentă la toate. Știe că e moartă, știe ce îngrozitor e – îmi amintesc izbucnirile ei emoționale, necuviincioase, faptul că spunea tot j ce gândea. E al dracului de deprimant, dar mă bucur că sunt j aici, chiar și numai pentru a fi martoră la viața acestei femei, l la sfârșitul vieții acestei femei, să iau notă de el.

După înmormântare cumpăr o hartă și pornesc cu mașina prin Atlantic City, mergând la fiecare adresă de pe scrisorile ei, în ordine cronologică. Găsesc una dintre case și îmi amintesc de o fotografie pe care mi-a trimis-o într-o scrisoare în care îmi spunea că stă la o stradă depărtare de

ocean. Este ca un déjà vu – am mai fost aici. Turul caselor e ca o spirală descendentă care sfârșește cu o casă din semifabricate, cu perete comun cu alta, din capătul străzii de lângă groapa de gunoi, în fiecare loc fac fotografii – adun informații, imagini pentru a mă anima, a mă consola.

În fața ultimei ei case cresc roșii care încep să se coacă. Pe fereastra de la bucătărie văd că înăuntru luminile sunt încă aprinse. Pe tehghea văd alimente, flacoane mari cu pilule, rulouri Tootsie și tablete Gasex. Pe tehghea sunt un inhalator, niște conserve de Ensure, o brichetă. Pare că cineva locuiește aici. Mă duc la ușa din față și sun la sonerie – de ce? De pe treptele din față, folosind mobilul, formez numărul ei și aud telefonul sunând în casă; răspunde robotul – glasul ei înregistrat.

Uitându-mă pe fereastra de la bucătărie în camera de zi, văd ceva verde, o plantă împodobită cu luminițe sclipitoare de Crăciun, cărora le-a trecut vremea. Asta e planta?

Ce e foarte trist în povestea asta este faptul că e vorba de o femeie de care a trebuit să mă apăr cât era în viață, iar acum că este moartă, eu îmi lungesc gâtul ca să mă uit pe fereastra bucătăriei ei, ca să strâng indicii.

De aici merg mai departe, mă uit la Atlantic City – mă opresc la *Lucy the Elephant* – o tavernă de lemn *fin de siècle*, cu vederea spre ocean, cu o fereastră în fund. Parchez, pășesc pe un dig de pescuit, norii fac ceea ce eu numesc treabă dumnezeiască, despicând lumina în raze vizibile. În zare văd delfini. Sfârșesc într-un cazin, aruncând monede de 25 de cenți în automate.

Se face târziu și, cu toate că încă nu pot reconcilia nimic, plec cu mai mult decât am avut când am venit.

O săptămână mai târziu, avocatul și executorul și presupusul prieten al lui Ellen, și el absent în mod ciudat de la înmormântare, acceptă să-mi dea drumul în casă.

Închiriez o mașină, iau niște cutii, niște saci de plastic și doi prieteni ca să mă susțină.

— Nu știu ce fel de relație ați avut, spune avocatul în timp ce descurcă ușa. Dar eu n-am găsit mare lucru, doar câteva poze. M-am uitat cu soția mea prin casă. Ea e vânzător de antichități, a spus că nu există nimic de valoare.

Casa a fost scotocită – există lumânări dar nu și sfeșnice, farfurii dar fără argintărie, iar oalele și cratițele de aramă pe care le-am văzut pe fereastra de la bucătărie au dispărut. Avocatul îmi spune că el și soția lui au sistematizat lucrurile, pregătind o licitație. Eliberată de tot ce avea valoare materială, casa e încă plină de lucruri. Printre ele cuvertura croșetată care acoperea canapeaua pe care a fost găsită Ellen, multe străchini urâte, păpuși ciudate de plastic prinse pe cutiuțe muzicale, materiale de la salonul de cosmetică falimentar pe care l-a deschis cu câțiva ani mai înainte, decorațiuni de Crăciun. Și există o mică trusă albastră de farduri – genul pe care îl vezi purtat prin aeroport în filme cu Audrey Hepburn sau Barbra Streisand, urmată de un hamal care vine cu toate celelalte bagaje mai mari. Trusa are o încuietoare încastrată și broasca a fost deschisă – e limpede că cineva s-a uitat deja prin ea. Este plină cu rămășițele, firimiturile unei vieți trăite – încrustată cu fard vechi, ace de păr, un bigudiu, un pumn de anticoncepționale de mult expirate, monede. Fie ea sau cineva cunoscut de ea, era regele dolarului de argint, pentru că dolari de argint sunt peste tot, în toate sertarele măsuței de toaletă. Geamantanul o caracterizează – nu m-ar fi mirat să găsesc în el piese de Lego sau fragmente dintr-o jucărie stricată. Pe de altă parte, era un bagaj sofisticat, și totuși starea lui dădea impresia că a fost folosit de un copil, o fată care făcea pe adultul. Îl las acolo – este prea mult, prea intim, este ca și cum i-aș lua periuța de dinți din pahar.

Cercetez casa, punând la întâmplare lucruri în cutii, urmată de cei doi prieteni care mă întreabă ce vreau să păstrez, ce caut. Umblu fără scop, deschizând și închizând uși de dulapuri, neștiind cum să pun cap la cap toate astea. Devastată, deprimantă – asta a fost esența vieții ei. Pe dinăuntru casa dă senzația de trecător, că a fost ocupată de cineva aflat în tranzit, cineva care nu a trăit în casă, ci de pe urma ei, ca o persoană stabilită ilegal în locuință. Este mare dezordine, ca și cum ar fi bătut uraganul, și n-ai cum să știi dacă dezordinea a fost făcută de ea sau dacă cineva a răvășit casa ca un pirat în căutare de pradă. Nu e nimic substanțial – și nu mă refer la valoare, ci la soliditate. Totul parcă e făcut din hârtie, parcă s-ar putea fărâmița în bătaia vântului.

Avocatul ne dă drumul în casă – și după vreo douăzeci de minute mă găsește și mă întreabă:

— O să terminați în cincisprezece minute?

Prietenul meu îl ia deoparte și îi spune:

— Ascultă, aici e vorba de mama ei, nicicând nu a fost mai aproape de mama ei ca acum, așa că acordă-i o clipă – dacă ai treabă, întoarce-te peste o oră sau mai mult.

Fotografiezi tot, știind că asta e prima și ultima dată, și trebuie să încerc să prind tot ce pot.

Trebuie să găsesc o cale de a salva totul pentru mai târziu, pentru că în clipa de față nu pot să analizez nimic. Îi fotografiezi dormitorul și lucrurile din dormitor – dulapul, căpătâiul patului (din alamă, dar neprins și aplecat mult în față). Fotografiezi blatul măsuței de toaletă – Excedrin, talc Johnson pentru bebeluși, parfum, o gheșă din alabastru, un bol cu monede și un teanc de bilete la baseball. Fotografiezi interiorul sertarelor măsuței de toaletă – fiecare înțesat cu articole de îmbrăcăminte neîmpăturite— lenjerie adunată de o viață. Fac fotografii în baie – treizeci și două de rujuri Chanel și zeci de păpușele ciudate, din cele care sunt

prin toată casa, înalte de 15 centimetri și îmbrăcate ca niște doamne din perioada colonială, cu fuste largi, cu volănașe și pălării de dantelă pe cap, cu păr portocaliu, cu nasuri nefiresc de roșii, ca de clovn, și machiaj de circ. Fotografiez spatele ușii de la baie – halatul ei de baie și multiple căști pentru duș.

Fotografiez celelalte două dormitoare goale, pline de lăzi cu lucruri pe care în mod clar le adusese de la ultima locuință, cutii de carton și pungi pentru cumpărături, hârtie de ambalaj, pantofi încă în cutiile lor. Într-un colț al bucătăriei e o menoră și apoi, chiar sub ea, un crucifix, iar în față fotografia înrămată a unui câine. Folosesc o jumătate de duzină de aparate de fotografiat de unică folosință, iar când s-au terminat le pun în cutii.

***

În debaraua din față găsesc o haină de blană: are inițialele ei cusute cu roz pe căptușeală. Îmi imaginez că se numără printre bunurile ei prețuite, că i-a dăruit-o Norman. Un lux. Trebuie să fi părut superbă când a primit-o. Acum e veche, ponosită. O las atârând.

Iau bucăți de hârtie; cutii cu hârtii, printre ele o chitanță pentru un inel cu diamant, din 1963; un pachet vechi cu ceea ce seamănă a anticoncepționale, un mandat de arestare, un colet de la Saks care trebuie să fi sosit de curând, două perechi de chiloți de elastan pentru „subțiat”, cu etichetele încă pe ele, una neagră, una de culoarea pielii. Ce măsură avea? Un pulover maro de cașmir exact ca cel crem pe care mi l-a trimis Norman de Crăciun în primul an în care am luat legătura – scandalosul pulover de cașmir. În dormitor, pantalonii ei sunt atârnați pe un scaun, blugi negri, nu deosebiți de blugii negri pe care îi port adesea. Mai păstrează încă încrețiturile corpului ei. Bag mâna în buzunar; găsesc un teanc de bani, bancnote cu valoare mică, un pachet de gumă. Exact așa îmi țin eu banii. Asta e

singurul lucru pentru care Mama mă ia la rost: „Cum poți să-ți ții banii așa? Nimeni nu-și ține banii așa – nu poți să-ți ții în portofel?” Teancul e gros, îndesat în fundul buzunarului – câte femei abia trecute de șaizeci de ani țin banii teanc în buzunar? Această subtilitate de nedescris a biologiei îmi dă fiori. În buzunarele ei găsesc aceleași lucruri pe care le găsesc în ale mele.

Interpretez un morman de haine, o casă în dezordine, în căutare de indicii.

Îmi amintesc ce mi-a spus scriitorul James Eliroy despre hainele mamei sale, când le-a luat din magazia de probe ale poliției, la mulți ani după ce mama lui a fost omorâtă. Spunea că scotea haine din sacii de plastic sigilați și îi venea să le miroasă, îi venea să-și frece fața cu ele.

Există tendința de a prezenta într-o lumină romantică persoana dispărută – să te gândești la ea înseamnă să o lași să intre în tine. Îi aud glasul în capul meu – deși nu prezintă încredere, ea este singura care mi-ar putea explica ce s-a întâmplat.

Când plec, pun în mașina închiriată patru cutii cu tot felul de hârtii. Habar n-am ce am luat, ce înțeles ar putea avea ele. Îi duc pe cei doi prieteni ai mei în centrul orașului și îi scot la cină într-un cazinou. Mă simt îndatorată – n-aș fi făcut față încercărilor zilei fără ei. Decorul este suprarealist, un fals palat de gheață subacvatic. Stăm și ne uităm la sculpturile de gheață ale creaturilor marine care se topesc încet. Lumina se schimbă constant, verde și purpuriu și albastru – ca în peisajele văzute de Jacques Cousteau. Toți trei comandăm același lucru – cotlet cu cartofi fierți; e ca și cum am avea nevoie de o masă bună ca să ne revenim. Tăcem, copleșiți – e greu de știut ce să spui după o zi ca asta. La sfârșit, Ellen plătește masa. Folosesc teancul de bani din pantalonii ei negri, iar ce rămâne las ca bacșiș.

În noaptea aceea, în New York, fac curățenie în apartament. Frenetic, isteric, iau la mână totul, aruncând lucruri – am căști pentru duș din toate hotelurile în care am stat, săpunuri, șampoane. Am tot ce a avut și ea. Arunc totul. Nu pot să fiu ca Ellen – nu se poate ca totul să se întâmple din nou la fel.

Mă gândesc la florile pe care le-a transformat în plantă, planta pe care am văzut-o pe fereastra de la bucătărie, planta cu luminițele pentru pomul de Crăciun aprinse, și la mine, un prunc de Crăciun, ființa care nu poate fi uitată – oare a lăsat luminițele aprinse pentru mine?

Mi-e greu să descriu confuzia, pierderea grea a unei bucăți din mine pe care nici n-am știuto, o bucată pe care am dat-o la o parte fiindcă era înspăimântătoare.

Autobiografia necunoscutului.

Două luni mai târziu îl sun pe Norman – îmi spune „lasă-mă să te sun eu”. E prima dată când vorbim de la moartea lui Ellen. Îmi spune că s-a văzut cu Ellen la Washington, nu cu mult înainte de moartea ei. Nu știu dacă asta a fost prima dată când s-au văzut după aproape patruzeci de ani, sau dacă s-au văzut în mod repetat după ce fiecare în parte s-au reunit cu mine. Îmi spune că știa că era bolnavă. Doctorul îi spusese lui Ellen că avea nevoie de un rinichi și, după spusele lui Norman, voia ca el să-mi ceară mie unul. Norman devine ferm; l-a rugat și el a refuzat-o. l-a spus că nu îmi putea cere nicio favoare, având în vedere că niciunul dintre ei nu făcuse vreodată nimic pentru mine. Îmi spunea că și-a oferit propriul rinichi – că și-a sunat doctorul și i-a cerut părerea.

Cred că l-a întrebat pe doctorul său ceva în privința asta, dar restul pare puțin probabil. Vorbește cu mine la telefonul din mașină pentru că îi e frică să vorbească de la telefonul de acasă, dar se așteaptă să-l cred că i-ar fi dat lui Ellen un rinichi – le-ar fi spus soției și copiilor lui? Părerea mea e că

Ellen l-a rugat pe Norman, el a refuzat la început și pe urmă a fost de acord să mă întrebe, ca apoi să-i spună lui Ellen că am refuzat-o. Asta ar explica de ce n-am mai primit vești de la ea până să moară.

Când stau de vorbă cu Norman devin sentimentală și mă gândesc „oh nu, îi amintesc de ea”.

Îi spun lui Norman că m-am săturat, că nu pot să mai fac asta, că nu vreau să primesc într-o zi un telefon prin care să fiu chemată la altă biserică, unde să stau în spate, ca o intrusă, și să asist cum prietenii și familia jelesc moartea unui om pe care nu l-am cunoscut niciodată cu adevărat, dar din care am fost cumva o parte.

— Înțeleg, spune el. Sună-mă. Sună-mă în mașină. Soția mea nu e prea des în mașină – putem sta de vorbă.

— Nu sunt amanta ta. Sunt fiica ta. Și nu te sun în mașină, spun.

— Foarte bine, răspunde el.

Ellen Ballman

Cartea a doua DESPACHETAREA MAMEI MELE

Trec șapte ani până pot să deschid cutiile pe care le-am luat din casa lui Ellen. Suntem în 2005, iar eu am tot aceeași dilemă, tot mă mai întreb ce s-a întâmplat exact.

„Muribundă pe canapea” – ce a însemnat asta? Pe jumătate moartă, deja moartă, intrată bine în moarte? Era în comă? Știa că venise cineva după ea? Spera să fie salvată? Cum trăiește cineva șaiszeci de ani și sfârșește atât de singur? Mă uit prin puținele hârtii pe care le am – certificatul ei de deces spune că a murit la 3 a.m., în camera de urgență a spitalului. Cine a chemat ambulanța?

Cât a stat în camera de urgență? Trebuie să fi fost puținel vie când a ajuns acolo, altfel ar fi fost declarată moartă la sosire. Mă gândesc să sun la 911 în Atlantic City și să cer o transcriere. Și de ce îmi amintesc că cineva a spus ceva despre faptul că a fost descoperită de un comisionar chinez?

Au trecut șapte ani și întâmplarea e la fel de proaspătă ca atunci când a avut loc. Se pare că asta este natura traumei – nu se schimbă, nu se atenuează, nu se estompează, nu se transformă în ceva mai puțin precis, mai puțin periculos.

Chiar și acum îmi vine s-o sun pe Ellen și s-o întreb despre ce a fost vorba. S-a sinucis?

Destul de plauzibil. A ales să se externeze împotriva sfatului medicului și s-a dus acasă să moară singură pe canapea. Frica ei de frică, aversiunea ei față de doctori, anxietatea ei fundamentală au fost cu siguranță factori favorizanți.

Țin minte felicitarea de ziua mea – „Îți trimit această felicitare mai înainte pentru că nu știiu dacă am să mai fiu aici de ziua ta. Sunt programată pentru operație, al cărei rezultat nu-l știu.”

Țin minte că am sunat-o pe Ellen, pe jumătate supărată, pe jumătate îngrijorată.

— Am anulat operația, a spus ea.

N-am înțeles niciodată pentru ce era operația; singurul răspuns la care am ajuns a fost ceva în legătură cu alimentarea cu sânge a unui rinichi, și că a fost la o

mulțime de doctori – printre care unul din Atlantic City, care a trimis-o la cineva din Philadelphia – dar i-a fost frică să i se facă ceva acolo, să fie singură în spital, și știam că trebuia să spun: „Am să vin să am grijă de tine.”

O parte din mine crede că, dacă ar fi cerut „așa cum trebuie”, aș fi ajutat-o, și sunt supărată pe mine. Ce contează cum a încercat să mă roage? Îi era frică, și probabil nici n-ar fi obținut rezultatul dorit – probabil în parte fiindcă nu știa cum. Așa că în loc să obțină ce voia, a obținut continuu ce nu voia – i-a îndepărtat pe oameni.

Și nu poate să-mi scape legătura aproape biblică a rinichilor – am fost adoptată de familia mea datorită faptului că fiul mamei mele, Bruce, a murit de insuficiență renală. Trebuia să-i dau un rinichi? Chiar după moartea ei, l-am sunat pe doctorul ei din Atlantic City; în moarte am fost pentru ea ce n-am putut fi în viață, – Sunt fiica lui Ellen Ballman și doresc niște informații.

Am făcut o pauză, așteptând ca el să spună că „Ellen Ballman era necăsătorită și nu avea copii. Nu știu cine sunteți.”

— Un transplant ar fi salvat-o, a spus el, fără idei preconcepute.

În glasul lui nu era nimic care să sugereze că rinichiul ar fi trebuit să provină de la mine.

Fără să-l îmboldesc să continue, a spus că rinichiul de care avea ea nevoie nu trebuia neapărat să fie al meu. Discutaseră despre asta – știa cine sunt? o întrebase „Aveți familie?”

— Nu știu de ce s-a externat. Nu știu ce a fost în capul ei. Starea ei era tratabilă – ar fi putut să fie salvată.

După ce a murit am scris scrisori – scurte liste de prieteni, pe care mi-a dat-o avocatul ei, prietenei care a sunat să spună că a murit, nepoatei din California și așa mai departe. Le scriu, spunându-le cine sunt și că aș vrea

tare mult să aflu mai multe despre Ellen, despre amintirile și experiențele ei, despre tot ce voiau să împărtășească. Am lăsat scrisorile la poștă și nu s-a întâmplat nimic. Singura persoană de la care am primit vești a fost poloneza care lucra cu ziua pentru Ellen, și care nu vorbea engleza. Femeia pentru care lucra în zilele de marți m-a sunat și mi-au lăsat împreună un mesaj pe robot. A fost un mesaj lăsat în traducerea angajatoarei ei de marți – menajera este distrusă, o iubea pe Ellen, nu știa că era atât de bolnavă. Menajera plecase în Polonia să-și viziteze familia; „era plecată dar acum s-a întors.” S-o sun oricând. Să vin în vizită. Mă iubește foarte mult. Angajatoarea de marți mi-a lăsat și numele ei și numărul de telefon – „Sunați oricând”, a spus ea. Nu m-am putut hotărî să sun.

Stă în firea omului să fugă de pericol – dar de ce a trebuit să fiu atât de umană? De ce n-am putut să fiu o fiică biologică mai destoinică, mai bună? De ce n-am avut tăria și perspectiva de a mă apăra și dăruii totodată? Am părăsit-o – am fost atât de ocupată să mă apăr încât n-am făcut o treabă prea bună în a recunoaște necazul în care era. Am așteptat să ceară ce avea nevoie așa cum credeam eu că era potrivit. Nu i-am văzut egoismul în perspectivă, n-am văzut că era o femeie care suferea enorm, n-am putut să scap de mine, de propria-mi dorință captivă. Ce contează cum a cerut? Trebuia să-i fi dat. Trebuia să-i fi dat cu toate că nu voiam să-i dau. Și pe care sine îl apăram eu – oare faptul că te împotrivești la ceva îți oferă protecție?

Oamenii îmi spun ce să simt. „Trebuie să fii ușurată”, spun ei. „Trebuie să fii derutată.”

„Trebuie să fii ambivalență.”

Am părăsit-o. N-am acordat suficientă atenție ultimelor scrisori, ultimei dăți când am stat de vorbă. Mă sunase să-mi spună „grăbește-te să-ți suni tatăl. S-ar putea să n-o mai ducă mult.”

Ideea că suna cu privire la el, că ea și el aveau o relație care se întreținea dincolo de mine, era enervantă. Și că el era tatăl meu și mă pusese s-o dovedesc, până atunci nevorbind cu mine, iar acum trebuia să mă grăbesc să-l sun fiindcă era posibil să n-o mai ducă – că acești oameni care sosiseră atât de neașteptat ar fi putut să dispară acum atât de brusc era prea mult.

Mama a murit. Mama m-a sunat să-mi spună că mama a murit? Asta este disonanța, sciziunea, imposibilitatea de a trăi două vieți în același timp.

***

Yom Kippur, toamna, 1998. Sunt în Saratoga Springs, New York, la Yaddo, o colonie de artiști. Au trecut doar câteva săptămâni de la înmormântare. Mă duc la slujbele găzduite de templul local. Sunt singură printre străini, într-un loc parcă făcut pentru amărăciune, iar pentru mine asta este monumentul comemorativ – „Veșnica pomenire”. Slujba de *Yom Kippur* are o parte numită *Yizkor* – în timpul căreia se citesc numele tuturor celor asociați cu congregația, care au murit în acel an. Adaug numele ei pe această listă. Numele sunt citite cu glas tare. Sunt alte nume înainte și după al ei. Numele ei e rostit tare, e oferit tuturor. Văd alți oameni plângând și simt că am făcut ceva, i-am dat un lucru pe care îl voia, să fie recunoscută, să fie băgată în seamă. Asta e înmormântarea ei evreiască. Țin o slujbă comemorativă pentru o mamă pe care n-am cunoscut-o, într-o sală plină de străini. Îmbrățișăm istoria și durerea și tot ce a venit și a plecat, și asta are sens mai mult decât orice altceva.

Mă gândesc la Atlantic City și la plimbarea pe dig și la norii care s-au desfăcut lăsând să răzbată razele colorate ale curcubeului de sfârșit de după-amiază. Mă gândesc la vremea când i-am trimis petale de trandafiri din grădina din Yaddo. Mă gândesc la cum voia ea tot și orice, și cât de

nesăţioasă era. Mă bucur că sunt aici, singură, printre străini. Plâng toată slujba. Plâng nu doar pentru ea, ci şi pentru mine, pentru fiecare accident survenit din asta, pentru fiecare nereușită a fiecăruia, pentru afurisita fragilitate a fiinţei umane, pentru frică, pentru rușine. Asta e căinţa mea; îmi mărturisesc păcatele, îmi bat pieptul cu pumnii, îmi cer iertare pentru ce am spus şi pentru ce n-am spus, pentru ce am făcut şi pentru ce n-am făcut, pentru cei pe care i-am rănit sau jignit cu bună ştiinţă sau fără să-mi dau seama, pentru greşelile mele de omisiune – această mărturisire este cunoscută în iudaism ca *Viduy*. Plâng pentru cât de izolată sunt, cât de singură, şi că trebuie să trec așa prin viaţă.

Oare am spus vreodată în ce poziţie precară mă simt – pe marginea pământului, ca şi cum permisul meu ar putea fi revocat în orice secundă?

Cutiile. Vin acasă din Yaddo şi cutiile sunt în apartamentul meu, aşteptându-mă, salutându-mă, înghiontindu-mă să-mi amintesc ce nu pot să uit. Nu pot să deschid cutiile. Mi-e frică de ele, ca şi cum ar conţine ceva care m-ar putea răni. Dezlipirea benzii adezive de pe ele ar putea slobozi o bacterie virulentă, simpla lor atingere ar putea să mă infecteze cu ea. Trăiesc cu ele ca şi cu o mobilă, având grijă să le ocolesc, să nu las ceva la care să țin să vină în contact cu ele fi apoi, în cele din urmă, după mai bine de nouă luni, le bag în boxă. Izgonesc cutiile în iadul din boxă – înainte de asta, scriu cu grijă cu markerul, pe toate feţele, *Ellen moartă* 1-4. Ea m-a dat spre adopție – eu o expediez în boxă. Se va alătura documentelor mele fiscale, colecției de discuri de vinii, imprimantei matriciale, vechii mașini de scris, devenind o bucată din viața mea de care nu sunt dispusă să mă debarsez de tot, dar care e mai bine să fie ținută la o parte.

Care este timpul de înjumătățire al unei cutii toxice? Când voi fi pregătită să mă uit înăuntru – există posibilitatea ca zornăitul și zgâlțâitul să slăbească în timp?

În primăvara lui 2005 îmi promit odată pentru totdeauna să mă ocup de Ellen moartă. Anulez suspendarea cutiilor, le readuc în apartament. În timp, s-au copt; au un anumit miros – dezintegrare activă. Și iarăși stau, zăbovesc, devin mobilă. Depozitez lucruri pe ele: geamantane, lucruri cu greutate mare. Le păstrez cât mai mult închise.

În toamna lui 2005, la doisprezece ani după ce m-a găsit, iau cutiile cu mine în Long Island pentru un weekend – doar eu și cele patru containere de carton ondulat cu moarta Ellen. Duc cutiile în aceeași căsuță în a cărei curte am stat și am ascultat cum Mama îmi spunea că a murit mama. Casa, atunci închiriată, acum e a mea – o bucată de ceva numit de oameni cămin. Duc patru cutii în casa din Long Island, un loc sigur și controlat unde, asemeni unei echipe de geniști, am de gând să le detonez. Pun cutiile pe masa din bucătărie – masa bunicii. Acum n-am cum să mai fug de ele, n-am cum să le mai ocolesc.

Îmi rog familia să rămână acasă. Nu pot să fac asta cu asistență, trebuie să fiu singură, să fiu în stare să mă descurc cu ce găsesc. Am nevoie să nu trebuiască să explic ce nu poate fi explicat – tot ce acum încerc să explic. Mă așez în fața cutiilor, pregătindu-mă să fac inventarul, șovăielnică precum un copil care se joacă de-a scotocitul prin poșeta mamei, și apoi simțind și o povară mai serioasă – eu sunt paznicul, deținătoarea a ce rămâne, și dacă n-am fost în stare s-o cunosc în viață, poate pot să mă târăsc mai aproape în moarte. Oare există intimitate după moarte? O voi găsi în aceste cutii, o voi cunoaște ceva mai bine după ce voi fi terminat? O parte din mine dorește să fi luat mai mult – poate dacă aș fi luat zece cutii aș fi avut mai multe lucruri diverse decât același lucru în cantitate mai mare.

Cutia 1 – obiectul de deasupra e o partitură. „Urare pentru Redskins”¹⁰. Nu știu precis de ce am fost atât de surprinsă că aceasta a fost primul obiect – oare din cauză că tatăl meu biologic a fost în colegiu jucător de fotbal american, sau că îmi era foarte ușor să mi-i imaginez pe cei doi ducându-se la meciurile echipei Redskins în timp ce soția lui stătea acasă cu copiii? Dar a fost deosebit de interesant în lumina altei informații pe care am descoperit-o: arestarea lui Ellen în 1971, pentru jocuri de noroc – instalarea unei mese de joc în Sheraton Park Hotel și instituirea de pariuri în timpul unui meci Cowboys-Redskins – și un proces antitrust intentat de tatăl meu împotriva echipei Redskins și pro fotbal, când a vrut să aducă în oraș o nouă echipă de fotbal și a întâmpinat dificultăți. Și de îndată ce văd partitura, mă văd și pe mine la treisprezece ani, cu aparat dentar, în camera mea din casa părinților mei, din Chevy Chase, și profesorul meu de clarinet, domnul Schreiber, stând lângă mine în timp ce suflam și cârâiam, oprindu-mă să ling muștiucul clarinetului închiriat, vrând să execut bine. Domnul Schreiber era dirijorul fanfarei echipei Redskins – indianul-șef – care, cu o maramă lungă peste părul des și alb, ducea fanfara pe teren la pauză.

Sub partitură e o mapă din imitație de piele cu fotografii. Din reflex, inspir adânc – pregătindu-mă pentru ce urmează – dar din cauza prafului am un acces de tuse și trebuie să mă duc să iau o gură de apă. Fotografiile sunt opera studioului Harris&Ewing – cel mai mare studio foto din Washington – și se pare că mai multe sunt ale mamei de când era prunc. În primele două are în jur de patru luni – în una e serioasă, în una zâmbește – iar apoi e pe la doi ani, în

---

¹⁰ Redskins (în engl. În original) înseamnă pieile roșii. Dar există și o faimoasă echipă de fotbal american care se numește Washington Redskins.

rochie albă, cu o fundă mare în păr, pantofi albi cu șireturi, delicată și fericită – uitându-se întruna într-o parte. Și apoi puțin mai mare, poate trei sau patru ani, pozând cu un dalmățian mare și frumos.

Există senzația palpabilă de fetiță a tatălui – licărul drăcesc din ochi, e timidă, și e fermecătoare, și e sfidătoare – și am ciudata senzație că știe mai multe decât e în stare să înțeleagă pe deplin.

Nu e un bebeluș, ci o fată, și există permanent o nesiguranță și o nevoie de recunoaștere – toate astea se văd. Iar pentru mine există o familiaritate vagă, o înrudire inevitabilă, nedefinită – nu arătăm la fel, ci comun. Există ceva asemănător la brațe, la obraji, la ochi – avem aceiași ochi.

Există un portret făcut de Harris&Ewing al mamei lui Ellen – detașată, fragilă, rece, mândră de sine. Faptul că aceste fotografii există, confirmă un anumit gen de prosperitate. Omul de rând de la începutul anilor 1940 nu pune să i se facă fotografii lui și copiilor lui. Asta îmi mai amintește de ceva pe care mi l-a spus Ellen: „Să punem să ni se picteze portretul.” Când a spus-o, cuvintele păreau să existe în altă lume. I se pictase vreodată portretul? Era o promisiune neîndeplinită? Mai e o fotografie făcută de la bordul unui vapor mamei lui Ellen și unei femeie, care presupun că e mama mamei ei, Mary Hannan – cândva în anii 1930. Și apoi mai e una a lui Mary Hannan cu mult în urmă – o tânără frumoasă, vioaie.

Amestecate între pagini se află instantanee întâmplătoare – Ellen jucându-se pe plajă, cu fratele ei departe în fundal.

Există una în care presupun că sunt tatăl și fratele ei în curtea casei lor. Și apoi Ellen, în jur de șapte sau opt ani, stând în picioare în fața casei cu fratele ei – el e în uniformă școlii militare, cu pumnii strânși pe lângă corp, mama lui – umbra fotografului un contur întunecat pe trotuar – și deja

tatăl ei s-a dus. Și apoi Ellen e pe o canapea alături de mama ei – adolescentă, bucălată și îngrozitor de stingherită. Imaginile sunt momente înghețate ale relației de familie; ele sunt documente făcute pentru a servi ca dovadă și amintire atunci când nu mai e nimeni să spună povestea.

Cad lucruri – zeci de facturi nedesfăcute, cu etichete galbene de expediere de la oficiul poștal, *Informați expeditorul de noua adresă*. Viața ei a fost o viață trăită în mișcare, pe o spirală descendentă, pe fugă, o viață care i-a luat-o înainte doar cu un pas. Pe podea alunecă plicuri – o notificare de întârziere a plății asigurării de 530, în valoare de 13.043,75 și o alta de la o agenție de colectare, datorată oficiului de control al veniturilor. Există un set de documente legale referitoare la redeschiderea unui proces intentat de o familie în numele copiilor lor pentru despăgubirea daunelor suferite prin otrăvirea cu vopsea cu plumb în clădiri deținute și administrate de inculpați – anume, și în special, *Ellen Ballman*.

Există o scrisoare de la Security Național Bank: „Vă anunțăm prin prezenta că, din cauza unei relații nesatisfăcătoare cu dumneavoastră, suntem nevoiți să solicităm închiderea contului în termen de 15 zile de la primirea acestei scrisori.” Există o factură neachitată la lumină și gaze de peste 10,000. Din cutie se înalță un miros urât – miroase puțin a naftalină, puțin a cușcă de hamster, e un miros puțin înecăcios și clar de ceva acrit. Există o scrisoare de la Departamentul lucrărilor publice din Maryland, datată 6 iunie 1984, o citație pentru încălcarea liniștii publice, starea lotului vacant, năpădire cu buruieni și tufișuri, sticle, cutii de conserve și hârtii împrăștiate, un șobolan care aleargă prin partea din față a parcelei. Adresa, Langedrum Lane, 4709, Chevy Chase, Maryland. Este la câteva mile de locul în care am crescut eu – și un loc care nu era cunoscut ca având șobolani. Există o înștiințare de

anulare a asigurării și altă înștiințare pentru taxe neachitate pentru o proprietate de pe Seventh Street din Washington, D.C.

Sub fotografiile și peste tot în cutii sunt biletele, bucățele de hârtie cu poezioare cu rimă, mâzgălite cu creionul și pixul și întotdeauna semnate „JE” (jack). Ce i-a fost el – iubit, bun prieten, prieten de-al tatălui ei? Din documentarea mea, știu că a fost arestat de mai multe ori pentru jocuri de noroc, că avea o curățătorie chimică și, mai târziu, a locuit în Atlantic City. Și știu ce tristă a fost Ellen când el era bolnav și după ce a murit. Cum s-au cunoscut? El avea soție, Katherine – îi văd numele pe câteva documente și găsesc o felicitare de la ea pentru Ellen. E limpede că el a ținut mult la Ellen – mi-a scris odată o scrisoare în care confirma validitatea poveștilor lui Ellen despre mama ei.

Cutiile sunt ca o versiune înșirată pe hârtie a *Aceasta e viața ta*. În una dintre cutii e o cutie mai mică marcată *Dormitorul principal*. Dezlipesc banda de celofan crăpată. Înăuntru este un fâșier metalic deschis – în fiecare compartiment un dosar, fiecare dosar o neplăcere, un caz în sine, literalmente. Fâșierul este plin cu dosare cu tranzacții imobiliare nereușite, clădiri cumpărate și vândute, împrumuturi de susținere, credite, acțiuni, zeci de scrisori către avocați, o mulțime de adrese trimise și primite, moțiuni de contracarare, moțiuni pentru permisiunea de retragere pentru discuții pentru reclamant și pârât. Legat de toate astea nu există vești bune. La fund este o agendă veche cu mesaje telefonice – cu copii. *Sună Rudy la muncă. Dna. Watson – important. Ref. Rose, dovada a fost trimisă prin soție săptămâna trecută. Pentru Alex, ref.*

Lackey, ar putea veni azi la 3 p.m.? Au trecut mulți ani, dar îmi vine să înapoiez apelurile. Bună, poți să-mi povestești despre Ellen Ballman? Cum ai ajuns să o cunoști? Era singuratică? Era cinstită? Era o persoană

bună? Și apoi mai e un dosar cu un bilet pe el. *Te rog să vorbești cu Ellen! Mă supără de moarte cu privire la asta. Ce vrea să fac mai mult decât să-ți aduc la cunoștință!!!* Există o hârtie pe care cineva a mâzgălit „Pentru informarea dumneavoastră” și o însemnare care pare „E.B. 300 ore începând cu 8-8-89”. (Înțeleg că asta înseamnă că a efectuat trei sute de ore de muncă în folosul comunității, dar s-ar putea să mă înșel – poate avea trei sute de făcut.) Hârtia e atașată la un document care spune:

TRIBUNALUL DIN MONTGOMERY

DISTRICTUL MARYLAND

DOSAR NR. ****

Pe baza analizării cererii inculpatei de modificare sau reducere a sentinței/ statul respectând decizia tribunalului și verificând că întrunește termenele pentru a putea fi eliberată pe cauțiune, hotărăște că...

Sentința pronunțată împotriva inculpatei în acest caz este declarată nulă și se decide ca în baza articolului 27, alineatul 641, să fie emisă o dispoziție de eliberare condiționată înainte de hotărârea judecătorească, și se mai decide că eliberarea condiționată supravegheată este încheiată și cazul închis, audierea programată pentru 5 august 1989 urmând a fi scoasă din calendarul tribunalului.

Nu cred că documentul de mai sus i-a aparținut lui Ellen. Cred că i-a aparținut femeii care a fost condamnată împreună cu ea, și i-a fost trimis lui Ellen pentru a o îmboldi să termine orele de muncă în folosul comunității. În mod curios, femeia care a fost condamnată odată cu ea a fost aceeași femeie care a sunat-o pe Mama să-i spună – să ne spună – că Ellen a murit.

Există rețete farmaceutice. Trec pe o foaie numele medicamentelor și îmi notez să le caut.

Meprobat, pentru alinarea pe termen scurt a simptomelor de anxietate. Tenormin, un blocant beta folosit în tratarea hipertensiunii și anginei pectorale. Se mai folosește după un atac de cord pentru a spori șansele de supraviețuire. *Dyazide*, un diuretic pe bază de potasiu și tiaxidă, folosit la tratarea tensiunii și umflării cauzate de excesul de apă din corp. *Wygesic*, o combinație de analgezice folosită la alinarea durerii, Premarin – estrogeni combinați folosiți la diminuarea simptomelor de menopauză. Imipramin, un antidepresiv triciclic folosit în tratarea depresiei.

Simpla cercetare a listei îmi dă dureri de piept. Poate că tatăl ei chiar a murit de atac de cord – bunicul ei din partea mamei a murit la vârsta de cincizeci și trei de ani. Indiferent ce a fost, pare dublat de starea ei emoțională – a avut hipertensiune, a avut o boală de inimă? „De vină au fost afurisitele alea de pilule de slăbit”, a spus tata. „Indiferent ce i s-a spus, n-a vrut să nu mai ia pilulele de slăbit. Era deprimată, neliniștită și pe moarte când s-a externat, și putea să fie salvată.”

Mă șochează ceva din toate astea? Nu chiar. Unul dintre primele adevăruri pe care le-am avut despre mama mea a provenit de la un detectiv particular – în mod interesant, o femeie adoptată care nu își căutase niciodată propria familie – care a spus: „Pe scurt, a fost condamnată și gonită din oraș.” N-am știut niciodată precis despre ce vorbea, dar începe să aibă sens. Găsesc în *The Washington Post* articole despre Ellen – relatări despre practicile ei de afaceri, care însemnau că ea și o prietenă aveau un atelier de contrafacere a documentelor în care schimbau declarațiile de venituri ale oamenilor, falsificau documentele de impozite și, fără știința clienților, îi îndreptățeau să primească împrumuturi mai mari decât ar fi avut altfel voie să ia. La tribunal, ea a recunoscut că a falsificat documente pentru

ipotecă în valoare de zeci de milioane de dolari, și a fost condamnată la opt luni de închisoare cu suspendare, trei ani de eliberare condiționată, și pusă să execute cinci sute de ore de muncă în folosul comunității.

Ce m-a surprins a fost că toate astea au părut să continue ani și ani. Arestarea și condamnarea au fost doar ultima picătură. Nu tot ce a făcut ea a fost ilegal, dar și ce n-a fost ilegal a fost făcut în cel mai dificil mod cu putință – fără bunăvoință. A plănit ea aceste lucruri?

Uneltea tot timpul? Avea o nevoie patologică de a încheia un târg, de a face afaceri într-un anumit fel? Nu știa pur și simplu s-o facă așa cum trebuie? S-ar părea că era fundamental împotriva firii ei să facă ceva așa cum trebuia făcut. Există dați când mă gândesc că poate a fost un fel de Robin Hood și e în regulă, iar apoi mă gândesc că nu. Posibilitatea ca treaba asta să fie patologică mă face să vreau să știu mai multe despre tata. Scriu FBI-ului și cer dosarul lui, în baza Legii libertății de informare, doar pentru a afla că a fost distrus la timp, în 1971, conform normelor guvernamentale cu privire la păstrarea documentelor. Dar cel puțin asta confirmă ceva – a existat un dosar.

Mama, ca un fel de Bonnie și Clyde – mereu pe fugă, o Bonnie pe picioarele ei, căutându-l veșnic pe Clyde, căutându-și veșnic tatăl. Și exact cum cineva își face griji privitor la predispoziția genetică spre atac de cord, eu îmi fac griji cu privire la o predispoziție genetică spre jocuri de noroc, spre dezastrul de la vârsta mijlocie. Voi deveni dintr-odată infractoare? Mă gândesc la ea în raport cu tata – și el a cunoscut un dezastru în carieră la vârsta mijlocie, nu chiar de natură infracțională, dar cu siguranță rușinos. Banca, al cărui președinte era, s-a dus la fund în mare parte din cauza unui fel de proastă administrare a „băieților buni” – conducerea băncii a aprobat împrumuturi în regim preferențial pentru ofițeri, directori și rudele lor. Mă întreb

dacă ceea ce i-a unit a fost sentimentul că erau scutiți de reguli. Au fost isteți și abili împreună? Le făcea plăcere statutul lor de oameni în afara legii – credeau că vor scăpa basma curată – indiferent ce putea să însemne asta? Mă gândesc la Ellen la vârsta mijlocie – o femeie cu probleme fizice și emoționale, cârpăcindu-le, trăind singură într-un fel de versiune postmodernă a *Atlantic City*-ului, prezentată în genialul film al lui Louis Malle din 1981.

Și la sfârșit, aproape când am terminat, găsesc o scrisoare nedeschisă de la *Hebrew Home*¹¹ of Greater Washington din Rockville, Maryland, datată 29 martie 1989. Deschid scrisoarea: „Nu există cuvinte care să exprime pe deplin sincera mea recunoștință pentru extrem de generoasele daruri ale dumneavoastră pentru *Hebrew Home*. Computerele ne vor permite să lucrăm mai eficient și, în ultimă instanță, locatarii căminului vor avea de câștigat.” Scrisoarea continuă confirmând donația constând din patru computere, cinci monitoare, cinci tastaturi și o imprimantă.

Mă pomenesc întrebându-mă dacă ăsta e un moment Robin Hood – cu atât mai fascinant, cu cât scrisoarea nici n-a fost deschisă.

***

Nu există fotografii ale ei la șaptesprezece ani – vârsta la care tata a cerut-o în căsătorie.

Nicio fotografie a ei la douăzeci și doi de ani, gravidă cu mine, nicio fotografie a ei în spital – ținându-mă în brațe, îmbrăcându-mă în echipamentul „de mers acasă”. Există acele fotografii, au fost în vreo altă cutie pe care n-am găsit-o? Cum se îmbrăca ea în anii 1950, când lucra pentru tata la Princess Shop? La urma urmei, aceea a fost perioada de vârf a creatorilor de modă francezi – linia evazată Dior,

---

¹¹ *Hebrew Home* (în engl. În original) – Căminul evreiesc (n. Tr.).

rochia-sac Givenchy, jacheta pătrătoasă Chanel, paltonul larg, perfect pentru a ascunde o sarcină. Îi plăceau noile materiale „moderne”, nailonul, crimplenul¹² sau orlonul? Purta sutien sau corset? Era genul de adolescentă care se îmbrăca precum o adultă sau purta fuste crețe, șosete și se ducea la cinematografe în aer liber? Ce gândea? Aceasta a fost era anxietății atomice, a lui Perry Como, Dean Martin, Connie Francis, și a coafurii „stup de albine”. A fost vremea sirenelor de raid aerian și a adăposturilor împotriva efectelor radioactive, a electrocutării soților Rosenberg și a audierilor în cazul McCarthy. Acesta a fost Washingtonul în anii 1950 – și a fost perioada de înflorire a mamei.

Speram să o găsesc în aceste cutii, să găsesc o descriere a copilăriei ei, jocurile pe care le juca, indicii cu privire la relația agitată cu mama ei și ce știa de fapt despre tatăl ei, amintirile ei, fleacurile pe care le păstra ca talismane de apărare sau îndrumare. Am sperat să am o idee despre cum se vedea pe sine, care îi erau speranțele și visurile. Am vrut să-i cunosc secretele.

Duc cutiile goale la gunoi, le îndoi și le arunc în tomberonul de reciclare – o expediez din nou înapoi pe moarta Ellen. Poate se va întoarce ca șervețele, sau hârtie, sau vreun fel de pungă de cumpărături. Azvârl vechiul fâșier metalic în unul dintre tomberoane. Aterizează greu, sunetul explodând ca o grenadă – toată lumea se întoarce și se uită. Ridic din umeri. Arunc vechea corespondență, bucățile de hârtie, nimicurile, păstrând cât să umplu o cutie – o cutie care să îmi aducă aminte. Pun cutia în mașină și o duc înapoi la New York, unde așteaptă într-un colț al apartamentului meu, și apoi ajunge din nou să fie expediată în boxă.

---

¹² Crimplen – stofă artificială neșifonabilă (n. Tr.).

Este anul 2005 și singurul lucru la care mă gândesc este că nu așa ar fi vrut să fie văzută femeia care era atât de preocupată de aparențe, nu așa ar fi vrut să fie prezentată femeia cu 32 de rujuri Chanel – dar asta este ce a lăsat în urmă.

Mi-o imaginez pe mama.

Mă gândesc la mama și îmi imaginez o tânără care a sperat la mai mult. Mă gândesc la mama și încerc să-i re trăiesc experiența.

În anii 1950 doamnele încă mai purtau pălării și mănuși, iar bărbații purtau paltoane. Tinerii și tinerele se întâlneau la evenimente sociale, la baluri organizate, însoțiți. Bărbații sperau să meargă la colegiu; femeile doar sperau.

La școala catolică i s-a vorbit lui Ellen prea puțin despre păsări și albine și foarte mult despre păcat și tot ce putea să sfârșească prost. Pentru Ellen, aproape totul mersese prost, dar nimeni nu recunoștea asta. Era înconjurată de oameni care nu voiau să știe, și a învățat foarte repede că credința nu-i aducea nimic – de fapt, convingerea că ceva avea s-o salveze a băgat-o în bucluc. La școala catolică s-a apărat insistând – cel puțin față de ea însăși – că este evreică.

Mama ei era catolică, tatăl ei era evreu, și ea s-a descris mereu ca fiind fetița tatălui.

Bani de buzunar. Mama ei nu avea mulți – ce avea primea de la noul ei soț, și nu voia să împartă. Ellen și-a luat o slujbă muncind la magazinul de îmbrăcăminte – o noapte, în weekenduri și de sărbători. Îi plăcea să muncească, îi plăcea să facă pe adulta – să le ajute pe doamne la cumpărături. Ele o tratau într-un fel matern, în care și-ar fi dorit să o trateze propria mamă.

Ellen și-a deschis un cont în bancă – jurând să economisească jumătate, sau măcar o parte din ce câștiga. Avea un viitor. Șeful s-a oferit să o ducă acasă cu mașina – ea a acceptat. În mașină au stat de vorbă. Șeful ei s-a oferit

iarăși să o ducă acasă cu mașina, ea a acceptat iar el a întrebat-o dacă vrea să iasă cu el la cină. Și apoi iarăși șeful ei s-a oferit să o ducă acasă, a scos-o la cină și, după cină, au parcat mașina undeva unde puteau sta de vorbă. Ea l-a întrebat ce speranțe, ce visuri avea – pe el l-a atras lucrul ăsta. El părea interesat de ea – pe ea a atras-o lucrul ăsta. Își exersa pe el talentele de domnișoară ispititoare. El a luat asta ca pe un prilej.

Închipuiți-vă frământarea. El vrea, dar nu vrea să spună ce este; ea nu vrea, dar nu știe cum să stabilească o limită.

Unde a început – într-o mașină, la un hotel, în spatele magazinului, într-un loc împrumutat?

Ce i-a spus el? A crezut el în ce a spus, ea l-a crezut pe el? Cât de des s-a întâmplat? Crede el că fură ceva – că încearcă ceva ce n-ar trebui? Ce parte a ei preferă el? Închipuiți-vă silueta ei abia formată, proaspătă, fragedă, perfectă. Închipuiți-vă persoana lui. E ea îngrijorată că o să rămână gravidă – știe măcar cum rămân fetele gravide? E el îngrijorat cu privire la asta?

Asta e perioada de început a iubirii lor; ea așteaptă, îl așteaptă pe el, așteaptă în timp ce el e la muncă, în timp ce el e cu familia. În timp ce așteaptă, ea face lucruri răutăcioase; le spune prietenelor ei, are grijă să afle mama ei, crede că e o notă originală în faptul că e iubita mai tânără a unui bărbat mult mai în vârstă. Vrea altceva, ceva mai mult – mai mult decât îl vrea pe el – dar ce primește e sex, și pe urmă el dispare. El o are în feluri pe care soția lui nu le-ar permite niciodată, obține de la ea lucruri pe care altfel nici nu s-ar gândi să le ceară.

Merg la un pahar. Ronțăie nuci cu sare ca aperitiv și mănâncă friptură de vită cu salată verde și sos de brânză albastră Maytag.

El se oferă să o instaleze într-o locuință a ei – ea se gândește că își întemeiază amândoi un cămin, el se

gândește că e un loc în care să fie singur cu ea. Ea se gândește că e o cale de ieșire, un mod de a scăpa de mama ei – și de soțul mamei ei. Ea acceptă în mod sfidător, pe jumătate mândră, pe jumătate dorindu-și ca mama ei s-o oprească – știind că nu se va lăsa oprită.

La șaptesprezece ani este stăpână pe ființa ei; îi pare bine că scapă de răceala mamei, de anii de împotrivire, că a scăpat de sub ochiul și mâna tatălui ei vitreg.

— E atent cu mine – are grijă de mine, îi spune ea mamei ei.

— Nu-i pasă de tine – bărbaților însurați nu le pasă de fete ca tine, spune mama ei.

— Cumpără un apartament pentru noi.

— Nu o să-și lase niciodată soția.

— O să se însoare cu mine.

— E deja însurat.

Ea începe să-și facă geamantanul.

— Ai tu o problemă, spune mama ei.

— Tu ești problema mea, spune Ellen.

— Te-aș fi trimis la internat, dar acum că ești dezonorată, călugărițele nu te vor primi – nimeni nu vrea bunuri folosite.

Mama înșfacă geamantanul.

— E geamantanul meu, nu ți-am spus niciodată că poți să-l folosești.

Ellen ia din bucătărie pungi de hârtie, saci de la alimente, își pune hainele în pungi de hârtie.

Mama umblă prin sertarele mesei de toaletă aruncând cu lucruri în ea. Ellen se duce în pod și găsește o geantă de voiaj veche, care a fost a tatălui ei – mai târziu găsește în ea un șoarece mort, un înveliș zbârcit de blană. Își îndeasă pungile cu îmbrăcăminte, cu fleacurile de pe măsuta de toaletă, cu animalele de pluș dăruite de mult de tatăl ei. Se duce spre ușă.

— Dacă ieși pe ușa aia, să nu crezi că ai să te mai întorci vreodată, urlă după ea mama ei.

El nu o așteaptă afară – îi este frică de mama ei. E pe stradă, după colț. Ea pornește șontăcând și, în drum, îi cad lucruri pe trotuar.

Apartamentul este într-o clădire mare de pe Connecticut Avenue, un singur dormitor în fund, cu o priveliște a altui apartament. Este „mobilat”.

A cui a fost mobila? Femeia care a locuit înainte acolo – care în cele din urmă s-a măritat, care și-a luat o slujbă în Ohio, care s-a dus acasă să locuiască la mama ei, care a murit singură la vârsta de patruzeci de ani. A cui a fost de fapt? Puțin de ici, puțin de colo, ce au lăsat oamenii, ce n-a mai vrut nimeni.

Se distrează împreună – el poate să se joace cu ea, să glumească și să fie obraznic, cum n-a mai putut niciodată să fie. El a fost mereu cel tachinat. Ea tolerează asta pentru că e ceva cunoscut, și i-o întoarce cu vârf și îndesat. El o învață să șofeze – o tachinează, ea se înfurie, iar el râde și mai tare.

Când el nu e acolo, ea doarme cu animalele de pluș aduse de acasă.

Este incredibil de liniște. Are un aparat de radio și apoi un televizor la mâna a doua, iar mai târziu telefon. În dulăpioarele din bucătărie sunt câteva farfurii desperecheate, lucruri luate de el din pivnița mamei lui, spunând că sunt pentru copii, să se joace cu ele, sau că trebuie acasă. Pe podea sunt carpete croșetate – toate astea sunt cam încropite, cam mohorâte și deprimante, un ecou al celui de al Doilea Război Mondial, dar ea aduce plante și câteodată cumpără flori și se simte ca o persoană adultă, o femeie cu un cămin al ei. Doarme cu lumina aprinsă. Dacă vine la ea una dintre colegele de liceu – fetele mint și spun că se duc la altcineva – mănâncă bomboane și bezele drept

cină, și se duc la filme și beau cafea la micul dejun. Există și dăți când se duce ea la o prietenă – și asta îi amintește de ce face majoritatea fetelor, a altor fete care locuiesc acasă cu mamele și tații, iau masa în sufragerie, poartă haine pe care nu le spală și nu le calcă singure, și se simt apăsate. Mamelor le este milă de ea și își fac griji că ar putea avea o influență negativă.

Se duce pe jos la grădina zoologică, ia autobuzul până în centru, și lucrează la magazinul de îmbrăcăminte.

El și cu ea fac pereche bună, doar că el e deja însurat și nu are de gând să divorțeze de nevasta lui, iar ea e deja deranjată sentimental. Sunt doi oameni care și-au pierdut copilăria, ai căror părinți i-au abandonat într-o măsură sau alta, doi oameni puținel rătăciți. O văd distrându-l, ispitindu-l și tachinându-l. Îl văd patern, și liniștitor, și temperat, și îi văd pe amândoi bând și destrăbălându-se. Îl văd scuzându-se, spalându-se și ducându-se acasă. O văd supărată și vărsându-și oful pe el – este teatrală și actriță.

O văd în pulovere de cașmir. Îi văd corpul tânăr, și proaspăt, și absolut neremarcant. Îi văd pe ea și pe el descoperindu-se simultan. Îi văd ieșind în oraș. Văd o anumită aroganță și bravadă.

Și, uneori, el nu are timp – soția lui are nevoie de el, copiii au nevoie de el. Câteodată aduce unul dintre copii. Băiatul lui cel mare așteaptă în camera de zi cât stau ei de vorba, câteva minute între patru ochi, în dormitor; discuția implică chicotit și oftat. Și pe urmă el îi spune că nu mai poate s-o facă, e prea dureros pentru familia lui. Îi spune că de data asta vorbește serios.

Ea plânge. Crede că va muri. E sigură că va muri, îi este rău și simte o durere în piept. Stă trează toată noaptea. Îl sună pe un prieten de-al lui, pe amicul lui – nu suportă să fie singură.

El se întoarce, promițând că în scurtă vreme va fi doar al ei. Ea se preface că nu are de gând să-l ia înapoi – pretinde că s-a îndrăgostit de prietenul lui. Prietenul îi dă niște bani – și îi mai dă ceva care provoacă mâncărimi.

Ea este singură. Iese în oraș la ora cocktailurilor, ca să se răzbune pe el, ca să-i aducă aminte că ea e singură, iar el e însurat și are copii. Bărbații îi fac cinste cu băuturi, uneori îi dau o masă.

El e iritat. Încearcă să fie în două locuri în același timp. Soția lui a aflat. Îi spune că fata nu mai poate lucra la magazin.

Când e singură, mănâncă sandviciuri cu unt de arahide și jeleu și bea lichiorul lăsat de el.

Noaptea, când doarme, aude zgomotul bărbaților care l-au adus acasă pe tatăl ei – le aude glasurile, pașii. Ține minte că dormea când s-a întâmplat asta, că s-a trezit și că îi era frică să deschidă ușa. Ține minte că s-a uitat pe gaura cheii – că a văzut brațul tatălui său atârănând moale.

Ține minte că a fost îngrozită.

Soția lui i-a spus să înceteze. El i-a spus soției lui că s-a terminat definitiv – îi spune că povestea cu Ellen este încheiată pentru totdeauna. Se duce pe furiș la ea. E furios pe amândouă că vor atât de mult – că vor mai mult, că vor tot.

Există dăți când ea vrea să-l părăsească, îi spune că a cunoscut pe cineva – e întrucâtva adevărat. Se străduiește, încearcă să-l înlocuiască, dar niciodată nu ține mult. Își petrece timpul cu prieteni de-ai lui – poate au neveste, poate nu. Odată și-a petrecut noaptea cu un prieten și soția lui.

Mi-l imaginez pe Norman furios și gelos.

Ea și soția lui se află la aceeași petrecere – se văd de-a curmezișul încăperii, știu cine sunt.

El e acolo cu soția lui și o ignoră pe Ellen – sau încearcă. Ea bea prea mult și vomită pe covorul cel nou, verde-marin, din sufragerie. Cineva trebuie să o ducă acasă cu mașina.

— Ce a căutat acolo?

— A fost invitată.

— Trebuia să aibă destulă minte să nu se ducă.

— El trebuia să aibă destulă minte să nu se ducă.

Roșii la față.

La ce se gândește ea? Vrea să fie fetiță, vrea să fie îngrijită, iubită – crede că soția lui ar putea să aibă grijă de ea, dacă ar vrea. E un gând ciudat, însă pentru ea are un oarecare sens – vrea să facă parte dintr-o familie.

Și apoi este însărcinată.

Știe că e gravidă sau trebuie să-i spună cineva?

Îi împărtășește unei prietene simptomele pe care le are, iar prietena spune: „Ești gravidă!”

Se duce la doctor crezând că e bolnavă?

Știe că și soția lui e gravidă?

Așteaptă să-i spună lui. În ziua în care el sună ca să-i spună că a murit mama lui, ea i-o trânteste: „O să avem un copil.” Nu a avut de gând să o spună chiar așa, dar așa a ieșit.

Se gândește că e o veste bună care îl va face pe el fericit, că acum vor fi, în sfârșit, împreună.

El rămâne fără glas.

Mama lui a murit, soția lui e gravidă, și acum și ea.

Ceea ce trebuia să fie un moment care să-i lege în mod cert – împărtășirea durerii pricinuite de moarte mamei lui, împărtășirea veștii unui copil pe drum – e prea mult.

Ea e supărată pe el că nu e bucuros. El e supărat pe ea că nu a fost mai atentă.

Se ceartă.

Ea este supărată pe sine și este supărată în mod justificabil pe lume. E supărată pe copilul ei?

El o trimite în Florida, promițând să o urmeze. Ea îl așteaptă; el nu apare. Când ea se întoarce în Maryland, iau un apartament împreună; el stă patru zile, după care se duce acasă.

El se oferă să o ducă să cumpere lucruri pentru copil.

Soția lui află că ea e gravidă și face tărăboi.

La un moment dat, ea îi spune mamei ei, sau poate mama ei își dă seama. Mama ei se uită la ea și spune: „Ești gravidă, nu-i așa?”

Ea dă din cap, dorindu-și ca cineva să aibă ceva drăguț de spus. Îi place faptul că e gravidă, îi place să simtă cum acest copil crește în ea, dar nu știe ce să facă. Vorbește cu copilul, îl întreabă pe copil „Ce să fac?”

Cu sarcina înaintată și incapabilă acum să-și găsească de lucru, se mută la mama ei, care a divorțat de al doilea soț.

În cele din urmă, în travaliu, e singură la spital. Și încă mai are iluzia că el va veni, că își va reveni și va veni într-o fugă la ea. Îi vine să-l sune. De o sută de ori îi vine să-i spună asistentei să formeze numărul lui.

— Unde e soțul tău? întreabă cineva, și ea plânge isteric.

Copilul e frumos. Asistentele o încurajează să nu țină copilul la piept. „La urma urmei, n-ai s-o mai vezi niciodată”, spune una dintre ele.

***

— Inventezi, îmi spune cineva.

Poate da și poate nu. În mod sigur îmi imaginez. Altă variantă nu am decât să-mi spună cineva cum a fost, ce s-a întâmplat cu adevărat.

Mă gândesc la Ellen și Norman înainte de asta, mi-i imaginez primăvara, mergând de-a lungul râului Potomac, în Washington, D.C., într-un Cadillac decapotabil, bleu-pastel, cu părul în vânt, și gândindu-se: „Asta e, asta-i viața.”

Sunt silită să caut mai multe informații – întotdeauna am știut lucruri pe care nu știu că le știu. Frânturi neidentificabile îmi vizitau memoria, undeva între vis și realitate, dar acum vreau să înțeleg ce știu și de ce.

În secolul al XXI-lea, căutarea rădăcinilor se face în mod clar altfel decât se făcea nu mai departe de sfârșitul anilor 1990. Acum totul se face pe internet – Google, Ancestry.com, RootsWeb și JewishGen. Acum totul se reduce la afișaje de mesaje electronice și arbori genealogici supuși spre examinarea utilizatorului, și e o distanță considerabilă de la zilele când scoteai Biblia familiei și verificai numele scrise în față, când verii trăiau alături, când te așezai și vorbeai cu persoane bătrâne care, chiar dacă nu îți erau rude, îți cunoscuseră bine familia timp de mai multe generații.

Pe internet poți să-i localizezi în câteva secunde pe cei de mult dispăruți și să creezi un portret de familie din fragmente de informații care plutesc la întâmplare precum atomii sfărâmați, precum moleculele sparte,perate să se reunească. Fiecare indiciu duce la altul; mai întâi descoperi că există multe versiuni ale persoanei pe care o cauți – cele greșite, cele aproape bune, și apoi cea bună.

Cercetarea genealogică este în prezent unul dintre hobby-urile de prim rang din Statele Unite – în unele privințe e mai mult ca un sport, colecționarea strămoșilor precum biletele de baseball.

De asemenea, e ca un fel de stat permanent în fața calculatorului pentru a călători în timp – se face în izolare, la ore ciudate, într-o lume virtuală – și totuși înseamnă contact, reluarea legăturilor. Și dă dependență. Mă ocup zi și noapte de asta, un Sherlock Holmes al secolului al XXI-lea, încercând să fac această eră a informațiilor să lucreze pentru mine. Plătesc 200 să intru în Ancestry.com. Cumpăr

numeroase pachete de articole de la arhiva The Washington Post.

Îmi folosesc continuu cardul de credit, cumpărând orbește tot ce ar putea fi relevant.

***

Încep cu părinții tatălui meu. Nu știu cum se numeau, știu doar că mama i-a spus tatei că e gravidă în ziua în care a murit mama lui, așa că mă gândesc că trebuie să fi fost cândva în 1961. Caut în arhiva de la The Washington Post și, uite, e acolo – bunica mea, Georgia Hecht, decedată în data de 11 aprilie 1961.

(Nu cu foarte mult în urmă, în culegerea mea de nuvele *Lucruri pe care trebuie să le știi*, am scris despre o femeie nemăritată care a rămas însărcinată. Ea își botează copilul Georgica. Conștiință sau coincidență?)

De fiecare dată când reperez ceva – un detaliu, un fapt, un fragment de informație, care lipsește – am senzația că am dat lovitura.

Ceva se aprinde. Bingo! Avem un câștigător! Și, preț de o clipă, totul e limpede, și apoi, la fel de repede, sunt perfect conștientă că totuși, mereu și întotdeauna, vor exista enorm de multe lucruri care vor rămâne un mister.

Cu tatăl tatălui meu e mai greu. Înainte de a-l găsi, îi reperez pe părinții mamei lui. Introduc numele Georgia Hecht în căutarea unui recensământ din 1930 și găsesc că locuiește cu tata, care are cinci ani, în casa din Washington, D.C., a părinților ei. Acum am nu doar numele ei de fată – Slye – ci îi am și pe mama și pe tatăl ei, străbunicii mei Mary Elizabeth Slye și Chapman Augustus Slye. Descopăr că Chapman A. Slye a fost căpitan de vapor și, într-o succesiune rapidă, mai găsesc o duzină de unchi și mătuși din partea bunicilor.

Într-o săptămână am urmărit în trecut familia Slye până la George Slye, născut în Lapworth, Warwick, Anglia, în

1564. Îl reperez pe Robert Slye, născut pe 8 iulie 1627, în Anglia, care a venit în America, iar în 1654 a fost numit membru în Comisia parlamentară de administrare a statului Maryland, sub guvernarea lui Oliver Cromwell, mare lord protector al Angliei. De asemenea, a fost purtător de cuvânt al Camerei Comunelor și căpitan în miliția colonială din districtul St. Mary, și a servit ca membru în Curtea de justiție a districtului St. Mary. Linda Reno, o cercetătoare extrem de generoasă, pe care am cunoscut-o pe internet, expediază o notă istorică în care se arată că pe 24 aprilie 1649, un tribunal din Hartford, Connecticut, l-a amendat pe Robert Slye cu 10 kg de tutun pentru faptul că a fost implicat într-un schimb de focuri cu un indian.

Mă aflu în arhiva *The Washington Post* căutând familia Slye, și iată – înmormântată pe 25 ianuarie 1955, necrologul lui Mary Elizabeth Slye, soția defunctului căpitan Chapman A. Slye, mama „Doamnei Irvin Hecht” (cunoscută și ca Georgia Slye) – informația pe care o caut: Irvin Hecht – tatăl tatălui meu. Încerc să-l găsesc pe Irvin Hecht în recensământ și nu-l găsesc – de parcă ar fi lipsit în ziua din 1930 în care au fost numărați toți oamenii. Cine a fost? Unde a fost?

Care au fost împrejurările care l-au dus departe de soția și fiul lui? Cum își câștiga existența?

Odată începută, căutarea este urgentă; stau trează noaptea, navigând pe internet, conectând punctele. Dintr-o dată, există informații fără de care nu pot trăi. Reperarea lui Irvin Hecht îmi ia multe ore, dar când îi găsesc necrologul – joi, 5 iulie 1965 – îi găsesc și pe frații lui, Nathan din New York, Arthur S. Din San Francisco, unchiul mei din partea bunicului!

Și la fel de rapid cum îi găsesc pe oamenii potriviți, găsesc și alții care pe moment sunt cei care trebuie și apoi se dovedesc a nu fi. Mult timp sunt sigură că unul dintre mai

mulții Harry Hecht este bunicul meu, iar apoi, înainte de a-l găsi pe Irvin Hecht cel care trebuie, găsesc un alt Irvin Hecht care pe 6 ianuarie 1920 locuia cu soția sa, Ana, și fiul lor, Bertram, în Brooklyn.

Fiecare ștergere de pe listă îmi dă senzația prelungită că toți suntem invariabil interconectați, răspunzători unul de celălalt, și că niciun Hecht nu e mai mult sau mai puțin convingător decât următorul. E fascinant să fii în situația de a nu avea trecut, de a avea orice trecut, chiar dacă nu e trecutul care trebuie. Fiecare viață trăită prezintă interes.

Legăturile de sânge – mă pomenesc din ce în ce mai interesată de strămoșii pe care nu i-am cunoscut niciodată, de rudele de sânge care mi se dezvăluie. Remarc că nu sunt la fel de motivată să cercetez trecutul mamei și al tatălui alături de care am crescut, și nu știu de ce. O fi din cauză că mă simt deja familiară și dintr-o familie cu ei, sau descoperirea acestei noi istorisiri biologice are ceva unic din punct de vedere psihic? Nu am cum să nu recunosc că ceea ce găsesc mă marchează profund; există murmurul identificării, senzația de plenitudine și stare de bine. La nivel celular asta are sens – se potrivește. Și, totodată, există un fel de contradicție, o punere sub semnul întrebării a cine cred că sunt, a modului în care mă cunosc, a propriilor trăiri legate de persoana mea. Modul cel mai bun în care pot să descriu această experiență personală, care eludează limbajul convențional, este să spun că mi-o imaginez ca fiind diferența sau neconcordanța dintre șinele biologic necunoscut sau latent, cu care am sosit, și șinele adoptat, care am devenit. Căutarea, cercetarea trecutului trezesc puncte amorțite, labirinturi din propria-mi experiență, din capacitatea mea de a procesa. Simt o ciudată beție de supraexcitare, iar în alte momente o deprimare devastatoare. Continui să fac săpături, gândindu-mă că dacă folosesc informații voi putea să le populez, mă voi simți

mai completă – nedându-mi seama că s-ar putea întâmpla la fel de bine exact invers.

Dorința de a te cunoaște și a-ți cunoaște trecutul nu este întotdeauna egală cu durerea pricinuită de noile informații. Uneori trebuie să încetinesc pentru a găzdui un sine care se luptă constant să ajungă din urmă, să se recalibreze. Mă duc la culcare la miezul nopții, și la 2 a.m. Mă pomenesc la birou, căutând mai departe pe internet. În miezul zilei moțai. Creierul meu reface permanent dosarele, și organizează, și face loc noilor informații. Pe de-o parte, vreau să-mi cunosc istoria, iar pe de altă parte, este copleșitor să iau cunoștință de atâtea vieți și să-mi dau seama că cei mai mulți, dacă nu toți dintre străbunii mei, sunt total neștiutori în ceea ce privește istoria mea și/sau chiar existența mea. O parte din mine e iritată de faptul că mă străduiesc din greu să găsesc informații cu care ei au trăit tot timpul – informații pe care ei au dreptul să le ceară.

Mă uit la consemnările despre familia Slye din districtul St. Mary, care stăpâneau alți oameni și pe care îi vindeau sau pe care doar îi dădeau. Mă uit la acești primi coloniști și mă întreb ce a fost în capul lor? De ce, având un asemenea privilegiu incredibil, n-au făcut mai mult cu viața lor? Au ajuns primii aici, s-au văzut cu pământ, și mână de lucru, și putere, și, în cele din urmă, ce au construit pentru ei? De ce niciunul dintre ei nu a ajuns președinte sau directorul unei mari corporații? De ce n-au făcut calea ferată sau n-au descoperit electricitatea? De ce n-au înființat o organizație nonprofit sau una caritabilă? Mă simt înșelată de ei că au căzut prin crăpăturile istoriei. Mă gândesc mult la responsabilitate – și-au asumat responsabilitatea pentru cine au fost și ce au făcut? Care a fost calitatea lor de oameni? Și de ce înseamnă asta atât de mult pentru mine? De ce simt nevoia ca ei să fie buni – mai mult decât buni – să fie măreți?

Acestea sunt sufletele mele.

Mă duc la Arhivele municipale din New York City, pe Chamber Street 31. Ca să intri, trebuie să arăți legitimația, să spui de ce te afli acolo, să obții un permis de intrare, și apoi să treci prin detectoare de metal. Sunt oprită din cauză că undeva în geantă am o pensetă. Las penseta la recepție. În camera 103 mă înregistrez și plătesc 5 pentru a folosi aparatele cu microfilme. Oamenii care lucrează acolo sunt acolo de o veșnicie – cunosc conținutul fiecărui sertar de metal, cunosc sistemul de organizare a informațiilor, diferența dintre o autorizație de căsătorie și un certificat de căsătorie. Știu să caute comori îngropate – dar sunt irascibili când e vorba să răspundă la întrebări. E ca un episod cu funcționarii de stat din serialul *Taxi*, în care Danny DeVito joacă rolul funcționarului ostil de la ghișeu.

Totuși, lucrurile care se găsesc în această încăpere au o frumusețe de netăgăduit – role și role cu microfilme, imagini din vieți trăite de mult, documente cu o scriitură cu înflorituri, din Lumea Veche, cu o lizibilitate variabilă. La început examinez încet rolele, nevrând să rulez înainte cu viteză mare, nevrând să ratez pe cineva, considerând că fiecare are dreptul la un vizitator, la o apreciere.

Încăperea e plină de oameni care își îmbină puzzle-urile personale, iar primul lucru care îmi vine în minte este că nu toți sunt adoptați – așadar, ce caută? îmi readuc aminte că, desigur, căutarea răspunsului la întrebarea *Cine sunt?* nu e specifică celor adoptați. În această încăpere fiecare caută ceva care să-l ajute fie să confirme, fie să infirme o parte din ceea ce crede despre sine. Toți cei de aici caută sprijin, susținere, definire. Toți sunt adânciți în căutare – îngropați în nume, date, coduri – dar cei mai mulți sunt și bucuroși să acorde ajutor. Unii dau în mod voluntar indicații folositoare, în timp ce alții își spun povestea. De multe ori întreb: „De când vă ocupați de asta?” „De șapte ani”, îmi

spune o femeie. „A început ca un hobby, un cadou pentru soțul meu, de ziua lui”, spune alta. „A început când a murit tata”, spune altă femeie. „Ați încercat la italieni?”

Ei au documente de arhivă bune, chiar și despre evrei.”

Altă femeie se aplecă spre mine și șoptește: „Ați fost la Salt Lake City?” Salt Lake este „muntele”, Mecca informațiilor genealogice – cartierul de bază al mormonilor, care umblă prin lume aducând date genealogice. În fiecare lună, colecția lor sporește cu cinci până la șase mii de role cu microfilme. Motivul pentru care Biserica Mormonă are o arhivă genealogică atât de minunată, motiv necunoscut de mare parte din populație, este că mormonii colecționează oameni – ei speră să stabilească genealogia tuturor oamenilor din lume pentru ai pregăti pentru convertirea postumă. În esență, ei fac mormoni din cei morți – botez prin procură. Au un ritual de purificare prin care te declară al lor. Comunitatea evreiască s-a revoltat din cauza că mormonii au luat informațiile despre victimele Holocaustului – oameni care au fost uciși din cauza religiei lor – și i-au făcut mormoni. În 1995, Biserica Mormonă a spus că o să respecte o înțelegere de a opri botezul prin procură a victimelor Holocaustului și a altor evrei decedați, și totuși acest botez continuă. „Și în fiecare zi fac alți mormoni. Am fost odată două săptămâni”, îmi spunea femeia.

„A fost ca în rai. Gândiți-vă la asta”, spunea ea.

Se aude zbârnăitul aparatelor, suprapus pe liniștea virtuală în care lucrează toți – e greu să te concentrezi. În mod repetat și neliniștitor, pierd urma a ceea ce caut. Un tip cu cămașă albă acaparează dosarele; are multe sertare deschise, brațele pline de role, și blochează drumul.

Regula e căte o rolă pe rând – o iei, te uiți la ea, o pui la loc – fapt care are și rolul să fie mai greu să le clasezi în mod

greșit la înapoiere. „Scuzați-mă”, spun, „câte o rolă o dată.” Mă ignoră.

„Scuzați-mă”, încerc din nou. „Doar o clipă”, mormăie el, căutând într-un sertar. Împing sertarul cu piciorul, amenințând să-i prind mâna. „Scuzați-mă – este cumva mortul dumneavoastră mai important decât cei ai altora?”

Găsesc certificatul de căsătorie al lui David cu Rika Hecht, străbunicii mei după tată, ambii născuți în Germania, și odată cu fiecare vin numele părinților lor, stră-străbunicii mei: Nathan Hecht și Regina Grumbaum, Isaac Ehrenreich și Rosa Steigerwald. Într-o oră am certificatele de naștere pentru Irvin (născut Isaac), Arthur Samson și Nathan – bunicul meu și frații lui.

***

Îl reperez pe Moriz Billman, născut în Gomei, Rusia, în 1846, care a venit în America în 1888 cu o a doua soție și copii din două căsătorii, și care, mai târziu, a solicitat să devină cetățean al Statelor Unite sub numele de Morris Bellman, cu domiciliul în Bergen Street 466, Brooklyn. Unii din familia Billman și-au schimbat numele în Bellman și pe urmă în Ballman.

Obțin o copie a autorizației de căsătorie a bunicului meu după mamă, cu bunica mea, Clara Kahn, și descopăr că Bernard a mai fost căsătorit și a divorțat în 1925 de o femeie pe nume Margaret R.

Bellman. Oare copiii lui – mama mea și fratele ei – știau? Au existat și alți copii din prima căsătorie? Omul de la ghișeu îmi spune că, dacă sunt curioasă, pot să caut sus la etajul șapte – dacă divorțatul a fost înregistrat în New York City, chiar e posibil să-l găsesc acolo.

Fiecare nume și dată atrag după ele reprezentări mentale, încep să-mi imaginez cine erau ei – cine aș putea să fiu eu. Sunt nepoata unei frumoase englezoaice din sud. Sunt nepoata unui imigrant româno-francez. Sunt nepoata

lituaniene de la țară, nepoata tipografului rus, nepoata unei irlandeze. Sunt fiica adoptată a consilierului și a artistei de stânga, și fiica biologică a craiului adulterin și a fetei rebele, fetița pierdută.

***

Mă aflu în trecut, traversând un pârau limpede. Sunt fermier pe o plantație, sunt căpitanul unei corăbii. Sunt femeia cu rochie albă și lungă, cu părul buclat strâns în vârful capului; simt dogoarea verii – umiditatea din sud, pâcla lipicioasă a după-amiezii, apropierea furtunilor. Invoc navigatori vestiți și beau pahare cu vin roșu ca sângele. Țsta e materialul poeziilor și al aiurelilor. Sunt de pe o plantație și pot să spun că am știut-o tot timpul la un nivel pre-conștient.

Îmi imaginez viața slugilor legate prin contact și a sclavilor – dintre care unii purtau același nume ca al oamenilor pe care îi caut. Când au fost eliberați și unde s-au dus?

Lucrul care devine limpede este că toate astea țin de narațiune – povestea spusă. Nu poate să-mi scape ciudățenia faptului că eu, o persoană fără trecut, am devenit romancieră, autoare de povestiri, care își folosește imaginația pentru a crea vieți care n-au existat nicicând. Fiecare familie are o poveste care se scrie singură – care e transmisă copiilor și nepoților. Povestea se dezvoltă de-a lungul anilor, suferă mutații; unele părți se accentuează, altele dispar, și deseori există controverse cu privire la ce s-a întâmplat de fapt. Dar chiar și cu aceste laturi diferite ale aceleiași povești, există totuși învoiala că aceasta este povestea familiei. Iar în absența altor narațiuni, ea devine catargul de steag de care familia își atârână identitatea.

Când suntem copii, toți suntem naivi din fire. Nu ne trece prin cap să punem la îndoială povestea familiei; o acceptăm ca pe o realitate, fără să ne dăm seama că este o poveste, o

ficțiune alcătuită din multe straturi. Gândește-te la variațiile, la implicațiile elementelor de timp, loc, statut social și structură. Ești din Topeka și ai în spate cinci generații; bunicul tău a fost predicator, bunica ta pe jumătate indiană. Sau bunica ta e dintr-un sătuc din Italia; a venit aici după ce întreaga ei familie a pierit într-un potop de cenușă vulcanică când a erupt Vezuviul.

Mama ta a mai fost măritată o dată și a avut un copil pe care l-a dat – undeva ai o soră. Într-o noapte, mama ta se plimba, și cineva a venit pe la spate – și produsul ai fost tu.

Iau ascensorul până la etajul șapte. Mirosul de hârtie veche te trezește de cum se deschid ușile ascensorului; holurile sunt pline de rafturi metalice, înțesate cu hârtii, dosare cocoțate în poziții nesigure, care amenință să se prăbușească pe podea. Aceasta e istoria New York-ului, istoria Americii – și este ca și cum aș fi plonjat într-un film al fraților Coen.

Este o încăpere cu mese lipite într-un pătrat central. Pe masă sunt ziare actuale și nu foarte actuale, iar în jur stau oameni care nu fac nimic – nu știu dacă lucrează aici sau sunt oameni care n-au unde să se ducă. Poate că asta este un centru de tratament istoric de zi; poate că oamenii fac un anumit gen de „timp”. Încăperea e lipsită de aer, de trecerea minutelor, orelor și anilor. „Unde aș putea găsi un divorț din anii 1920?” întreb eu întreaga sală. Un bărbat ridică privirea. „S-ar putea să fie aici, în cartotecă”, spune el, arătând din cap spre colț. Există dulapuri uriașe de metal, cu fișe pentru fiecare proces arhivat. Alături de cartoteci se află un fișet mare, metalic.

Curioasă, deschid ușa. Registre vechi cu adrese oftează și pagini fărâmițe se rostogolesc afară, aruncând pe podea ceva ce seamănă a rumeguș, sau culcuș de șoareci. Închid repede ușa și mă întorc la cartoteci. Iarăși mă avânt orbește, căutând orice și tot sub numele de pe lista mea –

Hecht, Bellman, Ballman, Billman.

— Ce fel de caz e ăsta? spun, arătându-i bărbatului fișa pentru *Hech vs. În RE*.

— Oh, ăsta o să fie interesant, îmi spune funcționarul.
E serios sau sarcastic?

— Cazurile *în RE* înseamnă, de obicei, că cineva este fie minor, fie nu e competent să se reprezinte.

Simpla formulare *în Re* îmi pune mintea în mișcare. Cânt în sinea mea „*În Re*, un strop de soare auriu.”

— Dacă doriți dosarele, trebuie să completați o cerere – cazurile vechi sunt păstrate în altă parte.

— Grozav, unde e formularul?

— Chambers Street 60. Camera 114.

***

Chambers Street 60 e imposibil de găsit, chiar dacă se presupune a fi chiar după colț.

Străzile înguste ale părții de jos a Manhattanului sunt dominate de clădiri voluminoase – unele incredibil de vechi, altele fortărețe mai moderne. Între clădiri patrulează poliția cu mitraliere în mână – asta e noua noastră lume, de după 9/11, și părem a crede că cei care patrulează cu arme ne fac să ne simțim mai în siguranță. Chiar acolo e o închisoare, și o femeie stă de pază afară cu vestă antiglonț și un revolver mare. „Scuzați-mă, unde e Chambers Street 60?” „Habar n-am”, îmi spune ea și imediat descopăr că e chiar peste drum, și mă gândesc că e o problemă că femeia de pază nu știe unde se află și nu pare să-i pese – mai ales dacă ar trebui să-i spună cuiva unde a fost sau pe unde a trecut cineva.

Discordanța este șocantă – afară, zidul cu tencuială modernă, bărbați și femei cu arme, baia de lumină strălucitoare de vară, incredibila căldură de cuptor, iar înăuntru, mirosul de vechi, de mucegai, și praf, și lucruri neatrinse de cinzeci de ani. Sunt deprimată ca dracu’,

nevoită să-mi amintesc că nu am rădăcini, că toată această căutare e o nebunie – nimănui nu-i pasă. Indiferent ce găsesc e doar efemer, informații câtuși de puțin convingătoare. Mă gândesc la hârtiile care au zburat din Manhattanul de jos în Brooklyn când s-au prăbușit turnurile World Trade, note arse de pe birourile funcționarilor, și cum se agățau oamenii de aceste resturi de parcă ar fi conținut secretele lumii, ale creației.

În Chambers 60 paznicul de la detectorul de metale mă oprește și mărturisesc că am în geantă penseta. Nu-i pasă. Tot ce vrea să știe este „Aveți aparat de fotografiat la telefon?” Nu. Înăuntru, completez cererile. Este amiază. Sunt epuizată.

Din apartamentul meu schimb e-mailuri cu străini și cu rudele pe care le cunosc de-o viață.

Aduc puțin mai aproape rudele adoptive. Am senzația că aparțin familiei mele adoptive mai mult decât atunci când eram copil – asta mi se trage de la faptul că am împărtășit experiența maturizării în cadrul unei narațiuni care, deși biologic nu este a mea, social și cultural e a mea acum. Le scriu rudelor mele adoptive pe linie maternă de la Paris și Londra. Adun de la ele istorisiri despre ferma de lapte a lui Jacob Spitzer de pe Mahawk Trail, din North Adams, Massachusetts – câinele, vaca, caii, Nigger și Dick. Există povești despre copii (unchii și mătușile din partea bunicilor, cu caie au crescut), Lena, Henry, Helen – care a murit în 1912 de difterie, la vârsta de paisprezece ani – Maurice, Samuel, Solomon (cunoscut drept Charlie), Harold, Doris și iubita mea bunică, Julia. Beatrice.

Adun informații despre Simon Rosemberg și Sophie Rothman – străbunicii mei adoptivi pe linie maternă, născuți în anii 1870 la Brăila, un oraș la Dunăre din România. Bunicul meu, Bernard, fiul lor cel mare, s-a născut acolo în 1896, iar în 1898 familia s-a mutat într-un apartament de

pe rue Vieille du Temple 64, din cartierul Marais, Paris. În Franța, au avut o fabrică de pălării, de succes, și o familie foarte mare. Printre unchii și mătușile mele din partea bunicilor s-a numărat Rachel, care a murit arsă la vârsta de trei ani când copiii au fost lăsați singuri acasă și ei i-a luat foc rochia – bunicul și frații lui au încercat fără succes să stingă focul.

Printre ceilalți copii au fost Joffre, care a murit la 6 ani, Raymond, Etienne, Henriette, care a trăit șase zile, Adele, Maurice și Julien, care au murit amândoi la Auschwitz, Emmanuel, care a murit rănit în al Doilea Război Mondial, și un alt frate, Leon. În 1972, când bunicul meu a murit la Washington, am primit două dintre pălăriile lui, o pălărie de vară și o pălărie de iarnă. Elegant și discret, nu ieșea niciodată fără pălărie. La vârsta de treisprezece ani am fost la Paris și le-am cunoscut pe Adele și Etienne. Ne-am dus în rue Vieille du Temple 64 – și după mai bine de cincizeci de ani, numele de familie al bunicului meu mai era încă pe sonerie.

Prin intermediul tatălui meu adoptiv, al mai multor mătuși din Florida și al unui văr care locuiește în New York la zece străzi de mine, încropesc povestea bunicilor mei adoptivi pe linie paternă – Jacob Homes și Minerva Katz. Toată copilăria mea n-am vorbit niciodată despre trecutul lor – îi știam doar ca pe niște oameni muncitori cărora le plăcea mult brânza daneză și compotul. Jacob Homes (Homelsky) s-a născut în Rusia, în 1892, și a avut trei surori și un frate.

În 1910 a plecat pe jos din Rusia în Finlanda și și-a găsit de lucru pe un vas, care l-a dus mai întâi în Canada și apoi în Philadelphia – unde a câștigat suficient pentru a-și aduce în această țară mama și frații vitregi. În 1916 a cunoscut-o pe Many Kvasnikaya (Minerva Katz) din Ekaterinoslav, Rusia.

Minerva, fiica cea mică dintr-o familie numeroasă, a fost un copil făcut la bătrânețe, respinsă de părinții ei și crescută în mare parte de sora ei cea mare. A urmat doi ani o școală rusească și apoi a fost pregătită de cineva care îi dădea lecții în timp ce ea stătea pe un butoi cu saramură de la taraba cu heringi pe care o avea sora ei. Acasă, Minerva dormea pe cuptor, pe un așternut de paie.

Ca tânără adolescentă, a plecat în Statele Unite cu sora și cumnatul ei, și s-au stabilit în New Jersey, în partea de nord. A fost casieră în Atlantic City, a terminat șase clase, și mai târziu a locuit în Philadelphia, la o femeie care vindea lucruri imigranților. Acolo Minerva dormea pe o scândură pusă pe cada de baie.

În Philadelphia, Jacob Homes livra carne în casa unde locuia Minerva – a plăcut-o fiindcă știa să citească și să scrie. S-au căsătorit; primul lor copil a murit la naștere. În 1918 s-a născut Joseph Meyer Homes, tatăl meu adoptiv, urmat de cinci surori. Nimeni nu își amintește dacă tatăl lui Jacob a venit în această țară – dar toți cred că a murit într-un accident, călcat de un camion.

În 1929, când locuiau în New Jersey, măcelăria familiei a ars și s-au mutat în Washington, D.C., unde trăia fratele Minervei. În Washington, Jacob a găsit într-un morman de fiare vechi un rezervor, l-a umplut cu benzină, l-a dus la târg – vânzând benzina cu găleata de 15 litri țăranilor care aveau nevoie de ea ca să se întoarcă la târg. Apoi a vândut benzină pe străzi cu 20 de cenți litrul, și afacerea s-a dezvoltat devenind Homes Oil Company.

Abia când am început să pun întrebări despre istoria familiei tatăl meu adoptiv mi-a povestit una dintre întâmplările mai ciudate din tinerețea lui – un moment în care istoria lui a intrat în coliziune cu un moment deosebit de urât, dar acum uitat, din istoria Americii. În 1932 lucra la stația de benzină a tatălui său de pe Maryland Avenue din

Washington, D.C., când generalii Douglas MacArthur și George S. Patton au condus patru escadroane de cavalerie, patru detașamente de infanterie, un batalion de pușcași călare și șase tancuri, într-o misiune ordonată de președintele Hoover de alungare din oraș a „manifestanților pentru bonus”. Soldații călare, cu baionete, i-au scos pe manifestanți – veterani ai Primului Război Mondial – din adăpostul lor provizoriu. Oameni și animale au trecut în goană chiar prin stația de benzină. Bunicul l-a înșfăcat pe Tata și l-a tras din calea lor. Acum, când am patruzeci și patru de ani, aud pentru prima dată povestea Tatei și a „manifestanților pentru bonus” – douăzeci de mii de veterani de război, șomeri, care au mărșăluit prin Washington cerând plata unui bonus în bani. Povestea mă tulbură adânc.

Mă simt ca și cum aș reconstitui încet o veche tapiserie pierdută.

Acasă, în New York, continuă căutarea electronică. Angajez doi cercetători să mă ajute – unul din New York și unul tocmai din Washington, D.C. Comunicăm numai prin poșta electronică.

Le povestesc despre mărunțișurile, fragmentele de date pe care le vreau, iar ei se apucă să caute.

Mă bucur că lucrează la asta mai multe minți, mai multe tipare de gândire, care încearcă să îmbine piesele jocului de puzzle.

Corespundez cu cineva care trăiește în Israel și care ar putea fi rudă cu familia tatălui meu adoptiv din New Brunswick, New Jersey. Stau de vorbă cu reverendul John Gray din Ohio, al cărui interes pentru genealogie a fost aprins de ideea că ar putea fi rudă cu idolul său de film, Roy Rogers, cunoscut și ca Leonard Franklin Slye. Reverendul Gray raportează cu tristețe că nu e rudă cu Roy, dar că, după toate probabilitățile, eu sunt – Roy a fost un Slye din

Warwickshire, Anglia. Schimb în mod regulat e-mailuri cu Linda Reno, din districtul St. Mary, Maryland. De fapt, ea e rudă îndepărtată și a depus o uriașă muncă de cercetare întocmind tabelul familiei Slye.

Fiecare dintre cei cu care corespundez este la fel de aproape ca tastatura computerului, și totuși la fel de eteric și cețos ca amintirea. Mă simt mereu pe dinafară. Mi-e teamă că în orice clipă voi fi făcută praf, și amicii mei de condei vor spune: „Nu faci parte din familia asta și nu ai dreptul la aceste informații.” Cu inima strânsă, îi trimit un e-mail Lindei Reno mărturisindu-i ilegitimitatea mea, și când nu primesc două zile vești de la ea sunt îngrozită – iar apoi sunt extrem de ușurată când primesc răspunsul ei e cald, sincer și de acceptare.

Treaba asta continuă luni întregi – în reprize. Caut și adun, iar apoi, epuizată și de multe ori descurajată, mă opresc, mă adun și pornesc iar. Ajung să fiu convinsă că pot dezlega cazul celui de al doilea soț al bunicii mele biologice după mamă – am, și sunt sigură că este, o fotografie cu el și bunica la ce pare a fi un revelion din anii 1950. Găsesc o mulțime de Barney Ackerman în Florida; pare a fi genul de loc în care s-ar retrace la pensie un Barney Ackerman. Găsesc o informație care pare să indice că a existat un Barney Ackerman care a murit în Canada în anii 1990, dar nu pot s-o combin. Când s-au căsătorit și au divorțat Barney Ackerman și Clare Kahn Ballman? în cele din urmă, cercetătoarea din Washington, D.C., face lumină în caz – găsește autorizația de nuntă. S-au căsătorit pe 22 septembrie 1950. Ellen avea pe atunci doisprezece ani – vulnerabilă în fața acestui tată deja de două ori însurat. Altă descoperire în acest caz îmi aduce necrologul lui – aflu astfel că a lucrat la o curățătorie chimică și că s-a născut în Calgary, Alberta, Canada, și a murit pe 28 martie 1993, la vremea morții fiind căsătorit cu Jeanne Ackerman din

Hebron, provincia Noua Scoție, Canada. Cu asta sunt cel puțin patru căsătorii – primul divorț în Florida, al doilea în Reno, al treilea probabil în nordul Virginiei, pe la 1960. A avut o fiică și, la vremea morții lui, o nepoată. Știa Ellen că el a murit – s-a simțit ușurată?

Niciodată nu mi-a fost limpede care a fost relația lui Ellen cu acest bărbat. Din ce mi-a spus în conversațiile la telefon și din ce a fost în măsură să adauge mai târziu Norman, am senzația că relația a avut cel puțin un grad de sexualitate și o făcea să nu se simtă deloc bine.

Alte căutări. O găsesc pe Pearl B. Klein, sora lui Bernard Bellman, admisă în baroul Washington, D.C., în 1924 odată cu soțul ei, Alfred Klein, care mai târziu a ajuns șeful Administrației civile centrale.

Îl găsesc pe John (născut Jake) Bellman, fratele lui Bernard Bellman, al cărui fiu, Richard, a ajuns o figură importantă în lumea matematicii, prin faptul că a introdus ideea „programării dinamice”. Richard a predat la Princeton și Stanford și a lucrat pentru Rand Corporation și la Los Alamos, scriind totodată 40 de cărți de teorie matematică. Mă uit în urmă și înainte prin material și, la fiecare examinare, cad noi firimituri – nume de familie, numele de căsătorie ale surorilor, numele unchilor, verilor, locurilor, fiecare o piesă a puzzle-ului.

Cercetarea mea se extinde. Folosesc dispozitive de căutare pe internet precum AnyWho.com pentru a repera adrese de oameni cu numele de Slye, Bellman, Ballman, Hecht (nu există aproape nimeni pe nume Homes). Le scriu scrisori în care explic că sunt jurnalist și lucrez la un proiect privind istoria familiei, și că aș vrea să stau de vorbă cu ei. Oricât ar fi de palpitant, mi-e greu să pun scrisorile la poștă, mi-e greu să dau telefoanele de după aceea. Vreau să vorbesc cu ei, mi-e teamă că ei nu vor să stea de vorbă cu mine – și,

apropo, ce am să spun dacă și când mă vor întreba cine sunt?

Angajez o absolventă care urmează cursuri postuniversitare să mă ajute să dau prima rundă de telefoane, răspunzând la orice întrebare elementară – dovedind că, da, acesta este un proiect de cercetare legal. Eu mă ocup de interviurile ulterioare. Vorbesc cu doi Slye care întâmplător sunt pastori, Harry din Texas și John din Virginia – niciunul nu-l cunoaște pe celălalt, dar amândoi simt incredibil de amabili, calzi, săritori, mândri de familia lor. Vorbesc cu Chapman Slye, care are 28 cafenele de școală în Fredericksburg, Virginia, și poartă numele străbunicului meu. Chapman îmi povestește despre legăturile de familie cu Eastern Shore din Maryland, despre aventurile pe care le-a avut cu bunicul său, Harry E. „Skipper” Slye Sr., un comandant de navă, care a trăit până la 102 ani, și a condus vapoare pe râul Potomac până la vârsta de optzeci și cinci de ani. În plus, îmi sugerează să stau de vorbă cu mama lui, văduva lui Harry E. Slye Jr.

Vorbesc cu ea și cu numeroși alți veri Slye. Iar când întreb de Georgia Slye Hecht, niciunul nu pare să-și amintească mare lucru decât că era „formidabilă”, „dominatoare”, iar multora dintre ei le era cam frică de ea – mai ales femeilor care intrau în familie prin căsătorie. Acei Slye cu care vorbesc sunt fermecători, muncitori, serioși, blajini, dar, ca în multe familii americane, fiecare generație succesivă pare să se îndepărteze de locul de baștină al familiei și ține mai puțin legătura cu familia lărgită, și cunoaște mai puțin istoria familiei. Nu mă întrebă nimic despre cum aș putea fi înrudită cu familia, iar când îl întreb pe unul dintre ei dacă a existat vreo căsătorie între rude, îmi spune că cea mai mare chestie a fost când în familie au intrat prin căsătorie catolici. Nu are logică să fi existat printre ei un evreu – nimeni nu pomenește de căsătoria

Georgiei Slye cu Irvin Hecht – ceea ce mă face să înțeleg mai bine hotărârea tatălui meu biologic, Norman, de a ține morțiș că nu e evreu. Pastorul Harry L. Slye vorbește de reuniuni de familie, de demult, când bunicul lui, tot Harry L. Slye, important antreprenor de pompe funebre din Washington, D.C., aducea scaune de la salonul de pompe funebre în casa familiei din suburbiile rurale de atunci, și întreaga familie lărgită, veri de toate vârstele și din toate generațiile, se aduna, se ospăta cu stridii de St. Mary's Country, juca jocuri și dansa pe pajiște.

Asistenta mea dă de cineva din New York pe nume Robert Hecht, care e puțin probabil să fie o rudă. El îi spune că pleacă la Paris și pot să-l sun acolo – aștept câteva zile și încerc. La telefon răspunde o femeie, și spune că acum el s-a întors la New York. „În ce problemă îl căutați?” întreabă ea și, prompt, fac un efort să-i explic. „Nu știu dacă îl va interesa, dar poate vreți să-i trimiteți un e-mail fiicei mele și să vă pledați cauza”, spune ea. Îmi dă adresa de e-mail a fetei ei, avocat în New York. Zgândărită de vorbele ei „să vă pledați cauza”, îmi adun curajul și întreb „Cum vă numiți?” „Elizabeth Hecht”, spune ea, și mă trece un fior. Elizabeth Hecht, acela a fost numele meu – acela a fost numele scris pe brățara cu care am ieșit de la maternitate. Cu atât mai ciudat, cu cât și Mama voia să mă cheme Elizabeth, dar s-a răzgândit când a văzut brățara.

„Elizabeth Hecht”, spune ea, și e ultimul lucru la care mă așteptam. Chimicale și tot soiul îmi inundă organismul, spunându-i creierului meu să închidă, să fugă, spunându-i creierului meu să rădă, spunându-i creierului meu că treaba asta e foarte ciudată – ea nu e de fapt Elizabeth Hecht; a fost odată Elizabeth Altcineva și s-a măritat cu Hecht. „Puteți încerca să vorbiți cu soțul meu”, spune ea. „S-a întors la New York.”

Formez numărul din New York; răspunde un bărbat mai în vârstă, și îmi spune că nu-i un moment potrivit să stăm de vorbă. „Sunt pe picior de plecare.”

Conținutul acestor conversații mă face să mă întreb cine sunt acești oameni.

Caut pe Google Robert Hecht și Elizabeth Hecht și descopăr că el e un foarte cunoscut negustor de antichități și a fost implicat într-un scandal internațional legat de vânzarea de artefacte italienești pretins furate, și că la sfârșitul lui 2005 a fost la proces, în Roma, împreună cu fostul custode al Getty Museum, Marion True, acuzat de trafic cu artă veche.

Din câte îmi dau seama, Robert și Elizabeth Hecht nu sunt rudele mele, dar din nou, povestea mi se pare fascinantă.

Într-o zi, în timp ce cercetez documentele Bellman, prind curaj și las un mesaj telefonic pentru un anume Eric Bellman, terapeut din California. Sun știind că undeva am o rudă pe nume Eric Bellman – fiul lui Richard Bellman și fratele lui Kristie, căreia i-am scris după ce a murit Ellen și de la care n-am primit niciun răspuns. Lui Eric îi ia săptămâni întregi să mă sune, dar am nimerit-o. Sunt încântată de talentul meu de a deduce care dintre persoanele cu același nume – Eric Bellman, din Statele Unite, mi-e rudă biologică. Îi povestesc despre proiectul meu, despre zecile de scrisori trimise. Îi spun că am primit vești de la o mulțime de Slye și Hecht, dar de la niciun Bellman. Îmi spune că așa sunt cei din familia Bellman – indiferent ce-o fi însemnând „așa” – și cu toate că nu avem foarte multe de discutat, mă bucur că am intrat în contact.

Ce nu îi spun este că după ce am hotărât că el este acel Eric Bellman pe care îl căutam, i-am căutat pe Google imaginea, și pe urmă am comparat fotografia pe care am găsit-o on-line cu cea a tatălui său, făcută cu mulți ani în

urmă. Jucându-mă de-a analistul FBI, le-am comparat linia părului, sprâncenele, forma bărbiei și am tras concluzia că acest Eric Bellman este cel potrivit.

În căutarea mea găsesc tăieturi din ziare care asociază familia Hecht cu New York-ul și zona din jurul lui. Caut iarăși pe Google și dau de Warren Hecht, dentist. Sun la cabinetul lui.

Răspunde chiar el la telefon, încerc să îi explic proiectul. „Scrie-mi o scrisoare”, spune el, morocănos. „În regulă, dar pot să vă pun o întrebare rapidă? Sunteți cumva rudă cu Arthur, Nathan și Irvin Hecht?” Înveselit, repetă numele. „Arthur, Nathan, Irvin”, spune el. „Da, Nathan a fost tatăl meu.” „Așa mă gândeam și eu.” „Cine e la telefon?” Întreabă el. Discutăm emoționați câteva minute, și îmi propune să ne întâlnim marțea viitoare, la 7 a.m. Surprinsă de entuziasmul lui, accept. Pare că ar fi descoperit o rudă de mult pierdută – ceea ce a și făcut. Când Warren întreabă cum sunt rudă cu el, îi spun că sunt fata lui Norman Hecht, dar că Norman și mama n-au fost căsătoriți, așa că n-am crescut lângă el. Pare să primească vestea fără multe complicații. Îmi spune că așteaptă cu mare nerăbdare să mă cunoască și încheiem conversația.

Marțea următoare, la 6:15 dimineața, sună telefonul. Este Warren Hecht care sună pentru a anula întâlnirea. „Sunt pur și simplu prea ocupat”, spune el. „Te sun eu în câteva săptămâni.”

Când îl presez ca să aflu dacă într-adevăr e prea ocupat sau dacă e vorba și de altceva, pare enervat. Mă pomenesc întrebându-mă cine a ajuns la el – cine i-a stins entuziasmul. Devastată, îl las în pace – nu îmi dădusem seama ce nerăbdătoare eram să îl cunosc. Voim să-i arăt ce am descoperit, certificatul de naștere al tatălui său, certificatul de căsătorie al bunicii lui. Voiam să îl întreb ce știe despre bunicii lui, unchii lui și așa mai departe. După

asta mă hotărâsc să suspend, cel puțin deocamdată, partea cu interviurile live ale aventurii. Oferă prea multe prilejuri ca să fiu respinsă, iar acestea sunt prea dureroase ca să se tot repete.

Mă înscriu la proiectul de descendență al *Național Geographic*. Plătesc 100\$ și îmi răcâi interiorul obrazului, de două ori în decurs de 24 de ore – colectând ADN – și îl expediez, ca pentru a intra în rând cu restul oamenilor. Găsesc pe internet alt test ADN care promite să-mi spună cele mai probabile nume ale strămoșilor mei. Mă gândesc că e cu adevărat interesant și ciudat că atunci când o femeie se mărită ea își pierde numele și este absorbită de numele de familie al soțului – se pierde în mod efectiv, se evaporază din toate documentele sub numele ei de fată. Înțeleg, în sfârșit, supărarea din spatele feminismului – ideea că, fiind femeie, ești o proprietate ce se transferă de la tatăl la soțul tău, și nicicum o persoană care există în mod independent. Și, pe de altă parte, asta e și una dintre puținele moduri în care te poți pierde în mod legal – nimeni nu cercetează.

După mai multe luni intru pe net, introduc numărul de identificare sosit odată cu trusa pentru test, și primesc informația că ADN-ul meu aparține haplotipului U, și că da, ca toate femeile, mă trag din „Eva mitocondrială”. Dar cine a fost ea? Pot s-o caut pe AnyWho.com? Pot să-i scriu o scrisoare? Din informațiile furnizate aflu foarte puține despre călătoria mea genetică. Mi se oferă opțiunea de a scoate la imprimantă documente la mare rezoluție, inclusiv un certificat personalizat care spune că am participat la Proiectul genografic¹³, dar în rest am impresia că am irosit

---

¹³ Proiectul genografic a fost lansat în aprilie 2005 și este un studiu de antropologie genetică, prin intermediul căruia se încearcă stabilirea diverselor tipare în ceea ce privește migrația popoarelor, prin colectarea

100\$ ca să aflu ce știam deja – sunt înrudită cu toată lumea.

Printre cele mai bune descoperiri on-line ale mele este *Random Acts of Genealogic Kindness*, o organizație de aproape cinci mii de voluntari care caută informații în zona localității lor – investighează înscrisuri istorice și documente bisericești, caută pietre de mormânt.

Voluntarii acestei organizații sunt răspândiți pe tot cuprinsul Statelor Unite, în Canada și alte 44 de țări – grupul primește în medie 8.200 de cereri pe an.

Afundându-mă și mai mult în istorie, mă duc în Center Street 60, din New York, altă arhivă a orașului, și solicit toate dosarele cu numele de familie relevante.

O săptămână mai târziu, funcționarul de la consiliul districtului New York sună și lasă un mesaj în care spune că unele dintre dosarele mele au sosit, iar altora nu li se poate da de urmă fiindcă au fost distruse. În centru, plonjez în labirint. Dosarele îmi sunt înmânate peste o tejghea înaltă de lemn; aceste documente fărâmicioase sunt scorjite de vechi ce sunt, hârtia subțire este uscată, fiecare foaie semănând cu un fragment de piele tăiată de patolog. Paginile sunt dactilografiate, semnăturile și adnotările făcute cu cerneală neagră. Bag monede de 25 de cenți în aparatele Xerox, grăbindu-mă să copiez paginile decolorate – ca pentru a le copia cât mai repede până să se evapore, de parcă scoaterea lor din clădire le-ar face permanente, reale, prezente în lumea asta.

Examinez cazurile, neștiind dacă acești oameni sunt înrudiți cu mine și, într-o mare măsură, nepăsându-mi. Fiecare caz e o istorie care mă atrage.

Magdaline Bellman vs. William H. Bellman

și analizarea mostrelor de ADN provenite de la sute de mii de oameni de pe toate continentele (n. Red.).

Acțiune de divorț definitiv în care se declară: „În ziua de 14 august 1923, pe Hollywood Crossing din Cedarhurst Long Island, Queens City, statul New York, pârâtul a comis adulter cu o femeie al cărei nume îi este necunoscut reclamantei... Că singurul rezultat al căsătoriei mai sus-amintite este un copil, Howard Bellman, care s-a născut în ziua de 11 februarie 1913.”

Divorțul, pronunțat pe 30 ianuarie 1923, stipulează că William H. Bellman nu avea libertatea de a se căsători fără permisiunea tribunalului. În ianuarie 1934, William H. Bellman revine la tribunal, cere și primește permisiunea de a se căsători.

***

Oare chiar nu știa Magdaline Bellman numele femeii cu care s-a culcat soțul ei, sau ăsta e un mod de a fi politicoș? Unde a avut loc aventura de pe Hollywood Crossing – într-un motel? Iar numele străzii, Hollywood Crossing, nu e o ironie incredibilă? Femeia nenumită cu care s-a culcat William a fost aceeași femeie cu care s-a însurat zece ani mai târziu? Ce s-a întâmplat cu Magdaline și fiul ei, Howard? Și sunt ei rude cu mine?

Funcționarul de la Chambers 31 a avut dreptate – cazurile *în RE* sunt cele mai fascinante. Pe mapele exterioare e ștampilat cu litere mari și roșii, decolorate: iresponsabilitate.

B. Kahn vs. În RE: Cazul 20101 1928

Bernhard Kahn din West 104 Street, născut în Rusia, în vârstă de 54 ani, sosit în S.U.A., domiciliat în Chicago, după 6 luni de stat în New York, pe 19 mai 1928 este trimis la Manhattan State Hospital, Wards Island.

A fost adus la Bellevue de la secția 10 cu ambulanța.

Ofițerul a declarat că pacientul a dat drumul hidrantului de incendiu de pe Lenington Avenue spunând că vrea să înlăture microbii, că orașul e plin de microbi de malarie și

microbi de nebunie și oamenii înnebunesc cu toții, își azvârlise pălăria fiindcă era plină de microbi și insecte – era vorbăreț.

În prezența doctorilor, pacientul a spus:

M-am dus la Cook Country Hospital – au luat foarte mulți oameni din branșa noastră și i-au torturat și i-au ucis. În Chicago am fost împotriva prohibiției, am fost împotriva târfelor. Noi aveam taxiuri maro și taxiuri galbene. Trei milioane de oameni m-au torturat în orașul meu, Chicago. De la cei psihopați am ajuns în New York, evreii scriu despre familiile Hazenz de aici – atunci i-au convins pe îngrijitorii care sunt nebuni, trei grade de nebunie – nu există lucru perfect – te admir – ești perfect.

A existat un rând anume care i-a pecetluit soarta?

Când am dat prima oară de acest caz, o clipă m-am gândit că asta ar putea fi, de fapt, povestea străbunicului meu biologic pe linie maternă și, în acea clipă, părea să aibă logică. Într-un fel încă mai are, exceptând faptul că între date e distanță mare. În mintea mea era un caz perfect, până când, firește, a apărut o potrivire și mai mare – cazul lui Benedict Kahn.

Benedict Kahn vs. Jack Rothstone și John J. Glynn, ca administratori prin testamentul anexat averii lui Arnold Rothstein, decedat.

Acest caz îmi readuce imediat în minte un rând din autobiografia lui Richard Bellman, *Ochiul uraganului*, în care spune că fratele tatălui său, Bernard „Bunny” Bellman, „s-a însurat cu fiica șefului său”. Am pentru prima dată un indiciu despre ce ar putea însemna asta – mă gândesc că s-ar putea ca acest caz să-l implice pe bunicul matern al mamei, Benedict Kahn, și că prin intermediul lui Benedict Kahn a învățat Benedict „Bunny” Bellman meserie.

Înaintat pentru averea infamului gangster Arnold Rothstein, care a fost împușcat pe 4 ianuarie 1928, cazul

afirmă că Benedict Kahn și asociatul său de afaceri, Harry Langer, – care a deschis un proces separat pentru suma de 76.000\$ – i-au acordat lui Arnold Rothstein împrumuturi care la momentul morții acestuia nu erau achitate.

În depoziția sa, Benedict Kahn afirmă:

Eu sunt reclamantul în acest proces. Această acțiune este intentată pentru a recupera 21.000\$ plus dobânda aferentă, reprezentând două obligațiuni care însumează 19.000\$ și un cec de 2.000\$

Mai departe se spune:

N-am jucat în viața mea jocuri de noroc cu Arnold Rothstein. N-am împrumutat niciodată bani de la el. Eu și cu el eram prieteni apropiați și, din când în când, împrumuta bani de la mine.

Știa că aveam mereu sume mari de bani lichizi.

Nicăieri în documente nu există nicio explicație cu privire la ce afaceri făcea Kahn de era „mereu în posesia unor sume mari de bani lichizi”. În esență, în acest caz nu a existat apărare fiindcă singura opțiune era ca administratorii averii Rothstein să dovedească faptul că aceasta a fost o datorie de la jocuri de noroc și, prin urmare, nu era legală sau validă.

După un proces cu multe întorsături de situație, sentința e pronunțată „în favoarea reclamantului pentru 21.000\$ plus dobândă, după cum s-a solicitat în plângere”.

Faptul că omul care pare să fie bunicul matern al lui Ellen a avut tupeul să deschidă proces împotriva averii lui Rothstein, un om descris ca fiind „părintele spiritual al crimei organizate americane” și un „geniu al infracționalității”, îmi spune că Benedict Kahn trebuie să fi fost cineva pe care atât administratorii averii, cât și tribunalul l-au luat în serios – dar dincolo de asta nu găsesc nimic, în afară un puternic interes pentru numere și jocuri de noroc, care s-a transmis prin generații succesive.

Și apoi există povestea tristă a acelui Bellman care a primit o lovitură în cap – una serioasă de tot. Mai e un Henry – de data asta Bellman, nu Hecht – dar, din motive inexplicabile, rămân la convingerea că undeva chiar am o rudă biologică pe nume Henry.

Henry Bellman vs. În RE: George Bellman vs.
Timken Silent Automatic Co.

Henry Bellman, născut în 1935, în Germania, sosit la New York în 1928, este adus la Bellevue spunând că nu poate să doarmă, îl doare capul, îl supără luminile. În prezența doctorilor, a spus: După cum se vede, sunt chiar în luminile din camera mea și nu pot să dorm, îi aud vorbind.

Râd de mine. M-am mutat de cinci ori în trei sau patru luni. Mă urmăresc pe stradă. Fac bășcălie de mine. I-am auzit spunându-mi nemernicile și nenorocitele, dar nu știu dacă vor să mă omoare. Sunt și aici.

Pacientul a fost trimis la Central Islip State Hospital.

Ca tutore al lui Henry Bellman, George Bellman dă în judecată Timken Silent Automatic Co., cerând daune în valoare de 150.000\$, declarând că Henry, niciodată rănit sau bolnav, muncind ca sonдор cu 8,8\$ pe zi, pe 8 septembrie 1934 a fost lovit de un camion pe First Avenue, între străzile Ninety-sixth și Ninety-seven. Camionul, care a cotit brusc pentru a evita un bloc de granit de pe șosea, a aruncat în șanț altă mașină, și apoi a trecut printr-o barieră de protecție, izbindu-l pe Henry Bellman, lăsându-l în nesimțire mai bine de zece minute. Rănile, considerate inițial ușoare, s-au agravat. Starea lui s-a deteriorat, iar în iulie 1935, Henry a început să se plângă că oamenii îl spionau. Procesul a fost intentat mai întâi de Henry și apoi de familie – care voia să-i asigure fratelui lor o îngrijire mai bună. Litigiul s-a rezolvat fără proces pentru suma de 27.500\$, din care 13.750\$ s-au plătit avocatului angajat de frate înainte ca starea lui Henry să se fi înrăutățit atât de

mult. Pe 8 aprilie 1936, ședința de judecată a fost prezidată de Onorabilul Eduard R. Koch. Pe dosar s-a pus ștampila iresponsabilitate.

Nu pot să nu mă gândesc ce viață grea au avut acești imigranți, Bernhard Kahn și Henry Bellman și alte mii ca ei. Și-au lăsat casele și familiile în Europa, în situații care de multe ori însemnau constrângere și teamă. Luând cu ei doar cât puteau să care în spate, porneau într-o călătorie grea spre un îndepărtat loc legendar, cu speranțe utopice, găsim în schimb o limbă străină, discriminare, condiții proaste de viață și de muncă. Rezistența și tăria de caracter demonstrate de majoritatea imigranților mă uimește, și mă mir și că n-au înnebunit mai mulți – există dați când mă întreb puteai să nu înnebunești?

Indiferent dacă Magdaline, William și fiul lor, Howard, sau Bernhard, sau Henry sunt sau nu rude de sânge cu mine, ei se înrudesesc toți prin umanitate și prin poveștile pe care le spun dosarele, și totul se reduce la iresponsabilitate! Includ aici poveștile pentru că nu aș putea să le las să fie uitate.

Continui să fac săpături, cu intermitențe, și adun fragmentele a sute de vieți. Chestiunile de amănunt ale relației biologice devin întrucâtva irelevante – sunt puternic emoționată de ceea ce găsesc, de cercetarea istoriei, de înțelegerea felului în care trăiau și mureau oamenii, de aflarea a ce se mai petrecea în lume în fiecare dintre aceste puncte. Așa stresant cum a fost procesul, mi-a plăcut; sunt uimită de cât de profund și întins este World Wide Web (la numai cincisprezece ani), și mă emoționează faptul că pe drum, am cunoscut și am corespondat cu atâția oameni. Căutarea mea nu mai este atotconsumatoare, insistența inițială s-a transformat într-o curiozitate continuă, poate mai sănătoasă și, fără doar și poate, în timp va mai continua când și când. Și da, există mângâiere în faptul că am unit câteva puncte – că am nume și date și că am o

oarecare idei despre obârșia familiei mele și a locului meu în istorie. Pot să alătur nașterea lui Robert Slye în Anglia domniei reginei Elisabeta. Remarc faptul că Friedrich Nietzsche s-a născut în același an cu Jacob Spitzer (tatăl iubitei mele bunici Julia Beatrice), și că în 1959, anul nașterii fratelui meu Jon, Dalai Lama a fugit din Tibet și s-a dus în India, în timp ce Alaska și Hawaii au devenit cele mai recente adăugiri la Statele Unite. În ianuarie 1961, anul nașterii mele, la instalarea ca președinte a lui John F. Kennedy, poetul american Robert Frost se ridică să recite o poezie nouă, „Kitty Hawk”¹⁴, dar e plătând și se încurcă în cuvinte. Începe din nou, recitând în schimb „The Gift Outright”¹⁵.

N-am mai vorbit cu tata de la conversația de la sfârșitul lui 1998, când la încheiere mi-a spus că pot să-l sun oricând – „Sună-mă în mașină, soția mea nu e prea des în mașină”.

În vara lui 2005, ca prelungire a aventurii mele genealogice, mă hotărâsc să intru în Organizația Fiicelor Revoluției Americane. Dorința mea nu are caracter politic, ci personal. Vrea să intru în FRA fiindcă este o organizație care se ocupă de descendență – iar printre primele lucruri pe care mi le-a spus tata despre mine a fost că sunt eligibilă. Și deși e puțin probabil să fiu membră a unei astfel de organizații, vrea s-o încerc ca pe o piesă a identității mele biologice – vreau să văd din interior lucrul care nu sunt. Ideea îi supără pe prietenii mei; ei văd FRA ca fiind de dreapta și rasistă. În 1939, FRA a refuzat s-o lase pe cântăreata neagră Marian

---

¹⁴ Kitty Hawk (în engl. În original) – Puiul de șoim (n. Tr.).

¹⁵ The Gift Outright (în engl. în original) – Darul pentru totdeauna (n. Tr.).

Anderson să cânte la Constitution Hall din

Washington, D.C. (ulterior, domnișoara Anderson a cântat de șase ori la Constitution Hall). Le explic prietenilor mei că înțelegerea trecutului meu genealogic nu înseamnă doar studierea părților plăcute, și că, în acest caz, conceptul de descendentă este ceea ce mă interesează. Schimb e-mailuri cu președinta filialei din Port Tabacco,

Maryland – filială din orașul natal al familiilor Slye din Maryland. Ea îmi trimite o copie a foii de lucru, care îi cere solicitantului să facă o plimbare înapoi în timp și să furnizeze documentația care să dovedească faptul că paisprezece generații au legătură cu cea considerată „Patrioata”.

Mi se spune că această documentație poate fi adunată dacă furnizez și documente actuale – și anume certificatul de naștere al tatălui meu și al meu. O complicație – numele tatei nu se află pe certificatul meu de naștere. Iar certificatul de naștere al tatălui meu se poate lua de la Departamentul de stare civilă al districtului Columbia, dar se eliberează numai rudelor de gradul unu – se cere fotocopie după cartea de identitate. Le explic celor de la FRA că părinții mei naturali nu au fost căsătoriți și că am fost adoptată și că n-am certificat de naștere cu numele tatălui pe el, dar că eu și tata avem un test ADN pentru a ne dovedi relația de rudenie. FRA răspunde că nu-i interesează dacă părinții mei au fost sau nu căsătoriți, că vor considera testul ADN ca dovadă suficientă. Altă complicație – nu am o copie a rezultatelor.

De ce nu i-am cerut o copie a testului în iulie 1993 când mi s-a luat sânge? Aș putea spune că mi-a fost jenă, dar adevărul este că mă simțeam ca un copil mic – aruncată înapoi în timp. Era tot ce puteam să fac pentru a păstra aparențele. Voiam ca el să mă placă, voiam să știu mai multe despre cine sunt, de unde provin. Simțeam că trebuie

să fac ce mi se spune. Și eu, și el eram participanți egali la test, el l-a plătit, refuzând să-mi accepte oferta de a împărți cheltuiala. Eram intimidată. Nu voiam să creez probleme. Nu voiam să fiu iar respinsă.

Mă închipui cerându-i rezultatele și chiar și acum mă simt intimidată. Chiar și numai ideea asta doare. Și mereu îmi fac griji că telefonul meu va veni prea târziu – el va fi mort. Și chiar dacă nu e, ce am să spun – „Bună, vreau să intru în FRA și am nevoie de o copie după certificatul tău de naștere și testul ADN?”

Mi-l imaginez răspunzând la telefon – glasul îi va tremura și va spune: „Nu e un moment potrivit – pot să te sun eu mai târziu?” Cum mă voi simți dacă nu mă sună? Și dacă reușesc să cer ce vreau și el se blochează, și urmează o tăcere grea și stânjenitoare? Să continui „Am fost egali când ne-am supus testului și amândoi avem dreptul la informații”? Iar dacă el spune „Nu cred”, nu aș ști ce să fac. „Nu ți-am cerut niciodată nimic, dar acum îți cer ceva și sper că te vei răzgândi.”

Mă gândesc să-l sun – în imaginația mea, la telefon răspunde soția lui, și nu e încântată.

Pentru ea sunt nelegitimă. Asta înseamnă că nu exist, că n-am existat niciodată, că sunt ceva ce trebuie uitat, lăsat în urmă, în esență, o mare încurcătură?

În gândurile mele pot să-l sun; în realitate nu pot să ridic receptorul.

Îl întreb pe Marc, avocatul meu – același avocat care l-a sunat cu ani în urmă să-i spună că a murit Ellen – dacă vrea să-l sune în locul meu. Îi dau lui Marc numărul de telefon și îi explic că s-ar putea să răspundă soția lui. Discutăm despre ce ar urma să spună. Telefonul este dat.

La telefon răspunde soția, iar tata se duce în altă cameră să preia apelul. Tata îi spune avocatului că nu va da rezultatele testului, că de fapt nici nu are rezultatele – le-a

dat spre păstrare avocatului său. Lui Marc i se spune să nu mai sune, orice altă comunicare trebuie să se facă prin avocatul tatălui meu. Marc îl sună pe avocatul tatei, iar avocatul îi spune că, da, a avut rezultatele testul, dar că a făcut ceva cu ele – nu mai ține minte ce, așa că nu are de unde să le dea. Marc îi spune că ar fi bun și un affidavit de paternitate, și i se spune că asta nu se poate, asta nu o să se întâmple.

Numiți-mă naivă – a existat o parte din mine care a crezut că, atunci când avocatul meu a sunat și a cerut rezultatele testului, răspunsul avea să fie „Da, sigur, și ea cum se simte?”

Când Marc mă sună să-mi spună cum a mers, sunt optimistă, îmbărbătată de iuțeala răspunsului. „Am vorbit cu tatăl tău”, spune el și eu sunt încântată, mândră într-un anumit fel, și apoi el spune: „A refuzat să furnizeze informațiile și a cerut să nu-l mai contactăm direct”; ăsta e tatăl meu despre care vorbim – tatăl meu spune: „Te rog să nu mai suni.” O fi din cauză că am spus ceva, sau pur și simplu din cauza faptului că exist?

Ideea că tata mi-a cerut să particip la un test ADN – mi-a cerut să mă autentic în fața lui – iar acum nu vrea să-mi dea rezultatele, nu e în regulă. Asta denotă putere, și aroganță, și negarea dreptului meu la propria-mi identitate. Consider că am o obligație morală – o obligație socială și politică, o obligație mai mare decât mine – să încerc să ajung la o rezoluție mai bună, la un sfârșit mai bun.

— La ce te așteptai? întreabă o prietenă.

— La mai mult, spun.

— Nu e nimic nou în asta. Se comportă cum îi stă în caracter. Uită-te la ce i-a făcut mamei tale. Nu e un tip de treabă.

— E tatăl meu.

— Ești într-o ureche.

Aștept ca acest om să facă ce trebuie. Ce vreau eu de la el nu sunt banii lui și nici măcar iubirea lui – în acest punct, în absența afecțiunii lui, vreau un context, o istorie, un mod de a înțelege cum s-a ajuns la toate astea. Oare mi se va răspunde vreodată la întrebările: unde s-au cunoscut bunicii mei paterni, cum a fost perioada lor de apropiere, cum s-a întâmplat că fiul unui măcelar evreu s-a însurat cu o frumusețe sudistă?

Iar acum mai trebuie s-o apăr și pe mama mea moartă. Prietena mea are dreptate în privința asta. Nu e vorba de mine, e vorba de el, de felul în care se poartă, cum prețuiește oamenii, cum face numai ce vrea el, ce e bine pentru el. Mama nu a avut nicio viață după ce m-a dat – nu s-a căsătorit niciodată, nu a avut niciodată altă familie. Investise în el de la o vârstă foarte fragedă – el s-a folosit de ea și pe urmă i-a spus la revedere. Ea nu și-a mai revenit.

— Legea nu înseamnă corectitudine, îți dai seama de asta, îmi spune o prietenă.

Sun altă prietenă, care îl sună pe Lanny Davis, binecunoscut avocat din Maryland, care a fost consilier special la Casa Albă, pe vremea lui Bill Clinton. Îl țin minte pe Davis de când eram mică, iar el era un politician local promițător. Instinctiv, am încredere în el și îi explic situația.

Lanny se oferă să dea un telefon pentru mine; este absolut sigur că dacă îi explică tatei situația și motivul pentru care cer acest document, el va fi dispus să mă ajute.

— Nu avem motiv să credem că va trebui să mergem mai departe.

Îi dau numărul de telefon și menționez, din nou, că la telefon s-ar putea să răspundă soția. În după-amiaza următoare, mă sună – șocat. Tata a venit la telefon, a părut că știa de ce suna Lanny chiar înainte ca el să fi spus ceva și a refuzat categoric. Prudent în descrierea evenimentelor, Lanny i-a spus: „Am fost abordat de fiica dumneavoastră și

rugat să o reprezint, dar după ce am auzit povestea nutresc speranța că lucrul acesta poate fi rezolvat fără să trebuiască să-mi pun tichia de avocat." Norman a refuzat. „Să-mi pun tichia de avocat? Să vorbesc cu avocatul dumneavoastră?" Tata a refuzat și să-i spună numele avocatului său, sau să-i dea numărul de telefon al avocatului – lucruri pe care eu le aveam deja.

Lanny l-a sunat pe avocatul tatei. Avocatul a spus: „Nu aveți niciun temei, nu avem de ce să mergem la tribunal, nu există niciun caz, și nu primiți documentul." A spus nu, și nu, și nu.

Avocatului i s-a amintit, cu prudență, că dacă problema asta devine un caz de tribunal, devine și un eveniment public. A fost imperturbabil.

— Ar mai trebui să știu ceva? m-a întrebat Lanny. Vreun alt motiv de ce n-ar vrea să ai documentul?

— Nu mă pot gândi decât la două lucruri: unul e că de fapt nu este tatăl meu, dar, într-un fel, a vrut să fie, într-un fel ciudat; iar celălalt e averea lui.

În urmă cu mult timp, când nu a mai vorbit cu mine, m-am gândit că o fi fost din cauză că se temea că am să-i intentez proces pentru avere, pentru „o parte din avere." I-am explicat lui Lanny că nu vreau nimic din averea lui și, de fapt, m-aș simți obligată să refuz orice ar fi să vină. În capul meu, scriu iarăși scrisori.

Dragă Norman,

Glumești? Îți scrii propria istorie. Îți zugrăvești un portret mai puțin decât măgulitor – nu vrei să te mai gândești?

Mă consult cu diverși avocați – toți se miră. N-ar trebui să fie atât de greu.

— E ceva cu familia dumneavoastră și FRA? Ceva ce poate nu știți? Ceva care mocnește în interior? Întreabă cineva.

Ce mocnește în interior e furia – furia la temperatură nucleară. Iar sub asta, durerea adâncă – dezamăgirea profundă că el nu e în stare de mai mult, că nu poate fi la înălțimea situației, că nu se simte obligat să procedeze mai bine.

Mă duc să vorbesc cu rabinul. Trag speranță la un indiciu, nădăjduiesc că există un exemplu savant, o intervenție spirituală care să-mi călăuzească deciziile. Discutăm mult despre ce e de câștigat și ce e de pierdut – despre importanța reală a bucății de hârtie și despre situația de ansamblu.

Rabinul îmi sugerează să scriu o scrisoare – un bilet simplu: „Îți scriu ca să te anunț că, dacă nu aud de la tine că este altfel, de acum înainte am să deduc că ești tatăl meu biologic și am să acționez în consecință.”

Rabinul îmi sugerează să-i arăt asta avocatului, ca să-și spună părerea. O fac, iar avocatul îmi atrage atenția că asta nu dovedește nimic, că doar mă stimulează să aștept – degeaba.

În capul meu scriu mai departe scrisori:

Dragă tată,

Interesul meu față de FRA este legat de genealogie și descendență și nu pot lăsa ca acțiunile tale să mă împiedice să mă alătur sutelor de ani ai descendenților mei biologici.

Mi-ai promis de mult că mă introduci în familia ta... și înțeleg că viața și familiile sunt lucruri complicate. Ce îți cer eu nu are legătură cu familia ta directă, cu fiii și fiicele tale care, din punct de vedere biologic, îți sunt rude în aceeași măsură ca mine – ce îți cer eu este să îmi dai veriga, astfel încât să pot face legătura cu trecutul meu, fapt care îmi va permite să mă alătur rudelor mele din ultimii patru sute de ani. Ce mă interesează pe mine este istoria, istoria tuturor familiilor din care fac parte...

Tată,

Te crezi un om cu credință, un om bun. Aș zice că atunci când îmbătrânește, omul se gândește la acea credință, la ce așteaptă Dumnezeu de la el, la comportamentul lui de-a lungul vieții. Sunt o persoană foarte optimistă și încrezătoare, și continui să sper că putem să rezolvăm problema asta în limitele buneicuviiințe.

Taică,

Asumă-ți responsabilitatea faptelor tale, fii o persoană mai bună, fii bărbat.

Domnule,

Sunteți un om în vârstă – nu vreți să vă bucurați de liniște, nu vreți ca oamenii să vă placă?

Tată,

Frumoasă treabă. Nu e asta expresia ta pentru situații precum aceasta?

Avocații dezbat ce să facă – există o cale de a-l obliga să dea documentul? Dacă ar fi să-l dăm în judecată, pentru ce l-am da în judecată – pentru nerespectarea contractului? Pentru folosirea necinstită a rezultatelor? În toți acești ani, a deținut uzul rezultatelor aflate în coproprietate în proporție mai mare de cincizeci la sută. Dacă de fapt m-a mințit, spunându-mi:

„Vreau să faci acest test ca să pot să te introduc în familia mea”, când poate a vrut rezultatele ca să mă excludă în mod explicit din familia lui, de la averea lui – asta e fraudă. A acționat el în mod necinstit?

— Unde a fost făcut testul? mă întreabă unul dintre avocați.

— Sângele a fost luat în Washington, D.C.

— Cum se numea laboratorul?

— Nu mai țin minte. Nici nu știu dacă avea un nume – era mai mult un birou decât un laborator, un loc de colectare.

— Poate poți să obții rezultatele direct de la laborator.

Mă apuc iarăși să fac săpături. Caut laboratoarele de sânge care au făcut teste ADN în 1993

— Înainte de a se declanșa furia, înainte ca fiecare să vrea să știe cu cine din toată istoria este înrudit. Descopăr Orchid Cellmark – liderul în teste ADN – și le dau telefon.

— La telefon Jennifer, spune glasul Orchid Cellmark.

— Bună, încerc să localizez rezultatele unui test ADN pe care l-am făcut în 1993.

Când spun 1993 e ca și cum aș spune 1903 – lumea în care trăim a avansat în mod foarte brutal și e fără de istorie.

Într-o fracțiune de secundă, Jennifer îmi spune:

— Oh, nu avem așa ceva. Nu păstrăm nimic cu o vechime mai mare de cinci ani.

— Ce faceți cu rezultatele vechi?

— Le tocăm, spune Jennifer.

Și nu o cred. Jennifer, mă gândesc că nu le puteți toca, fiindcă nu există pe hârtie – există într-un computer. Și pe urmă mintea mi se umple cu imaginile unui uriaș tocător alimentat cu laptopuri.

— Mulțumesc, spun și închid.

Încerc la alt laborator.

Conform spuselor lui Pat de la Labcorp of America, nici ei nu au rezultatele.

— Noi păstrăm documentele șapte ani.

— Când ați început să faceți teste ADN?

— Rămâneți pe fir.

Rămân pe fir, cu o muzică infernală în ureche. Rămân pe fir mult timp, și îmi trece prin minte că m-a pus să rămân pe fir doar ca să mă facă să aștept, iar ea stă acolo, la celălalt capăt, scobindu-se în nas. Îmi trece prin minte că s-ar putea să nu revină. „Primul din această industrie care a îmbrățișat testarea genomului”, spune banda din fundal.

— 1981, spune ea, revenind pe fir.

Modul în care acești oameni spun „Nu avem asta” are o răceală crudă, un fel de automulțumire, ca și cum n-ar avea idee ce ar pute însemna asta, ca și cum chiar nu le-ar păsa, ca și cum le-ar face o plăcere uriașă și perversă să golească coșul cu gunoi electronic de pe ecranul computerelor. Distrus, distrus, distrus.

Unul dintre avocați mă întreabă dacă am vreo scrisoare de la el. Cred că s-ar putea să am undeva o felicitare de ziua mea. Oare ADN-ul de pe plic ar fi suficient să obțină un rezultat?

Și, oricum, când el nu figurează într-o bază de date, cum am nega sau confirma?

Avocații dezbat iarăși. Discutăm despre faptul că nu i-am spus numele în public, că niciodată n-am publicat informația. Mă întreb dacă tata își dă seama că, până acum, n-am spus nimănui cine e el. De fapt, originea acestei cărți, un articol lung pe care l-am scris în 2005 pentru The New Yorker, reflecta dorința mea de a continua să-l protejez. În acel articol, pe Norman l-am numit „Stan”, iar pe Ellen „Helen”. Mă întreb dacă Norman știe că ce am scris pentru The New Yorker a fost atât de convingător încât atunci când a fost vremea ca revista să verifice adevărul articolului, mi-au trimis un e-mail prin care îmi cereau numărul de telefon al lui „Stan”. „În realitate, pe tata nu îl chemă Stan”, am explicat. Și iar mi-au cerut numele și numărul lui. Le-am spus că n-am dat niciodată nimănui acele informații și că n-am să pot să le dau nici lor.

Abia după ce revista mai întâi a amenințat și apoi chiar mi-a desființat pentru scurt timp articolul, mi-am pus întrebarea de ce îmi distrug reputația profesională apărând identitatea cuiva care nu a manifestat niciodată vreun interes deosebit față de mine. Ei au insistat. The New Yorker avea ceea ce se cheamă dublu standard pentru verificarea faptelor – dacă subiectul trebuie să fie neidentificat sau

mascat, trebuie făcut ca subiectul să fie de nerecunoscut nu numai pentru alții, ci și pentru el însuși. Tata, prin simplul fapt că știa că e tatăl meu, era expus tuturor.

Felul în care revista mi-a desființat articolul – ca și cum n-ar fi avut încredere în mine – m-a ucis practic și pe mine. Pentru prima dată, după mulți ani, am simțit că dreptul meu de a exista era sub semnul întrebării. Faptul că exista vreo îndoială cu privire la adevărul poveștii mele m-a dat peste cap.

Nu avusesem niciodată dorința să-mi expun tatăl – și, în același timp, nu puteam să mă întreb de ce eram atât de protectoare. În cele din urmă, le-am dat celor de la The New Yorker numărul lui de telefon. Nu știu ce s-a discutat între revistă, tata și avocatul lui. Am cerut să fiu de față, martoră la conversație, dar cel care făcea verificarea a refuzat. Din ce mi-a spus el, am înțeles că revista a vrut să pună 35 de întrebări; le-am prezentat tatei și avocatului său, iar tata și avocatul lui au refuzat să răspundă la vreuna. Articolul a fost publicat de *The New Yorker*, în decembrie 2004.

Mă sfătuiesc cu avocații mei privitor la cererea FRA – câtorva dintre ei le trece prin minte că s-ar putea ca avocatul părinților mei adoptivi să aibă o copie a certificatului meu de naștere original, fiindcă a fost o adopție privată și fiindcă mama nu a semnat hârtiile, și cineva trebuie să fi dat tribunalului o copie a certificatului de naștere original.

Avocatul pe care trebuie să-l sun este omul care i-a sunat pe părinții mei în 1992 ca să le spună că îl contactase Ellen, același avocat care a deschis scrisorile de la Ellen, care a recunoscut numele tatei și a sunat-o pe Ellen pentru a-i spune „Dacă ai de gând să-i dai ei (mie) acea informație, ai face bine să-i spui *lui*.”

În timp ce formez numărul de acasă al avocatului, am dureri în piept. Răspunde soția lui – devine circumspectă când îl cer pe el.

— Pot să întreb cine e la telefon?

— A.M. Homes.

— Pot să întreb despre ce e vorba?

Și explic:

— Domnul Frosh i-a ajutat pe părinții mei să finalizeze adopția mea în 1961. A fost o adopție privată, și am vorbit cu el, cu mai mulți ani în urmă, când mama mea naturală l-a contactat încercând să dea de mine – iar acum am niște întrebări.

— Nu se simte chiar bine, spune ea, după o clipă de tăcere.

— Îmi pare foarte rău, spun, întrebându-mă ce înseamnă asta – iarăși, veșnica teamă că am sunat prea târziu.

— Are optzeci și șapte de ani și, în unele zile, știe tot, iar în următoarele nu mai ține minte nimic. Dar am să-l întreb când va părea un moment bun.

— Mulțumesc, spun. Ce caut eu este dosarul, o copie a dosarului.

— Poate vă ajută fiul meu Brian, spune ea.

— Da, spun, ar fi grozav dacă l-ar putea găsi. Cred că știe despre ce e vorba. Când a sunat mama mea naturală, l-a sunat, de fapt, mai întâi pe Brian. (Brian e tot avocat).

Și pe urmă ea îmi spune o poveste despre cineva, poate fiica ei, poate o vecină, care a adoptat doi copii români. În acest punct am ceea ce numesc surzenie de situație. Sunt îngrijorată că s-ar putea să nu obțin această informație. Am în gând să spun: „Știți unde ține dosarele? Sunt depozitate undeva?” Dar în loc de asta spun: „A fost bine?” Și cred că ea spune da, iar eu spun ceva de genul: „Asta e bine. Bine sau rău, sus sau jos, totul e interesant, nu?”

— Ai o viață frumoasă? Întreabă ea, de parcă vrea să știe dacă totul a fost bine.

— O viață frumoasă? Da, spun, mințind și nu chiar. Am o viață grozavă. Sunt cu adevărat norocoasă. Am o viață grozavă.

Și la fel de adevărat este că sufăr, altfel nu o sunam.

— Totul e bine, îi spun.

— Asta-i bine, spune ea. Să ai o viață frumoasă.

Îl contactez pe Brian Frosh, fiul avocatului, acum senator de Maryland. Schimbăm e-mailuri; îi spun de conversația mea cu mama lui și îi amintesc de telefonul pe care l-a primit cu ani în urmă de la Ellen. Îl întreb pe Brian dacă atunci când vine în vizită la părinții săi poate să se uite după dosar. Este incredibil de înțelegător și binevoitor. Facem schimb de povestiri despre cum e să ai un părinte bătrân, despre preocupările pentru familiile noastre, pentru istoria care se pierde.

Brian Frosh se duce la părinții lui special să caute dosarul – se uită peste tot, dar nu găsește nimic.

Am rămas fără opțiuni.

Întrebarea dacă să intentez sau nu procesul, să încerc să-l oblig în mod legal pe tata să scoată documentul cu ADN-ul sau să dea o declarație sub jurământ rămâne în picioare. Intrarea în FRA nu este esențială pentru sănătatea și starea mea de bine; dar ideea că tata – sau orice persoană – poate hotărî să excludă pe cineva din neamul său mă deranjează profund. Adevărata problemă nu are legătură cu ERA, ci cu drepturile celor adoptați de a-și accesa moștenirea și a se bucura de ea – și din acest motiv nu sunt într-un totuș dispusă să abandonez subiectul.

Mă gândesc la tata că mi-a cerut să fac testul ADN și apoi, mai târziu, a refuzat să-mi dea documentul cu ADN-ul, a refuzat să semneze un affidavit și a refuzat să mă recunoască. Mă gândesc la tata și nu pot să nu mă gândesc

la Ellen – că s-a îndrăgostit de el când era doar o adolescentă, că i-a fost amantă timp de șapte ani, și apoi a rămas gravidă cu copilul lui. Mă gândesc la Ellen și mă gândesc la cum s-a purtat tata – i-a făcut promisiuni, a trăit cu ea un timp și, în final, a abandonat-o.

Nu s-a schimbat nimic. După mai bine de patruzeci de ani, el se comportă exact cum s-a comportat mereu. Face ce e bine pentru el, ce se potrivește dorințelor și nevoilor lui. O văd pe mama ca adolescentă, îndrăgostită de un bărbat mai în vârstă, tânăra care a trebuit să renunțe la copilul ei, care și-a trăit restul vieții la umbra acelei pierderi, o femeie care nu s-a măritat niciodată, care nu și-a revenit niciodată cu adevărat – și sunt supărată pe el pentru ea.

Aici nu e vorba doar de FRA – asta-i clar. Îmi doresc să fi fost mai mult o relație tată-fiică, o prietenie. Aș vrea să fi știut mai mult despre familia lui (familia mea) – de unde au venit, cum și-au trăit viața, ce au prețuit. Mi-ar fi plăcut să-i cunosc copiii, să aflu ce avem în comun, să simt cum e să ai o legătură de sânge. Și mi-ar fi plăcut să ies din umbră, să fiu văzută nu ca produsul unei aventuri, ci ca o persoană, un om în toată firea, care e de-al lor în aceeași măsură în care sunt ei între ei.

Fără altă bază decât credința mea oarbă, sunt prudent optimistă că va exista o deschidere firească, o cedare din partea lui Norman. Hotărăsc să nu fac nimic deocamdată, să mă uit și să aștept, să mă las ajunsă din urmă de sentimentele mele și să văd, în timp, unde mă va duce povestea.

CA UN EPISOD DIN LA. LAW

Depoziție: un cuvânt curios care înseamnă mărturie sub jurământ – o declarație scrisă de un martor pentru a servi la tribunal în absența lui.

Depoziție: Mă gândesc să îl dau în judecată pe tata pentru a dovedi că e tatăl meu, și chiar și numai formularea „să-l dau în judecată pe tata pentru a dovedi că e tatăl meu” are același ecou supranatural ca al momentului în care Mama mi-a spus că a murit mama. Să-l dau în judecată pe tata – îmi imaginez prezentarea documentelor, emiterea unei citații în care i se spune să apară într-un anumit loc, la o anumită oră. Îmi imaginez că acolo e un bărbat, un străin pentru amândoi, cineva angajat să facă treaba, să pună întrebările.

Domnule Hecht, înainte să începem, aș vrea să vă reamintesc că lungimea unei depoziții e limitată la șapte ore pe zi, pe parcursul atâtor zile cât durează apelul nominal, punerea întrebărilor legate de acțiunile și activitățile din ultimii patruzeci și patru de ani – atât cât are acum sugarul în cauză.

Regulamentul de Procedură Civilă. Legea 26 – Descoperirea. Vă vom cere, în calitate de depozant, să prezentați o copie a certificatului dumneavoastră de naștere și o copie a testului ADN la care ați participat împreună cu domnișoara Homes. Dat fiind că martor potențial este oricine deține informații relevante cu privire la debaterile dintr-un proces civil, sau oricine deține informații care ar putea conduce la informații relevante, îi vom cita și pe soția și pe copiii dumneavoastră. Spre deosebire de procesul penal, unde judecătorul poate să admită obiecții, la depoziție avocații pot să pună întrebări irelevante și să ia informații indirecte.

Vă este limpede ce am spus până acum?

Ați mai fost vreodată să depuneți mărturie?

Înțelegeți că sunteți sub jurământ – că ați jurat să spuneți adevărul?

Sunteți pregătit să răspundeți la întrebările mele?

Există ceva legat de starea dumneavoastră fizică... luați vreun medicament care vă va împiedica să-mi dați răspunsuri corecte și complete?

Dacă simțiți vreodată nevoia să luați o pauză, anunțați-mă.

Care este numele dumneavoastră complet?

Locul și data nașterii?

Numele și locul și data nașterii părinților dumneavoastră?

Domnule Hecht, puteți să-mi spuneți de ce ne aflăm azi aici? Există o neînțelegere anume?

În 1993 i-ați cerut domnișoarei Homes să participe la un test ADN în vederea comparării din punct de vedere genetic a mostrelor ADN luate de la dumneavoastră și de la domnișoara Homes pentru a dovedi că de fapt sunteți tatăl ei. Iar rezultatul aceluia test a arătat că probabilitatea de a fi tatăl ei este de 99,9 la sută și, de curând, când ea va cerut o copie a aceluia test, a-ți refuzat să i-o dați – e corect?

I-ați cerut domnișoarei Homes să participe la test, dar nu credeți că trebuie să aveți amândoi acces la rezultate. De ce?

Ați participat în mod egal?

Dumneavoastră ați plătit testul, domnule Hecht – de fapt, ați avut unele probleme în a plăti testul, nu-i așa? Ați programat întâlnirea pentru test în iulie 1993, domnișoara Homes s-a deplasat de la New York la Washington și s-a întâlnit cu dumneavoastră la laborator, dar nu ați avut genul de plată care trebuia, cecul care trebuia – și a trebuit să reveniți a doua zi?

La vremea la care ați programat testul, domnișoara Homes s-a oferit să plătească ea testul sau să împartă costul cu dumneavoastră?

Ei bine, dacă toate astea sunt legate de bani, costurile asociate cu această întâlnire care are loc aici astăzi depășesc costurile testului. Poate aici nu e vorba de bani?

Cum v-ați descrie, domnule Hecht?

Ne mai puteți spune ceva despre dumneavoastră – mai mult decât că sunteți un om de afaceri ieșit la pensie?

Sunteți apropiat de familia dumneavoastră?

Mergeți la biserică?

Care este identitatea dumneavoastră, domnule Hecht?

Ați știut întotdeauna cine sunteți?

Ați fost vreodată arestat?

Ați fost acuzat de vreun delict?

Pentru a se consemna, puteți să ne vorbiți despre toate revendicările, procesele civile în care ați fost implicat de-a lungul anilor?

La ce vârstă v-ați angajat prima dată și unde?

Care a fost ultima dumneavoastră slujbă – a-ți fost concediat sau vi s-a cerut să vă dați demisia?

Ați simțit vreo responsabilitate personală?

Vă considerați o persoană care determină realizarea lucrurilor?

V-a numit vreodată cineva mare mahăr?

Credeți că sunteți un om de rând?

Aveți același nivel de ambiție ca al egalilor dumneavoastră?

Ați absolvit o facultate?

Ați făcut armata? Ați ucis vreodată pe cineva?

Unde ați crescut, domnule Hecht?

Cum v-ați descrie copilăria?

Cu ce se ocupa tatăl dumneavoastră?

Cum ați descrie relația cu tatăl dumneavoastră?

Erați apropiați?

Vă iubeați?

Credeți că este adevărat că bărbații sunt mai apropiați de mamele lor, iar fetele de tați?

Sunteți mândru de istoria familiei dumneavoastră?

Ați avut legătură cu vreo organizație care se ocupă de descendență?

A căror cluburi sunteți membru?

Ați dorit vreodată să intrați într-un club și nu ați fost admis? Ce fel de nume e Hecht?

Tatăl dumneavoastră era evreu?

A fost crescut într-o familie de evrei?

Familia mamei dumneavoastră vă considera evreu?

Tatăl tatălui dumneavoastră era măcelar cușer?

De ce umbla bunica dumneavoastră din partea tatălui cu o armă?

V-ați descrie ca mărinimos?

Dați bani organizațiilor filantropice?

Vă dăruți din timpul și aptitudinile dumneavoastră? Beți?

Ați folosit vreodată substanțe deconectante?

Ați fumat vreodată marijuana?

Ați luat vreodată pastile energizante?

Ați consumat vreodată cocaină?

Ați încercat vreodată Viagra?

Unde ați cunoscut-o pe soția dumneavoastră?

La ce vârstă v-ați căsătorit?

Ați întreținut relații înainte de nuntă?

A fost virgină?

Dumneavoastră ați fost?

Ați avut vreodată o boală cu transmitere sexuală?

Când ați făcut ultima dată sex, domnule Hecht?

Cu cine?

Ați spune că dumneavoastră și soția dumneavoastră ați avut o viață sexuală bună?

Ați discutat vreodată cu soția dumneavoastră despre căsnicia liberă?

Așadar, soția dumneavoastră nu a știut la început că aveți o relație sexuală cu domnișoara Ballman?

Domnișoara Ballman a fost prima dumneavoastră relație în afara căsniciei, sau a mai fost cineva înaintea ei?

Cum a aflat soția dumneavoastră de domnișoara Ballman? Îmi puteți spune cum se numesc copiii dumneavoastră? Le știți datele de naștere?

În afară de domnișoara Homes, ați mai avut vreun copil în afara căsniciei?

Este posibil, domnule Hecht, să mai existe și alții?

Câte relații ați avut în afara căsniciei?

Cât au durat?

Soția dumneavoastră a fost însărcinată în același timp cu domnișoara Ballman?

Ce vârstă avea domnișoara Ballman când ați cunoscut-o? Cum ați descrie-o din punct de vedere fizic – înfățișarea ei? Știați că e minoră? În ce împrejurări ați cunoscut-o?

Erați patronul magazinului Princess Shop?

Cât timp a lucrat pentru dumneavoastră domnișoara Ballman?

Când a început relația dumneavoastră sexuală?

Care au fost împrejurările acelei prime întâlniri?

Era virgină?

Credeți că libidoul dumneavoastră este mediu?

Era domnișoara Ballman nimfomană?

Era lesbiană?

I-ați spus odată domnișoarei Homes că domnișoara Ellen Ballman era nimfomană, iar în altă împrejurare că era lesbiană?

Prietenii dumneavoastră aveau și ei amante?

Pe câți îi cunoștea domnișoara Ballman?

Erați îngrijorat că domnișoara Ballman se culca cu alți bărbați – prietenii dumneavoastră?

Câți ani avea domnișoara Ballman când ați început să întrețineți relații sexuale cu aceasta?

Ce a determinat o adolescentă din anii 1950 să iasă de sub tutela mamei și să se înhăiteze cu un bărbat însurat?

V-a spus Ellen Ballman că cineva o molesta?

I-ați spus domnișoarei Homes că domnișoara Ballman v-a spus ceva din care reieșea că în casa mamei ei se petrecea ceva și că, probabil, ar fi trebuit să ascultați mai atent?

Ați profitat de domnișoara Ballman?

Ați folosit metode contraceptive?

***

V-a cunoscut domnișoara Ballman familia – pe mama dumneavoastră?

Pe copiii dumneavoastră?

Pe soția dumneavoastră?

Cum s-a întâmplat că fiul dumneavoastră cel mare a stat în repetate rânduri cu domnișoara Ballman?

Când v-ați dat seama că sunteți îndrăgostit de domnișoara Ballman?

Așadar, ați fost sau nu îndrăgostit de domnișoara Ballman?

Ea credea că sunteți îndrăgostit de ea?

Ați cerut-o de mai multe ori în căsătorie?

Cu toate că erați deja căsătorit, domnule Hecht, ați cerut-o în căsătorie pe domnișoara Ballman când avea șaptesprezece ani – ați sunat-o pe mama ei și i-ați cerut permisiunea să vă căsătoriți cu ea?

Cum v-ați gândit să explicați asta soției dumneavoastră?

Credeți în poligamie, domnule Hecht?

Cum și când a aflat soția dumneavoastră că aveți o relație cu domnișoara Ballman?

Și ce i-ați spus soției dumneavoastră? Aș vrea să vă amintesc, din nou, că vă aflați sub jurământ și că soția dumneavoastră va răspunde la aceeași întrebare.

S-a gândit soția dumneavoastră să divorțeze de dumneavoastră?

Dumneavoastră și soția dumneavoastră sunteți de aceeași credință?

Este adulterul în contradicție cu credința dumneavoastră?

Sunteți un om religios, domnule Hecht?

Credeți în rai, domnule Hecht?

Care era porecla pe care i-ați pus-o domnișoarei Ballman?

„Doamna Balaur” era una dintre ele?

De unde a provenit asta? Din vreo experiență personală?

A cerut domnișoara Ballman să fiți arestat pentru că ați abandonat-o?

Când domnișoara Ballman era însărcinată ați trimis-o în Florida și i-ați spus că o să veniți și dumneavoastră acolo – dar n-ați apărut niciodată?

Și soția dumneavoastră era însărcinată în același timp cu domnișoara Ballman?

V-ați considerat un bărbat deosebit de fertil?

Când sarcina era înaintată, ați vizitato pe domnișoara Ballman acasă la mama ei?

V-ați oferit să o duceți la cumpărături și să cumpărați lucruri pentru copil?

S-a întâlnit domnișoara Ballman cu dumneavoastră și avocatul dumneavoastră și ați discutat împreună despre faptul că „asta e toată averea”?

I-ați cerut vreodată domnișoarei Ballman sau soției dumneavoastră să se gândească la avort?

Știți să înotați, domnule Hecht?

Mă întreb dacă în toată această perioadă a existat un moment în care ați simțit că vă duceți la fund. Că vă înecați.

Când ați văzut-o ultima dată pe domnișoara Ballman în perioada în care era însărcinată? În ce lună era?

Cum ați auzit de nașterea copilului pe care l-ați avut cu domnișoara Ballman?

Vi s-a cerut vreodată să semnați vreun document oficial referitor la copil?

Cât a durat relația dumneavoastră cu domnișoara Ballman?

S-a căsătorit vreodată domnișoara Ballman?

Sunteți mândru de fiica dumneavoastră, domnule Hecht?

Sunteți mândru de domnișoara Homes?

I-ați citit opera?

I-ați cerut fiicei dumneavoastră să vă întâlnească prin hoteluri?

De ce nu în cafenele?

Care este natura gândurilor dumneavoastră referitoare la fiica dumneavoastră?

Soția dumneavoastră știa când și unde vă întâlnește cu fiica dumneavoastră?

Dacă v-ați fi întâlnit cu vreunul dintre ceilalți copii ai dumneavoastră, ar fi știut?

Sunteți circumcis?

Este acesta un lucru știut?

Cealaltă fiică a dumneavoastră știe?

De ce i-ați împărtășit domnișoarei Homes această informație?

Cum au aflat ceilalți copii ai dumneavoastră că au o soră?

Și care a fost reacția lor la descoperirea acestei informații?

Vă considerați un tată bun?

Să ne întoarcem puțin...

În mai 1993 ați citit în *The Washington Post* o recenzie a cărții domnișoarei Homes și ați sunat-o la New York City?

Ce v-a determinat să o sunați în ziua aceea?

Dacă domnișoara Homes n-ar fi fost o figură bine-cunoscută, de succes, ați mai fi sunat-o?

Ați plănuit să vă întâlniți peste câteva zile în Washington?

A mai fost cineva la întâlnire? Întâlnirea a fost înregistrată pe bandă, sau altfel, sau monitorizată de cineva?

Care a fost reacția dumneavoastră la întâlnirea cu domnișoara Homes?

Când ați cunoscut-o, v-ați mirat cât de mult seamănă cu dumneavoastră?

Seamănă cu dumneavoastră mai mult decât ceilalți copii ai dumneavoastră?

În ciuda asemănării fizice, ați întrebat-o pe domnișoara Homes, la acea întâlnire, dacă ar fi de acord cu un test de paternitate – spunând că nu aveți nicio îndoială cu privire la probabilitatea ca ea să fie copilul dumneavoastră, dar că sofia dumneavoastră insistă, și că aveți nevoie de acel test pentru a o introduce în familia dumneavoastră. E corect?

Ce v-a făcut să puneți sub semnul întrebării paternitatea domnișoarei Homes?

După ce vi s-a luat sânge, i-ați spus domnișoarei Homes, când ați plecat cu ea, că vreți să îi dați ceva, și totuși nu i-ați dat nimic?

Ce voiăți să-i dați?

Era ceva de-al mamei dumneavoastră? O moștenire de familie?..

După mai multe luni, i-ați telefonat domnișoarei Homes să-i spuneți că aveți rezultatele testului, și i-ați cerut iarăși să vă întâlniți într-un hotel din Maryland?

La acea întâlnire, i-ați spus domnișoarei Homes că sunteți în fapt tatăl ei – că testul ADN a spus că probabilitatea este de 99,9 la sută – și ați întrebat-o „Care sunt responsabilitățile mele?”

Care considerați dumneavoastră că vă erau responsabilitățile?

Ce intenții aveți privitor la domnișoara Homes când i-ați cerut să se supună testului?

Ați fost consecvent până la capăt „introducând-o în familia dumneavoastră”?

Înainte de a discuta despre rezultate cu domnișoara Homes, ați mai discutat despre ele cu altcineva?

De ce nu i-ați dat domnișoarei Homes o copie a rezultatului testului?

Ce ați făcut cu rezultatul testului?

Când i-ați dat o copie avocatului dumneavoastră?

De regulă îi dați avocatului dumneavoastră singura copie a unui document important?

Nu ați pus-o în seif pentru că nu voiăți să o descopere soția dumneavoastră?

Dar nu i-ați spus domnișoarei Homes că soția dumneavoastră a fost cea care a insistat ca domnișoara Homes să facă testul de paternitate înainte de a o introduce în familia dumneavoastră?

Motivul pentru care soția dumneavoastră a vrut ca domnișoara Homes să facă testul a fost că i-o descriseserăți pe domnișoara Ballman ca pe o femeie ușoară ca să pară că ați fost victima domnișoarei Ballman?

Ați aranjat ca fiul dumneavoastră cel mare să se întâlnească cu domnișoara Homes?

Cum a decurs acea întâlnire?

S-a bucurat fiul dumneavoastră să aibă mai multe informații despre ceva care era doar o amintire vagă din copilărie – timpul petrecut cu domnișoara Ballman?

În familia dumneavoastră era multă tensiune când fiul dumneavoastră cel mare era copil?

Cu ce ocazie a cunoscut-o soția dumneavoastră pe domnișoara Homes?

Există un motiv din care soției dumneavoastră nu i-ar plăcea domnișoara Homes?

De ce, mai târziu, i-ați spus domnișoarei Homes că ea și soția dumneavoastră nu se potrivesc?

***

V-a cerut domnișoara Homes vreodată ceva?

Sunteți îngrijorat că domnișoara Homes ar putea emite pretenții asupra averii dumneavoastră?

A dat ea vreodată de înțeles, în vreun fel, că ar interesa-o averea dumneavoastră?

Ați pus-o să facă testul de paternitate pentru că era posibil ca prin nume să o excludeți de la averea dumneavoastră?

Când ați vorbit ultima dată cu domnișoara Ballman?

Și care a fost esența acelei convorbiri telefonice?

V-ați văzut cu domnișoara Ballman în lunile dinaintea morții ei?

Soția dumneavoastră știa că vă întâlneați cu ea?

Cum arăta? Era tot atrăgătoare?

V-a rugat domnișoara Ballman să o întrebați pe domnișoara Homes dacă vrea să-i doneze un rinichi?

Și ce i-ați spus domnișoarei Ballman?

I-ați spus mai târziu domnișoarei Ballman că, de fapt, ați întrebat-o pe domnișoara Homes și ea a refuzat?

V-a trecut prin minte că domnișoara Homes nu știa despre starea domnișoarei Ballman și nici nu a avut prilejul să își ia la revedere?

V-ați dus la doctorul dumneavoastră și v-ați interesat cu privire la donarea unui rinichi domnișoarei Ballman?

I-ați spus domnișoarei Homes că ați făcut asta?

Și ce părere ar fi avut soția dumneavoastră despre asta – ați fi făcut operația fără să-i spuneți?

Știa domnișoara Ballman că avea să moară?

Ce ați simțit când ați auzit că domnișoara Ballman s-a stins?

Și ultima dumneavoastră convorbire telefonică cu domnișoara Homes – la mai multe luni de la moartea domnișoarei Ballman – cum a decurs?

Cum s-a sfârșit? Ați spus: „Sună-mă în mașină. Soția mea nu e prea des în mașină”?

De ce trebuia domnișoara Homes să vă sune în mașină și nu acasă?

Vă face cineva rău, vă îngrădește, nu vă lasă să dați și să primiți telefoane și/sau corespondență?

Sunteți supărat pe domnișoara Homes?

Când v-a sunat avocatul din New York al domnișoarei Homes – același om care v-a sunat să vă spună că domnișoara Ballman s-a stins din viață – și v-a cerut o copie a testului ADN, i-ați spus să nu mai sune și l-ați pus să se adreseze avocatului dumneavoastră, iar acesta i-a spus că documentul s-a rătăcit și că nu vreți să semnați o declarație de asumare a paternității.

Știați că domnul Smith rătăcise rezultatele testului?

Vă îngrijorează că și alte documente importante ar putea fi rătăcite sau folosite necorespunzător?

Nu pare un pic prea convenabil că domnișoara Homes cere documentul, iar acesta a dispărut?

Aveți copii și acum nepoți? Seamănă cu dumneavoastră, domnule Hecht?

Aveți și nepoți adoptați. Și ei seamănă cu dumneavoastră?

Au ei dreptul să știe cine sunt – de unde se trag?

De ce credeți dumneavoastră că vrea domnișoara Homes acest document?

Dacă domnișoara Homes este ruda dumneavoastră biologică, de ce să nu fie tratată la fel ca ceilalți copii biologici ai dumneavoastră? De ce să aibă ea alte drepturi, mai puțin egale?

Vi se pare corect? Sunteți un om corect? Un om just?

Ați putea repeta, vă rog, pentru a se consemna, numele dumneavoastră?

Și, domnule Hecht, ați putea repeta, vă rog, pentru a se consemna în procesul verbal, numele tuturor copiilor dumneavoastră?

MASA BUNICII

Jon Homes, Jewel R

Bunica mea, Jewel Rosenberg, mama mamei mele adoptive, grațioasă, impunătoare, profundă.

În unele privințe, ei i se datorează existența acestei cărți. Dacă n-ar fi fost ea, nu știu dacă aș mai fi devenit scriitoare, sau aș fi făcut atâtea ca să fiu mamă.

Probabil că fără Jewel Spitzer Rosenberg n-ar fi existat Juliet Spencer Homes – o fată care acum are aproape trei ani, fără nicio legătură biologică cu bunica mea, și care seamănă izbitor de bine cu ea.

Când au început să se desfășoare evenimentele descrise în această carte, bunica era prea bătrână ca să le mai priceapă bine, iar Mama a ales să nu-i spună de întoarcerea părinților mei biologici. Decizia asta ne-a necăjit pe toți – bunica era cârmuitoarea familie, regina albinelor; ea era cea la care ne duceam pentru tot, cea care dădea sfaturi bune, cea care era extraordinară.

S-a născut în iunie 1900, la intrarea în secolul al XX-lea, în North Adams, Massachusetts. La cincisprezece ani și-a pus ochelari, s-a uitat la cer și a văzut că nu e negru de tot – pentru prima dată și-a dat seama că există stele. La șaisprezece ani a intrat la Școala Normală din North Adams (Colegiul de stat din Massachusetts) și a studiat să devină învățătoare, a fost chemată în biroul rectorului și i s-a spus că niciodată nu avea să primească un post în învățământ fiindcă era evreică. Nu a spus nimănui despre acest incident, în afară de fratele ei, Charlie.

În casa bunicii era o masă confectionată în anul nașterii mele de artizanul americano-japonez, George Nakashima, din lemn ales de bunica în atelierul lui din New Hope, Pennsylvania. Masa are doi metri lungime și este solidă – nuc franțuzesc. Este subtilă, neanunțându-se ca ceva deosebit până nu petreci timp cu ea, până nu capeți un sentiment pentru ea. Atunci semnificația ei devine clară.

Asta era cetatea de scaun a familiei. Aici ne adunam, aici își avea curtea buna, conducătoarea noastră, aici frații și surorile ei, și copiii lor, și copiii copiilor lor veneau să sărbătorească, să discute, să jelească.

La această masă au avut loc mari dezbateri politice și filosofice, mai ales când veneau în vizită frații bunicii, Charlie și Harold – radicalii familie. Ei au terminat colegiul, și-au schimbat numele din Spitzer în Spencer, chipurile pentru a proteja familia de reputația lor de oameni cu vederi de stânga, dar și ascunzându-și în mod convenabil originea evreiască. Amândoi au studiat dreptul, dar n-au practicat niciodată. Charlie s-a dus să lucreze într-o oțelărie din Chicago și a ajuns organizator sindical, iar Harold s-a însurat cu dansatoarea Elfrede Mahler și a plecat în Cuba, unde a predat engleza, iar ea a ajuns conducătoarea mișcării pentru dans modern de acolo.

Când veneau în oraș, petreceam ore întregi la masă, dezbătând totul de la situația politică actuală până la textele cântecelor pe care le compuneau în copilărie.

La această masă ne hrănea buna. Învățase de mult să gătească în stilul bucătăriei franceze tradiționale cu care crescuse bunicul – și evoluase de mult de la țărâna din Massachusetts la intelectuala profund sofisticată.

Ca scriitoare mă gândesc la narațiuni – la povești de familie. Crescând, n-am știut niciodată dacă pot sau ar trebui sau nu să absorb istoria familiei. La adunările de familie, mătuși din partea bunicilor și unchi din toată lumea își trăgeau scaunele aproape și spuneau istorioare despre ferma străbunicilor mei din North Adams, Massachusetts. Eram îndrăgostită de aceste istorioare, mă simțeam legată de ele, dar mă și stânjeneau – această narațiune unanim acceptată nu era narațiunea mea. „Nu e istoria mea, nu e familia mea”, îi șopteam Mamei. „Noi suntem familia ta,

crede-mă", spunea Mama. Voiam să cred, dar ceva era străin.

În copilărie aveam doi veri adoptați, care erau negri – locuiau în zona de nord a statului New York și nu ne vedeam atât de des. Odată, când luam cu toții masa la o rudă – adulții erau la parter, iar noi trei ne jucam în dormitorul de la etaj – am spus „Și eu sunt adoptată”, încercând să stabilesc o legătură cu ei. Verii s-au uitat indiferenți la mine – „Ba nu ești.” „Ba sunt.” Faptul că nu mă credeau mă jignează – atunci nu mi-a trecut prin minte că ei se gândeau că era cu neputință să fiu adoptată fiindcă eram albă ca părinții mei.

„Mamă, sunt eu adoptată?” am strigat de pe scară. „Ce faceți voi acolo?” a fost răspunsul.

Când se apropia de o sută de ani, o vizitam din două în două săptămâni în casa ei de lângă Washington. Stăteam la masă și beam ceai și vorbeam. În timp ce vorbeam ea freca masa, mâna ei se mișca inconștient în cercuri parcă lustruind lemnul, mângâindu-l în mod repetat ca pe un talisman dător de sprijin și înțelepciune.

Stăteam fiecare la locul ei obișnuit, bunica în capul mesei, eu imediat la stânga ei.

La vârsta ei, era acum poate chiar mai bătrână decât copacul din care provenea masa – în mintea mea erau legați în mod clar.

— Am fost la vechea fermă, am spus foarte tare.

— Serios? Și ați găsit-o?

— Da.

În săptămâna de dinainte, eu și vărul meu (scriitor și el) colindaserăm cu mașina dealurile din North Adams, într-un pelerinaj improvizat, pentru a găsi ferma unde a crescut bunica. Drumul de care vorbea dispăruse de mult; singura cale de acces era să o iei pe jos. Am urcat repede, înaintând în mitologia fermei.

Clădirile inițiale au rămas, fărâmițate, prăbușite, dar încă identificabile. Invoc imagini ale bunicii când era copil, unul dintre cei nouă copii ai unor imigranți lituanieni, născut la această fermă de lapte din Massachusetts, la schimbarea secolului. Mi-am imaginat-o mergând pe drum până la școala cu o singură clasă, culegând coacăze sălbatice, ajutându-l pe străbunicul meu să mulgă vacile și să aibă grijă de păsări. Mi-am amintit că mi-a spus că Mohawk Trail pornea chiar de la ușa din spate și, în mintea mea, ea interpreta afară o versiune adevărată cu cowboy-i și indieni, înlocuind cowboy-ii cu fermieri, caii și tunurile cu vaci și pluguri.

Vărul meu a început un surogat de săpătură arheologică, scobind cu un cuțit pământul de lângă una dintre clădiri. După câteva minute, a scos o sticlă veche.

— Asta trebuie să însemne ceva, a spus el.

Am dat din cap. Am luat fiecare câte două olane de ardezie din acoperișul ce sta să se dărâme și ne-am întors la mașină.

— Povestește-mi despre fermă. Cum a fost? a întrebat ea, parcă așteptându-se pe jumătate ca acolo să mai fi fost încă cineva care să ducă vacile la păscut dimineața și să le aducă înapoi seara.

— Interesant.

I-am povestit despre peisaj. A închis ochii. I-am povestit despre dealurile vălurite, despre copacii înalți, despre muntele Greylock din depărtare.

— Exact cum îl țin minte, a spus ea.

S-a uitat la masă. Mi-am imaginat că această masă amintea de ceva, de vreo altă masă lungă și mare din bucătăria de la țară a străbunicii mele. Îi văd pe cei nouă frați și surori ai bunicii, în copilărie, stând pe jos în bucătăria mamei lor. Îi văd pe unchii mei după bunică, în adolescență, vânzând vara găleți cu apă căruțelor încinse de

soare de pe Mohawk Trail. Le simt durerea când sora lor de paisprezece ani, Helen, moare de difterie în 1912. Îl văd pe fratele lor, Maurice, locuind în North Adams – devenind doctorul orașelului, aducând pe lume peste 1200 de copii.

Bunica și-a trecut degetele de-a lungul fibrei lemnului.

Mâna ei a făcut iarăși cercuri pe lemn.

— Povestește-mi despre tine, a spus bunica.

— Sunt bine, lucrez din greu, mă gândesc să cumpăr o casuță pe Long Island, o cabană unde să mă duc să scriu.

A dat din cap.

— E important să ai o casă a ta, a spus ea.

— Vorbește-mi despre tine, i-am spus și eu.

— N-am nimic de spus, a zis ea. Sunt plictisită.

Muncise toată viața ei – zi de lucru plină, până la optzeci și șase de ani. În 1918, cu doi ani înainte ca femeile să câștige dreptul la vot, a venit la Washington singură, și-a luat o slujbă la Departamentul de război și, în scurtă vreme, și-a adus de la fermă frații și surorile. În 1922 l-a cunoscut pe bunicul, pălărierul româno-francez, când s-a dus vara într-o vizită acasă, iar el lucra în atelierul de pălării al unchiului său, din apropiere de Pittsfield, Massachusetts. La mijlocul anilor 1920, bunicul i-a chemat pe frații lui mai mici, Julian și Maurice, sperând că vor rămâne în America. Băieții au venit pentru o vară, dar nu le-a plăcut – nu puteau să-și facă iubite fiindcă nu vorbeau engleza. S-au întors la Paris, și în anii 1940 au fost deportați din Paris în lagăre de concentrare – Julian la Drancy și pe urmă la Auschwitz, iar Maurice la Auschwitz. Niciunul nu a supraviețuit.

Mai târziu, la Washington, D.C., buncii mei au înființat o companie importatoare de vin, care a avut succes, iar la vârsta de șaptezeci și opt de ani, Jewel Rosenberg a devenit directorul fondator al primei bănci din Statele Unite creată de femei pentru femei.

Tot ce știu eu despre cum să-mi trăiesc viața am învățat de la ea. Când am absolvit colegiul și am vrut să mă fac scriitoare, mi-a împrumutat bani ca să cumpăr o mașină de scris Selectric IBM. I-am restituit cu conștiinciozitate câte 50 pe lună, iar când datoria a fost achitată, mi-a completat un cec pentru întreaga sumă. „Am vrut să știi ce înseamnă să muncești pentru ceva.”

Stând la masă, a oftat.

— Nu-mi găsesc rostul. Nu mă mai simt utilă.

— E rândul tău să te odihnești și să-i lași pe alți să muncească în locul tău.

— Nu pot să stau degeaba, trebuie să muncesc.

— Să facem o plimbare cu mașina, am spus, ridicându-mă de la masă.

Ne-am dus la o fermă locală, locul în care m-a dus Mama, în copilărie, să culeg mere și să caut dovleci. Am urcat cu mașina un drum brăzdat de fâgașe către bucata de pământ cu fructe de pădure.

— Unde suntem? Locul ăsta e frumos, îmi amintește de North Adams.

Am parcat lângă un șir de tufe de coacăz și i-am deschis porțiera.

Și-a croit drum până la tufe și a început să culeagă cu lăcomie coacăze și să le bage în gură, degetele ei de femeie de nouăzeci și opt de ani devenind dintr-odată agile. Dându-și părul pe spate s-a uitat la cer și a înaintat în lungul șirului, culegând repede. Era iarăși fată, în timp ce umplea coșul cu coacăze coapte, calde.

Am pornit spre casă cu coșul cu coacăze în poala ei. M-a strâns ușurel de picior. „Cumpără-ți căsuța”, a spus ea, și mi-am cumpărat-o.

Am sunat-o din căsuța de pe Long Island. Am stat în picioare în curtea mică și i-am spus ce plantam: tufe de trandafiri, bulbi de lalele, semințe de morcovi, sfeclă și

dovlecei. Săpasem un mic pătrat de pământ din capătul îndepărtat al curții și începusem să-l numesc „ogor”. I-am povestit despre cultivarea ogorului, despre îngrijirea recoltei – despre enorma satisfacție pe care o găseam în această muncă, în faptul că eram departe de oraș, cu mâinile înfipte adânc în țărână.

A împlinit nouăzeci și nouă de ani. „Când vii acasă?” mă întreba ea de mai multe ori la fiecare conversație. „Curând”, îi spuneam. „În curând vin acasă.”

Și pe urmă s-a dus, singura persoană cunoscută de mine care a murit pe neașteptate la nouăzeci și nouă de ani. Am îngropat-o în Washington. M-am dus la casa ei. M-am plimbat din cameră în cameră. Am stat la masă, așteptând. Aveam sentimentul că și ea simțea că a plecat prea repede. Părea să fie încă acolo, zăbovind, plutind, împachetând.

Am rămas un timp, șezând pur și simplu, alinându-mă cu ecouri și obiecte care erau niște simboluri încărcate cu istorie.

La sfârșitul verii am scos morcovii din pământ, la fel de mândră de ei cum eram de o nuvelă sau un roman pe care îl scrisesem. Ea era persoana cu care aș fi vrut cel mai mult să îi împart. Ea era cea care ar fi înțeles când aș fi ridicat în aer frunzele verzi și aș fi spus cu mândrie: „Uite ce am făcut!”

Înțeleg acum că sunt produsul fiecăreia dintre narațiunile familiei mele – ceva mai mult decât alții. Dar, în final, totul se reduce la patru fire care se răsucesc și se ating unul de altul, fuziunea și atingerea combinându-se pentru a mă face cine și ce sunt. Și nu sunt doar produsul acestor patru narațiuni – mai sunt influențată și de altă narațiune; povestea despre cum e să fi cel adoptat, cel ales, străinul adus înăuntru, în biblioteca din camera de zi din casa părinților mei erau două volume într-un suport de carton, intitulate Familia adoptată. Unul dintre volume era o carte

ce trebuia citită copilului adoptat, iar cealaltă carte era pentru părinți. De multe ori stăteam cu acea carte neștiind foarte bine despre ce era, dar sigură că era foarte importantă, că, într-un fel, era pur și simplu despre mine. Mă simțeam ca o păpușă în al cărei ambalaj este inclusă o carte, livrarea făcându-se la pachet.

Când eram copil, devoram biografii – mai ales un set de biografii intitulat *Copilăria americanilor renumiți*. Le reciteam mereu; două îndeosebi mi-au rămas în minte: Eleanor Roosevelt și Babe Ruth. Și, la un moment dat, s-au combinat într-un personaj inventat de mine, Eleanor Babe, un fel de super-eroină. Gândindu-mă la acele două cărți, este limpede de ce au rămas în gândurile mele; și Eleanor Roosevelt și Babe Ruth au fost izgoniți de familiile lor – Eleanor la Londra, ca să locuiască cu niște mătuși care nu o înțelegeau deloc, iar Babe la o casă de copii din Baltimore, după moartea mamei lui. Cu experiența lor de străine, cu singurătatea lor mă identificam eu. Erau eroine ale adopției invizibile – și nu doar că supraviețuiseră, ci și reușiseră.

Moartea bunicii a fost lucrul care m-a silit să încerc să am un copil al meu. Maternitatea era ceva care mă îngrozea. Mi-e foarte teamă de atașament și la fel de frică de pierdere – nu știu dacă lucrul ăsta este valabil pentru toată lumea, dar pentru mine stafia fratelui mort încă se mai conturează amenințător. Când eram mai tânără, mă gândeam mereu să adopt un copil, dar după moartea lui Ellen, și apoi a bunicii, am simțit că vreau un copil biologic. Niciodată nu-mi trecuse prin minte că e greu să rămâi gravidă. Am început la treizeci și nouă de ani și, după doi ani și mii de dolari, cea mai bună îngrijire medicală și două avorturi spontane, s-a născut fiica mea.

— Care e problema? m-a întrebat Mama. Adopția nu e destul de bună pentru tine?

— Sigur că e destul de bună, am spus, dar nu era vorba de asta – mă simțeam obligată să încerc tot ce îmi stătea în putință să emit un ecou biologic, să mă văd pe mine dinaintea mea, versiunea mare și cea mică, pe deplin înrudite.

***

După câteva luni de la moartea bunicii, m-a sunat Mama și m-a întrebat dacă aș vrea masa bunicii.

— Știu că e mare, iar casa ta e mică, dar cred că ar fi drăguț dacă ai lua-o tu.

Masa a intrat pe ușa laterală, cărată de patru bărbați, ambalată cu grijă.

— Țăstea sunt mese foarte grele, a spus unul dintre bărbați, și avea dreptate, dar greutatea nu e atât literală, cât emoțională.

Am moștenit mai multe obiecte – a fost un mandat să trăiesc și să muncesc la fel de sânguincios și cu tot atâta grație și stil ca ea.

La început masa părea nelalocul ei, pierdută. Am uns-o. Am frecat-o cu o cârpă moale, plimbându-mi mâinile pe suprafață și observând intensitatea nuanței – semnele încrustate pe care Nakashima le-a botezat Kevinizing, după fiul său, Kevin. Mă gândeam la viața spirituală a lemnului, la ce dăruia el dincolo de suprafață.

Prima dată când am folosit masa, am invitat o prietenă la mine. M-am așezat la locul meu obișnuit. În loc să mă uit la un tablou de pe peretele din camera de zi a bunicii, acum mă uitam pe fereastră la un vas cu mâncare pentru păsărele. Prietena mea stătea pe locul bunicii și ceva era ciudat.

— Trebuie să schimbăm locurile, am spus.

Prietena s-a uitat ciudat la mine – nu pricepea.

— Am putea să schimbăm? am întrebat, și apoi m-am strecurat pe locul ei.

Când masa se usucă – i se face sete – suprafața ei pare spălăcită, scorjită. O frec cu ulei; ea bea și apoi strălucește. Și deși e doar o masă, un obiect făcut din lemn, este un memento perfect și constant despre cum să trăiești, cum să rămâi conectat. În acea căsuță – pe care n-aș fi cumpărat-o fără aprobarea bunicii, plus un dar care m-a ajutat să o iau cu banii jos – am primit telefonul de la Mama, în care îmi spunea că a murit mama. În acea casă am avut primul avort spontan și, un an mai târziu, am sărbătorit primul Crăciun și primul *Hanukkah* ale copilului meu. În această casă, la această masă, am stat singură și am despachetat cele patru cutii luate din casa din New Jersey a mamei. Această masă a putut să țină acele cutii.

Masa este piesa centrală a vieții noastre de familie. Aici se adună la sfârșit de săptămână tânăra mea familie – aici desenează fiica mea, aici facem împreună fursecuri și le decorăm. De fiecare dată când mă așez aici îmi aduc aminte cum stăteam în bucătăria bunicii, uitându-mă cu uimire și admirație la polița ei cu mirodenii, la borcanele ei cu ingrediente de glazurat și batoane de scorțișoară. Acum, stând pe fostul loc al bunicii, mă uit la fiica mea care stă pe locul meu din stânga mea. Mă uit la această fată care îmi amintește mai mult decât oricine altcineva de bunica.

Are aceeași expresie a feței, aceleași gesturi, aceeași compasiune și judecată. Observ felul în care se mișcă în viață, încrederea de sine de care dă dovadă. La fel ca bunicii, îi face mare plăcere să se asigure că alții sunt îngrijiți. Și, în timp ce mă gândesc la asta, ea se ridică de la locul ei, vine la mine și mă împinge cu blândețe de pe locul meu.

— Am nevoie de scaunul tău, spune ea, cățărându-se, umplând locul liber.

Sunt copilul Mamei mele și sunt copilul mamei mele, sunt copilul Tatălui meu și sunt copilul tatălui meu, și dacă rândul ăsta seamănă cam prea mult a Gertrude Stein,

atunci s-ar putea să fiu puțin și copilul ei. Cel mai important e că acum sunt mama Julietei, și acest lucru aduce cu sine o particularitate a iubirii și a fricii pe care n-am mai cunoscut-o, și pentru asta – iar ea este cu adevărat un amestec al tuturor celor patru ramuri ale familiei – le mulțumesc tuturor mamelor și taților mei, căci ea este cel mai mare dar al meu.

Am preferat să fiu găsită? Nu. Regret? Nu. Nu puteam să nu știu.

Mulțumiri

Mii de mulțumiri: Phyllis R. Homes, Joseph M. Homes, Jon S. Homes, Edith Dugoff, Dan Gerstein, Belle Levin, Rita Ogren, Buddy Rosenberg, Marc H. Glick, Alison Smith, Amy Hempel, Patricia McCormick, Marie Sanford, Paul Slovak, Ellis Levine, Sarah Chalfant, Jin Auh și membrii Agenției Wylie, Amy Gross, David Remnick, Deborah Treisman, Peter Camby și cei de la *The New Yorker*, Sarah Holloway, Ian Jack și cei de la *Granta*, David Kuhn, Lanny Davis, Harvey Schweitzer, Brain Frosh, Elizabeth Samuels, Linda Reno, John Gray, Maria Dering, Alice Evans, Erin Markey, Michael Oster, Trent Duffy, Elizabeth Macdonald, Bliss Broyard, Mary Fitzpatrick, Betsy Sussler, Hilma Wolitzer, *The Writers Room*, Elaina Richardson, Candace Wait și Corporației Yaddo.

CUPRINS

Cartea întâi
Sunt copilul amantei

Cartea a doua
Despachetarea mamei mele
Antropologul electronic
Ticăloșia tatălui meu
Ca un episod din L. A. Law
Masa bunicii
Mulțumiri